

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΔΖ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ - 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1960 | ΑΡΙΘ. 16 - 17

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΗΘΙΚΑΣ

Στάσιμος οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἡ ζωὴ. Κατὰ διαστήματα χρόνου ἀπροσδιόριστα, μεταβάλλονται καὶ μετασχηματίζονται τὰ πάντα. Ἡθὴ καὶ ἔθιμα, νοοτροπίαὶ ἀτόμων καὶ κοινωνικοῦ συνόλου, ἀποχρωματίζονται καὶ ἐξαλλοοῦνται, προσαρμοζόμεναι ἐκάστοτε πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τοῦ πνεύματος καὶ πρὸς τὰ θεμελιώδεις ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ σήμερον, μετὰ τὴν φοβερὰν αἱματοθύελλαν τῶν δύο παγκοσμίων πολέμων, δύο εἶναι βασικῶς τὰ ὑποδείγματα ζωῆς, πὸν διαποτίζουν τὰς συνειδήσεις καὶ διεκδικοῦν ἐπιθετικῶς καὶ ἀνταγωνιστικῶς τὸν ἀντιγραφικὸν ζῆλον τῶν λαῶν. Ἡ Ἀμερικανικὴ καὶ ἡ Ρωσικὴ ἀντιληψις ζωῆς.

*

Οἱ νέοι αὐτοὶ ἄνεμοι ἀδύνατον ἦτο νὰ μὴ πνεύσουν καὶ εἰς τὴν χώραν μας, πὸν φωτόλουστος ἀναδύεται ἀπὸ τὰ κύματα τῆς γαλανῆς Μεσογείου, ὡς ἐνωτικὸς κρῖκος τριῶν μεγάλων ἡπείρων. Καὶ αἰσθάνεται κανεὶς, ὅτι τόσον εἰς τὴν πρωτεύουσάν μας ὅσον καὶ εἰς τὴν ὑπαίθρον μας, τὰ πάντα μεταλλάσσονται γοργῶς, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν μεταμορφωτικῶν δυνάμεων, πὸν συνέχουν τὴν παγκόσμιον ὁλότητα καὶ τὴν παγκόσμιον Οἰκονομίαν. Νέα σχήματα προβάλλονται. Νεαὶ κινήσεις ἐμφανίζονται. Νεαὶ μέθοδοι ἀναδύονται παντοῦ. Καὶ ἀγωνιώδης εἶναι ἡ προσπάθεια τῆς ἀναζητήσεως ὀρθῶν προγραμματοσμῶν. Καὶ ὑγιῶν οἰκονομικῶν, πνευματικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν προσανατολισμῶν.

*

Συγκεχυμένη καὶ κνριαρχημένη ἀπὸ ἀκόρεστον δίψαν ἐπικρατήσεως εἶναι ἡ ἐποχὴ μας. Καὶ ὄντως σήμερον «τῶν χρόνων τὰ τέλη· τὸ γῆρας τοῦ κόσμου· ἡ ἐκθυμία τοῦ

σύμπαντος», ὅπως ἔλεγε κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς πτώσεως τῆς Βυζαντινῆς μας Αὐτοκρατορίας ὁ Ἰωσήφ Βρυνένιος. Ὑπὸ τὰς περιστάσεις καὶ τὰς συνθήκας αὐτὰς ἀποβαίνει ἐξόχως χρήσιμον, νὰ ζῆ τις πλησιέστερον πρὸς τὰ πράγματα καὶ ἐγγύτερον πρὸς τοὺς ἀγνοοὺς ἀνθρώπους τῆς ὑπαίθρου καὶ τοῦ καθημερινοῦ βιοτικοῦ μόχθου, πὸν ἀποτελοῦν τὴν πλέον ταλαιπωρημένην, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπικῶς ἡρωϊκὴν μορφήν τῆς Ἑλλάδος. Διότι εἰς τὰς μεγάλας κοσμοπόλεις χίλιοι δρόμοι ἀνοίγονται ἐμπρὸς μας, πὸν μᾶς ἐκτρέπουν ἀπὸ τὰς τρίβους τῆς ἀληθείας. Ἡ ζωὴ προσωπιδοδορεῖ εἰς αὐτὰς καὶ ἀποβαίνει ὄλοεν καὶ συμβατικωτέρα. Καὶ ἡ οὐσιαστικὴ ὑφή καὶ μελωδία τῆς συνθέσεως τῆς ἀποπνίγεται μέσα εἰς τοὺς θορύβους καὶ μέσα εἰς τὴν μυρρίοχλον τύρβην, πὸν τὰς κατακλύζουν.

*

Καὶ ἡ θλιβερὰ διαπίστωσις εἶναι, ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν νέων κηρυγμάτων αἱ ἠθικαὶ δυνάμεις καὶ τὰ πατροπαράδοτα βιώματα ἀπισχναινόνται συνεχῶς καὶ ἀποβαίνουν ἀτολμότερα ὄλοεν καὶ ἀτονώτερα. Ἡ ψυχικὴ ξηρασία ἐντείνεται. Κρατύνονται ἀδιαλείπτως αἱ δυνάμεις τῆς ἀποσυνθέσεως. Ἀποκαρτερεῖ ὄλοεν καὶ περισσότερο ἢ εὐθύτης καὶ ἡ ἀγνότης. Καὶ λιποψυχεῖ, πρὸ τῆς ἀδιστακτοῦ καὶ θρασυστόμου ἐπιτηδειότητος, ἡ Τιμιότης.

*

Καὶ βεβαίως δὲν ἰσχυρίζομαι, ὅτι πᾶν τὸ παλαιότερον καὶ παραδεδομένον εἶναι ἀναγκαστικῶς καὶ τὸ καλύτερον. Ἀναμφιβόλως πᾶσα νέα μέθοδος πηγάζουσα ἀπὸ τὰς νέας ἐμπειρίας τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἀσφαλῶς ἐντὸς τῆς ποιᾶν τινα ἀρετὴν. Πρέπει ὁμως νὰ

γέννη συνειδητόν, ὅτι ὅλοι αἱ νέαι μέθοδοι δὲν εἶναι ἐξίσου καλαὶ καὶ ἐξίσου ἐφαρμοσίμοι δι' ὅλους. Δὲν εἶναι δυνατόν δὲ ἀτιμωρητί, νὰ συνθλίβωνται καὶ νὰ κοινοροτοποιῶνται τὰ πάντα, ὑπὸ τὸν ἰσοπεδωτικὸν τροχὸν ξένων πρὸς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἔθνους ἀντιλήψεων. Ἄλλαι ἐντελῶς εἶναι αἱ συνθήκαι τῶν χωρῶν, ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τῶν ὁποίων ἐγεννήθησαν καὶ ὁπόθεν μᾶς ἔρχονται. Καὶ ἐνδεχομένως, ὅτι ἐκεῖ εἶναι καλὸν καὶ ἀποτελεῖ διέξοδον τοῦ πληθωρικοῦ των δυναμισμού καὶ τῶν πλουσιῶν των ἀποθεμάτων, δυνατόν ν' ἀποβῆ διὰ τὴν χώραν μας θανάσιμος τυχοδιωκτισμός. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ σύνεσις ἐπιβάλλει καὶ καθήκον ἔχομεν, νὰ ἐνθυμώμεθα τὸ «μηδὲν ἀλογίστως κινεῖν», ποῦ ἐκήρυττε πρὸς τοὺς ρέποντας εἰς ἀκαίρους νεωτερισμοὺς Ἀθηναίους ὁ περίφημος ἀρχαῖος ρήτωρ Ἰσοκράτης.

*

Τοῦ σόφρονος αὐτοῦ συντηρητισμοῦ καὶ γενικώτερον τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν Παράδοξον φρουρὸς ἀκοίμητος εἶναι ἡ γεραρὰ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας. Αὐτὴ ἀποτελεῖ τὸ ἀχειροποίητον σωσίβιον μέσα εἰς τὴν δίνην, ἐντὸς τῆς ὁποίας ριπταζόμεθα. Αὐτὴ διατηρεῖ σφριγῶσαν καὶ θαλερὰν εἰς τὰς ψυχὰς μας τὴν μνήμην τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος μας. Αὐτὴ ὑπενθυμίζει συνεχῶς, μὲ τὴν λειτουργικὴν τῆς ζωῆν, τὴν αἰωνιότητα μας καὶ συνέχει τὰς ψυχὰς τῶν ἐπιζώντων μὲ τὰς παρελθούσας γενεάς. Αὐτὴ διαπλάσσει τὰ συναισθήματά μας καὶ σφραγίζει ἀνεξίτηλως, ἀπὸ τὸ λίκνον μας ἕως τὸ φέρετρον μας, τὴν ζωὴν μας. Καὶ αὐτὴ κατευθύνει ὀρθῶς τὴν πορείαν μας πρὸς τὸ ἀδηλον μέλλον, κινούσα τὸν πυρσὸν τῆς Ὁρθοδόξου ἀληθείας ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μας!...

*

Καὶ φορεῖς τῆς ἐξαισίας αὐτῆς δυνάμεώς της εἶναι οἱ σεμνοὶ λειτουργοὶ καὶ οἱ πτωχοὶ ἱερεῖς της· ποῦ κάθε Αὐγὴν σημαίνουν, πρὸς αἶνον τοῦ Ὑψίστου, τὸν Ὁρθρον. Καὶ ἀνὰ πᾶσαν δαίτην ὑπογλυκαίνουν τὸν μόχθον τῆς ἡμέρας, μὲ τὸν γλυκὸν ἤχον τῶν ἑσπερινῶν σημάτων.

Καὶ ὅταν τυχὸν ἀδρανοῦν—καρηβαροῦσαι—αἱ ἄλλαι γύρω των ἠθοπλαστικαὶ δυνάμεις, αὐτοὶ ἀγρυπνοῦν. Καὶ τὸ πτωχὸν τους μαύ-

ρον ράσον γίνεται λάβαρον ἐμψυχωτικὸν καὶ καθοδηγητικὴ στήλη πρὸς τοῦ Ἔθνους. Καὶ ἡ παρουσία των ἀποβαίνει, εἰς τὰς δυσκόλους στιγμάς, πηγὴ ἀγίων ἐνθουσιασμῶν καὶ ψυχικῶν ἀνατάσεων καὶ Ἐθνικῆς ἐξάρσεως.

*

Καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν. Ἐπιβεβλημένος εἶναι ὁ οικονομικὸς προγραμματισμός, καὶ ὁ τεχνικὸς συγχρονισμός μας, καὶ ἡ ἐνδελεχὴς καὶ ἀγρυπνος μέριμνα διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ὑλικῶν συνθηκῶν καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ μας. Ἀλλὰ ὁ εὐδαιμονισμός, τὸ ἐμποροβιομηχανικὸν πνεῦμα καὶ τὸ ἐπιχειρηματικὸν ἀπλῶς δαιμόνιον δὲν ἀρκοῦν διὰ τὴν πραγματικὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ ἀναγέννησιν τοῦ Ἔθνους. Ἡ Ἑλλάς, ἀναμφισβητήτως, χρειάζεται τεχνικούς· καὶ ἔχει ἀνάγκην ἐμπειρῶν δημοουργικῶν χειρῶν. Ἀλλὰ παραλλήλως χρειάζεται καὶ ἰδεώδη. Καὶ δυνάμεις ἠθικὰς. Καὶ ζωντανὰς ἐλευθέρως ψυχὰς. Ποῦ νὰ ὑψώσουν τὸ Δίκαιον ὡς κανόνα ζωῆς. Διότι αὐταὶ ἀπετέλεσαν πάντοτε τὰς ἀστερεοῦτας πηγὰς τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν μεγαλείου καὶ τῆς ἱστορικῆς μας Δόξης.

*

Πίστις λοιπὸν πρὸς τὸ φῶς τῆς Ἐπιστήμης, καὶ πίστις πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς καὶ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο—πίστις πρὸς τὸν Σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος. Ποῦ ἐκεῖθεν πηγάζει τὸ πνεῦμα τῆς ὑψηλότερας θυσίας ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ. Καὶ αὐτὸς σῶζει τὰς ψυχὰς ἀπὸ τὸν ἠθικὸν θάνατον.

Ἄς ἐνισχυθῆ λοιπὸν ἀνευδοιάστως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τῆς ὑψηλῆς της ἀποστολῆς ἐν τῷ Ἔθνει. Περαιτέρω παραθεώρησις τῆς οικονομικῆς δυσπραγίας καὶ ἐγκατάλειψις εἰς τὴν ἀπαθλίωσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ μας κλήρου δὲν ἀποτελεῖ, πιστεύομεν, ἀπλῶς σφάλμα, ἀλλὰ—θὰ τὸ εἴπωμεν μετὰ παρησίας—Ἐθνικὸν ἔγκλημα.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΟΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ¹

Α΄
 ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
 ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Σεβάσμοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,
 Εὐσεβές Πρεσβυτέρειον,
 Λαὸ τοῦ Κυρίου ἠγαπημένε,

Τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἡ ἐπίπνοια, ἡ ζωαρχικὴ αὐτῆ πηγὴ καὶ αἰτία τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θεσμίων καὶ χαρισμάτων διὰ τῆς ψήφου τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας διατρανωθεῖσα, ἀνύψωσεν ἡμᾶς εἰς τὸν Ἐπισκοπικὸν θρόνον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος.

Ἀνερχόμενος τὰς βαθμίδας τοῦ Ἁγίου τούτου Θρόνου, ἀκούω νὰ περιηχῆ ἐν τῇ ψυχῇ μου μυστικὴ τις φωνὴ λέγουσά μοι, ὡς πάλαι τῷ Μωσεῖ, «λύσον τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων σου, ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας ἁγίος ἐστίν». Καὶ εἶναι ὄντως γῆ ἁγία ὁ θρόνος οὗτος, διὸ καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἰστάμενος, αἰσθάνομαι δεικναιολογημένην συντοιβὴν ἐν τῇ καρδίᾳ μου, φοβουμένου μὴ ἐν τῷ ἑπάτω τούτῳ ἀξιώματι τῆς Ἐκκλησίας ὁμοιάσω τὸν τὸ πῦρ ἐγρίζοντα χόρτον.

Οὕτως ἔχων ὑπὸ τὸ κράτος μυχίας τελῶ ἱερᾶς συγκινήσεως δι' ὅσα ὁ Θεὸς τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν Δομήτωρ ἐν τῇ ἀπέριω Ἀδτοῦ συγκαταβάσει εἰργάσατο περὶ ἡμᾶς.

Ναί, συνέχομαι ὑπὸ βαρυτάτης συγκινήσεως προερχομένης τόσον ἐκ τῆς ἐκδηλωθείσης πρὸς τὸ ταπεινόν μου πρόσωπον ἀγάπης, τιμῆς καὶ ἐμπιστοσύνης τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας, ὅσον καὶ ἐκ τῆς πλήρους καὶ καθ' ὅλον αὐτῶν τὸ βάθος καὶ τὴν ἔκτασιν συναισθήσεως τῶν μεγάλων καὶ βαρυτάτων ἐθνῶν, ἃς ἐπωμίζεται, ἐν τοῖς παροῦσι μάλιστα καιροῖς, ὁ ἀναδεχόμενος τὴν διακυβέρνησιν Ἐπισκοπικοῦ θρόνου.

Ἐν τῷ Ἱερῷ τούτῳ χώρῳ, ἔνθα ἡ ἐκκλησιαστικὴ σκέψις μετουσιούται εἰς ἀποφάσεις καὶ ὡς ἄλλη πάλλομένη καρδίᾳ μεταγγίζει τὴν ζωὴν εἰς ὅλον τὸ σῶμα, ἐπισήμως παρέχομεν τὴν ἱερὰν διαβεβαίωσιν, ὅτι πρῶτιστον καὶ κυριώτερον μέλημα ἡμῶν ἔσται ἡ ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν σεπτῶν τῆς Ἐκκλησίας παραδόσεων τήρησις τῆς παρακαταθήκης τῆς πίστεως, τῆς

1. Ἡ δημοσίευσίς τῶν ληφθέντων μέχρι τοῦδε κειμένων τῶν ἐνθρονιστηρίων λόγων τῶν νέων ἱεραρχῶν ἀκολουθεῖ τὴν σειρὰν τῆς χειροτονίας αὐτῶν.

ἁγιαστικῆς ταύτης ἐν τῷ κόσμῳ δυνάμεως, ἣτις ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους ἀπεδείχθη πέτρα παγία εἰς θεμελίωσιν καὶ ἀρραγῆς εἰς οἰκοδομὴν καὶ κιβωτὸς σωστικὴ καὶ ἀστείρευτος πηγὴ πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἐπιδιώξεων καὶ μεγαλουργιῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν πίστις ἀποκαθαυρομένη πάσης τυχόν ἀνθρωπίνης ἀτελείας καὶ ἐμφανιζομένη ὑπὸ τῆν γνησίαν αὐτῆς μορφῆν, δὲν ἀποβαίνει παρὰ τῷ ἡμετέρῳ λαῷ ζῶσα, ἐνεργὸς καὶ καρποφόρος εἰς ἔργα ἀγάπης, εἰρήνης καὶ ἀγιοσύνης, εἰ μὴ διὰ κλήρον ἐδπαιδευτόν καὶ ἱεροπρεποῦς, σεμνοβίον καὶ πειθαρχικόν, λόγῳ καὶ ἔργῳ διδασκτικόν, καὶ ὄλη ψυχῇ καὶ διανοίᾳ ἀφωσιωμένον εἰς τὴν θεῖαν αὐτοῦ ἐν τῷ πληρώματι ἀποστολήν, διὰ τοῦτο τοῦ ἱεροῦ

Κλήρον ἡ καλὴ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναστροφή καὶ δόκιμος ἐν πᾶσι διακονία, ἡ εὐτακτος καὶ εὐπρεπῆς παράστασις τῆς λατρείας, ἔσται ἕτερον σπουδαῖον μέλημα τῆς μερίμνης ἡμῶν. Τοῦτο ἄλλως τε ἀπαιτοῦσιν ἐπιτακτικῶς αἱ πνευματικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἀνάγκαι τῆς συγχρόνου κοινότητος.

Εἶναι καιρὸς πλέον πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιδιωκόμενων ἁγίων σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας νὰ καταστῶσιν ἐπαρκῶς ἐνεργὰ τὰ ζωτικὰ στοιχεῖα τῆς Ἐκκλησίας ἐν τοῖς ἀφορῶσιν εἰς τὴν τελείωσιν τοῦ θερησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ βίου τῶν πιστῶν, εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς τὸ ἔργον τῆς διακονίας «εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ».

Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἀποδειχθῇ διὰ τῶν πραγμάτων, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ

δὲν εἶναι ἐπαγγελματικὸν σωματεῖον ἱεροτελεστῶν ἢ σύστημα τύπων καὶ διατάξεων λατρείας ἐξωτερικῆς, ἀλλὰ δύναμις ἐξόχως δημιουργικὴ καὶ ἁγιαστικὴ, διαπλάττουσα καὶ ἀνακαινίζουσα τὰς ψυχὰς εἰς Βασίλειαν πνευματικῆν.

Πέραν τούτων φιλοδοξοῦμεν, ὅπως, πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν, καταστήσωμεν τὸ Ἐπισκοπεῖον ἡμῶν προσίτον τοῖς πᾶσι, πρότυπον Ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, σεμνότητος βίου, ἀντιλήψεως καθήκοντος, ἀφωσιωμένης διακονίας, πειθαρχίας καὶ τοιαύτης καθ' ὅλα παραστάσεως, ὥστε τοῦτο νὰ ἀποτελέσῃ δι' ὅλους τοὺς ἔχοντας τὰ βλέμματα ἐστραμμένα πρὸς αὐτὸ ἀφορμὴν μόνον ἐπαίνου,

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνός

και να αποβῆ ὑπόδειγμα ζωῆς και διακονίας δι' ὄλους τοὺς κληρικούς.

“Ὀλην ἡμῶν τὴν ὑπαρξιν θὰ ἀφιερῶσωμεν εἰς σκέψιν, ἐπαγρύπνησιν και προφυλακὴν τῶν τιμῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας, οὐδεμιᾶς φειδόμενοι πρὸς τοῦτο προσπάθειας και θυσίας. Εἴ τι δὲ πράξωμεν καλόν, τοῦτο θὰ ἀπορρέῃ ἐκ τῆς κοινῆς συνεργίας και τῆς ἐκ Θεοῦ ἐπισχύσεως τῆς ἰκανότητος ἡμῶν. «Ἡμεῖς γὰρ οὐχ ἰκανοὶ λογισασθαί τι ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἰκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ».

Περαιόντες τὸν λόγον ἡμῶν, εὐχαριστοῦμεν ἐκ βάθους καρδίας τὴν Α.Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος διὰ τὸ ὑπὲρ ἡμῶν πατρικὸν ἐνδιαφέρον του, τοὺς παρισταμένους Σεβ. Ἀρχιερεῖς και τοὺς τιμήσαντας ἡμᾶς διὰ τῆς ψήφου αὐτῶν, τοὺς διὰ τοῦ περισσεύματος τοῦ νοῦς και τῆς καρδίας αὐτῶν κατὰ τὴν ἱστορικὴν δι' ἐμὲ ταύτην στιγμὴν ἐν προσφωνήσει χαιρετήσαντας ἡμᾶς και πάσας τὰς ἀρχὰς και ἐξουσίας, κλήρον και λαὸν διὰ τὴν ὀλοπρόθυμον συμμετοχὴν των εἰς τὴν ὑποδοχὴν ἐπὶ τῇ ἐνθρονίσει ἡμῶν.

Πορευσόμεθα οὕτω κατὰ τὰς βουλὰς Κυρίου και ἐν ὑπακοῇ εἰς τὰς θεόθεν τεταγμένας ἀρχὰς και ἐξουσίας, ὧν ὑπέρκειται ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς, ὑπὲρ τῆς ὑγείας τοῦ ὁποῖου και ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Κράτους ὀλοψύχως εὐχόμεθα».

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνὸς ἐγεννήθη τὸ 1914 εἰς Δοβριτσάν της Ναυπακτίας. Τὸ 1923 τὸν ἐκάλεσε παρ' αὐτῶ ὁ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ θεῖος, Μητροπολίτης Κορινθίας και εἶτα Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και ἀντιβασιλεὺς Κυρὸς Δαμασκηνός. Τὸ 1931 ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τὸ ἔτος 1937. Τὸ 1946 ἐχειροτονήθη εἰς Διάκονον και ἐν συνεχείᾳ εἰς Πρεσβύτερον και ἐποποθετήθη ὡς πρωτοσυγκελλεὺς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ναυπακτίας και Εἰρηναίας. Τὸ 1947 ἐποποθετήθη ὡς Ἱερατικὸς Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Βασιλείου Πολυγώνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τὸ 1956 διωρίσθη ὡς Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου, ἀναλαβὼν συγχρόνως και τὴν γραμματεῖαν τῆς Ἐπιτροπῆς Σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν. Τὸ 1957 προήχθη εἰς Ἀρχιγραμματεῖα τῆς Ἱ. Συνόδου και εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀρχιγραμματεῖως παρέμεινε μέχρι τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ὡς Μητροπολίτου.

Β'

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΛΑΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΑΤΑΜΩΝΟΣ κ. ΙΑΚΩΒΟΥ

«Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
Τίμιον Πρεσβυτέριον,
Ἀξιότιμοι Ἀρχόντες τοῦ Νομοῦ και τῆς πόλεως
ταύτης,
Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Πολυμερῶς και πολυτρόπως εὐεργετηθέντες ἄχρι τοῦδε ἀπὸ τῶν Εὐεργέτην πάντων τῶν ἀνθρώπων Τριαδικῶν Θεῶν και ἀπὸ τῆς Ἁγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας, μὲ ἱερὰν συγκίνησιν και δέος ἐπιθυμοῦμεν σήμερον νὰ ἐκφράσωμεν και διακηρύξωμεν τὴν πρὸς Αὐτὸν ἀπειρον ἐγνωμοσύνην και λατρειῖαν ἡμῶν, ἀίωνα και δοξολογίαν ἀπαπέμποντες τῷ Ἁγίῳ Ὄνοματί Του, διότι και νῦν ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινῶσιν τοῦ δού-

λου Αὐτοῦ και ἐτόχομεν και τούτου τοῦ θεῖου ἐλέους νὰ ἀνηνώσῃ τὴν ταπεινότητα ἡμῶν εἰς τὸ μέγα τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα και ὑπόδηγμα.

Προσέτι διαδηλοῦμεν τὴν ἐν βαθυτάτῳ σεβασμῷ ἐγνωμοσύνην ἡμῶν πρὸς τὴν Πάνσεμνον και Παναγίαν Μητέρα τοῦ Κυρίου και Θεοῦ και Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν στοργικὴν Μητέρα πάντων τῶν Χριστιανῶν και ἡμῶν αὐτῶν, εἰς τὴν Ὅποιαν ἰδιαιτέρως ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας διὰ τῶν προσευχῶν ἡμῶν ἀναφερόμεθα.

Ῥασούτως μετ' εὐχαριστίας πολλῆς στρεφόμεθα πρὸς τὸν Πάνσεπτον Ἱεράρχην και πολιοῦχον τῆς πόλεως ταύτης Ἁγίον Ἀχιλλεῖον τὸν θαυματουργόν, διότι ἀξιούμεθα νὰ ἰστάμεθα ὡς εἰς τῶν διαδόχων του εἰς τὸν ὑπ' Αὐτοῦ καθαγιασθέντα ἱστορικὸν τοῦτον θρόνον τῆς Ἀγιωτάτης και Θεοσώστου Μητροπόλεως Λαρίσης και Πλαταμῶνος, τὸν ὁποῖον κατὰ τὴν τῶν χρόνων διαδρομὴν ἐλάμπρυναν Ἱεράρχαι ἐκλεκτοί, Προκάτοχοι ἡμῶν, ὧν τὰ ὀνόματα εἶναι ἤδη γεγραμμένα ἐν Βίβλῳ ζωῆς.

Εὐγνωμοσύνην και χάριτας ὁμολογοῦμεν πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος Κύριον Θεόκλητον και πρὸς πάντας τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ὡς Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας και ὄργανα τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἀνέδειξαν τὴν ἡμῶν ταπεινότητα Ἐπίσκοπον τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως.

Ὅμοιως εὐχαριστίας ἐκφράζομεν πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, τὸν Θεοφρούρητον και εὐσεβεστάτον Βασιλέα ἡμῶν και τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τῇ ἀναγνωρίσει και καταστάσει ἡμῶν.

Και ἤδη στρεφόμεθα πρὸς ὑμᾶς, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, και ἀπευθύνοντες ὑμῖν ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν και διαπύρους πᾶσιν ἐπιδαριφλευόντες πατρικὰς ἐν Κυρίῳ εὐχὰς και εὐλογίας, λέγομεν:

Πάντοτε, ἐπομένως και διὰ τὴν τόσον τεταραγμένην ἐποχὴν μας, ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ σωτηρία μας και «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς» (Πράξ. δ', 12).

Ἀκριβῶς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τὸ ἐνεπιστεύθη ὁ Χριστὸς μετὰ τὴν Ἀνάστασιν Του εἰς τοὺς μαθητὰς και Ἀποστόλους Του πρῶτον, εἰπὼν πρὸς αὐτοὺς «Καθὼς ἀπέσταλέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς» (Ἰωάν. κ' 21), διὰ δὲ τῶν Ἀποστόλων εἰς τοὺς Αειτουργὸς τῶν σωστικῶν Μυστηρίων και τοὺς Ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας Του, οἱ ὁποῖοι εἰς τὸ Ὄνομά Του ἐργάζονται τὴν τε ἰδικὴν των σωτηρίαν και τὴν τοῦ ἐμπειπιστευμένου εἰς αὐτοὺς ποιμνίου.

Τυχόντες και ἡμεῖς τῆς ὑπερτάτης αὐτῆς τιμῆς και εὐλογίας ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου και Θεοῦ και Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, νὰ συνεχίσωμεν τοῦτο τὸ σωτήριον ἔργον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Του, μετὰ φόβου και τρόμου ἀναλαμβάνομεν σήμερον εἰς τὸ Ὄνομά Του τὴν διαποίμανσιν τοῦ εὐσεβοῦς και ἐκλεκτοῦ λαοῦ τῆς Θεοσώστου και ἱστορικῆς Μητροπόλεως Λαρίσης και Πλαταμῶνος.

Δὲν λανθάνει ἡμῖν, ὅτι ἡ διαποίμανσις ψυχῶν

εἶναι ἔργον δόσκολον δεδομένου ὅτι «ἡ πάλῃ οὐκ ἔστιν ἡμῖν πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου» (Ἐφεσ. στ' 12). Ἐπειδὴ δὲ ὁ τοιοῦτος ἀγὼν καὶ πόλεμος μὲ ἓνα τοιοῦτον πολέμιον καὶ ἀντίπαλον, ὁ ὁποῖος ζητεῖ εἰ δυνατόν «πλανῆσαι καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς» (Ματθ. κδ' 24), ἐκ τῆς φύσεώς του καθίσταται κατ' ἐξοχὴν σκληρὸς καὶ συνεχής, ἄνευ τῆς οἰασθήποτε διακοπῆς ἢ συνθηκολογήσεως ἐκτὸς τῆς θείας ἀρωγῆς καὶ δυνάμεως, τὴν ὁποῖαν δέον ἀδιαλείπτως νὰ ἐπιζητῶμεν ἐκ μέρους τοῦ Πανοικτίρμονος καὶ Παντοδυνάμου Ἐργοδότη καὶ Ἀγωνοθέτου ἡμῶν Θεοῦ, ἀπαραίτητος τογχάνει ἢ συμπαράστασις καὶ ἡ κατὰ Θεὸν ἀξιοποιήσις πασῶν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων καὶ ἰκανοτήτων. Δυνάμεις δὲ τοιαῦται καὶ ἰκανότητες, αἱ ὁποῖαι ἀόκως καὶ φιλοτίμως καὶ θεαρέστως μετὰ ζήλου καὶ αὐταπαρνήσεως καὶ ἀγάπης ἐργάζονται καὶ συνεχῶς προσφέρουσι τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὸν λαὸν—καθὼς δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν—ὑπάρχουσι ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Μητροπόλει πολλὰ καὶ σημαντικά. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἐν ἀκριβεῖ ἐκτιμῆσει τῆς ἐν λόγῳ πραγματικότητος, καλοῦμεν καὶ παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συμπρεσβυτέρους ἡμῶν, τοὺς ἀρχοντας τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς πόλεως μας καὶ ὅλον ἐν γένει τὸν εὐσεβῆ λαόν, ἀπὸ τῶν ἐξεχούσας θέσεις κατεχόντων μέχρι καὶ τοῦ μικροτέρου μαθητοῦ, ὅπως εἰς τὸ Ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ὡς πιστὰ τέκνα τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας συσπειρωθῶμεν πέριξ τοῦ Ανθρωποῦ ἡμῶν Χριστοῦ καὶ ἐν τῇ δυνάμει Αὐτοῦ ἐργαζώμεθα «μετὰ φόβον καὶ τρόμον τὴν τε σωτηρίαν» ἡμῶν αὐτῶν (Φιλ. β' 12), καὶ τὴν τῶν συνανθρώπων ἡμῶν, καθιστάμενοι «ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμόμητα...ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες εἰς ἡμέραν Χριστοῦ» (Τιμ. β' 15-16).

Ἐδνόητον, ὅτι ἡ προσπάθεια αὕτη θὰ πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ ἡμᾶς αὐτοῦς.

Ἐντεῦθεν ἐπιβάλλεται νὰ ἀξιῶσωμεν κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην στιγμήν ἀπὸ τὸν ἱερὸν ἡμῶν κλῆρον σύντονον ἀγῶνα πρὸς βαθυτέραν πνευματικὴν καλλιέργειαν καὶ συνεπῆ χριστιανικὴν ζωὴν, καθαρότητα βίου, ἀγνότητα οὐ μόνον ἐκδηλώσεων ἀλλὰ καὶ προθέσεων, ἡμεῖς αὐτοὶ πρῶτον, φυσικά, προσπαθοῦντες νὰ καταστῶμεν καὶ εἰς ἐκείνους ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς πιστοὺς «τύπος ἐν λόγῳ, ἐν ἀνατροπῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνοίᾳ» (Α' Τιμ. δ' 12).

Ἄς συγχωρηθῇ λοιπὸν νὰ εἴπωμεν ἀπὸ τοῦδε, ὅτι θὰ εἴμεθα αὐστηροὶ εἰς πᾶσαν ἀπὸ τοῦ ὀρθοῦ παρεκκλίσιν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν κλῆρον, κολασταὶ πάσης ἀσυμβιβάστου πρὸς τὴν ἱερὰν ἡμῶν ιδιότητα συμπεριφορᾶς, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐπιβραβεύωμεν πάντα πιστὸν τῆς Ἐκκλησίας ἐργάτην, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ παραδείγματός του καὶ τῆς ἐργασίας του θὰ προάγῃ τὸ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐπαρχίᾳ πνευματικὸν ἔργον, εἰς τιμὴν καὶ δόξαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐχοντες πλήρη ἐπίγνωσιν, ὅτι πρὸς τῷ Ἁγιαστικῷ ἔργῳ πρῶτη καὶ σπουδαιότατη ὑποχρέωσις τοῦ Ποιμένου ἐστὶν ἡ πνευματικὴ τοῦ λαοῦ οἰκοδομή, πᾶσαν θὰ καταβάλλωμεν φροντίδα πρὸς πύκνωσιν τῶν εὐκαιριῶν πνευματικῆς καλλιέργειας, δηλονότι τοῦ Θεοῦ κηρύγματος, τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως, τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ ἄλλων πάσης φύσεως πνευματικῶν ἐκδηλώσεων, εἰς φυλακὴν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ὀρθοδόξου ζωῆς τῶν πιστῶν καὶ εἰς καταπολέμησιν τῶν ἀθεϊστικῶν καὶ κακοδόξων διδασκαλιῶν καὶ προπαγανδῶν.

Ἰδιαιτέρως ἐπιθυμοῦμεν νὰ τονίσωμεν τὸ ἀμέριστον ἐνδιαφέρον ἡμῶν διὰ τὴν νεότητα, τὴν τε μαθητιῶσαν καὶ ἐξωσχολικὴν, οὐ μόνον τῆς πόλεως καὶ τῶν κέντρων, ἀλλὰ καὶ τὴν μέχρι τοῦ πλεόν ἀπομακρυσμένου χωρίου τῆς Μητροπολιτικῆς ἡμῶν περιφερείας, διὰ τὴν ὁποῖαν νεότητα οὐδενὸς κόπου θὰ φεισθῶμεν οὔτε ἡμεῖς, οὔτε οἱ ἐν Κυρίῳ συνεργάται ἡμῶν.

Σὺν τούτοις, καὶ τὸ κοινωνικὸν ἔργον θὰ προσπαθήσωμεν νὰ μὴ παραλείρωμεν, ἐν πλήρει συναισθησῆς τῆς ἡν ἢ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία κέκτηται κοινωνικῆς ἀποστολῆς. Ἰδίᾳ μάλιστα ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ὅτε καὶ τὰ ἐν τῇ κοι-

ωνία προβλήματα κατέστησαν πολυπλοκώτερα καὶ αἱ ποικίλαι ἡμῶν ἀνάγκαι ἐπιτακτικώτεραι, τῆς Ἐκκλησίας ἡ παρουσία ἀποβαίνει λίαν ἐδεργερτικὴ καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἀπολότως ἀναγκαῖα καὶ διὰ τὴν καθοδήγησιν καὶ διὰ τῶν προβλημάτων τὴν λύσιν.

Ἐντεῦθεν καὶ τῆς Ἐνοριακῆς οργανώσεως θὰ ἐπιληφθῶμεν καὶ τὰ Φιλόπτωχα Ταμεῖα πολυτρόπως θὰ ἐνισχύσωμεν καὶ πᾶσαν ὀργανωμένην ἐκδήλωσιν τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης θὰ ὑποστηρίξωμεν καὶ θὰ προαγάγωμεν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅ,τι ἐκ τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ἐν γένει προαγωγὴν τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος τοῦ ποιμνίου ἡμῶν ἤθελε χρειασθῆ ἢ ἡμετέρα συμπαράστασις, θὰ εἴμεθα πρόθυμοι νὰ τὴν παράσχωμεν μὲ πατρικὴν στοργήν.

Θὰ ἠθέλωμεν δὲ νὰ γνωρίζῃ ἀπὸ τοῦδε τὸ ποιμνιον ἡμῶν, ὅτι διὰ πᾶν δίκαιον αὐτοῦ αἴτημα θὰ δύναται

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος κ. Ἰάκωβος

ἕκαστος τῶν Χριστιανῶν ἀδιακρίτως νὰ ὑπολογίζη εἰς τὴν πατρικὴν προστασίαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τῆς ὁποίας ἡ θύρα θὰ εἶναι πάντοτε καὶ διὰ πάντας ἀνοικτή.

Θὰ ἐθεωροῦμεν παράλειψιν, ἂν καὶ εἰς τὴν πρώτην αὐτὴν βραχυτάτην πνευματικὴν μεθ' ὑμῶν ἐπικοινωνίαν δὲν ἐκάμνομεν μνησίαν τῆς τῶ ὄντι ἐπιεικούσης ἀνάγκης ταχείας ἀποπερατώσεως τῆς ἀπὸ τῶν ἀοιδίμων Προκατόχων ἡμῶν ἀρξαμένης ἀνοικοδομήσεως τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ πολιούχου προστάτου ἡμῶν Ἁγίου Ἀχιλλεῖου, διὰ τὸν ὁποῖον μετὰ τῶν ἀξιότιμων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνεγέρσεως ἐπιμόνως θὰ ἐργασθῶμεν.

Καὶ ἤδη ὡς ταπεινὸς δοῦλος παρακαλῶ τὸν Ἁγίον Θεόν, ὅπως μετὰ καταστήσῃ «σκευὸς ἐκλογῆς» καὶ μοῦ δίδῃ «στόμα καὶ σοφίαν», ἵνα δυνηθῶ «βαστάσαι τὸ Ὄνομά Του» (Πράξ. θ' 15, Λουκ. α' 15) καὶ ποιῶμαι κατὰ τὸ ἴδιον Αὐτοῦ θέλημα τὸν ὄν ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία μοι ἐνεπιστεῦθη λαόν. Δηλῶν δὲ «πίστιν ἄχρι θανάτου» (Ἀποκ. β' 10) τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ «ἀφορῶν εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ Πανοικτίρμονος Θεοῦ, ἀφίημι ἱκετήριον φωνὴν πρὸς Αὐτὸν τοῦ καταπεμφθῆναι μοι τὸ Πνεῦμα Αὐτοῦ τὸ Παράκλητον ἐνισχύον καὶ καταρτίζον με πρὸς τὴν λειτουργίαν ταύτην» (ἐν Λειτ. Ἰακ.) καὶ ἀναφωνῶ πρὸς τὸν Σωτῆρά μου καὶ Ἀντροπὴν Ἰησοῦν Χριστόν: «Ἴδου ἦκω τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά Σου ὁ Θεός μου». «Δάλει ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός Σου» (Ψαλμ. λθ' 8—9. Α' Βασλ. γ' 10).

Πρὸς πάντας δὲ ὑμᾶς, προσφιλῆ μοι ἐν Κυρίῳ τέκνα, ἐπικαλοῦμαι δαφυλῆ τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἀτομικὴν, τὴν οἰκογενειακὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ὑμῶν προκοπὴν εἰς δόξαν τοῦ Ἁγίου Ὄνόματος Αὐτοῦ καὶ εἰς τιμὴν καὶ ἔπαινον τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας».

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης κ. Ἰάκωβος ἐγεννήθη τὸ 1909 εἰς Ἀνδραβίδαν τῆς Ἡλείας. Τῷ 1922 μετέβη εἰς Ἀθήνας, ἔνθα συνέχισε τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς του. Τῷ 1935 παρελήφθη ὑπὸ τοῦ νῦν Σεβ. Μητροπολίτου Χίου κ. Παντελεήμονος εἰς Κύμην, ἔνθα ἀπεπεράτωσε τὰς γυμνασιακὰς του σπουδὰς. Τῷ 1937 ἐγένετο κληρικὸς. Κατὰ τὸν ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον ὑπηρέτησεν ὡς στρατιωτικὸς ἱερεὺς, τιμηθεὶς διὰ παρασήμου. Μετὰ τὸν πόλεμον ἐφοίτησεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν. Τῷ 1943 προσελήφθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς κ. Ἰακώβου, πλησίον τοῦ ὁποῖου ὑπηρέτησεν ὡς πρωτοσύγκελλος καὶ ἐφημέριος τοῦ Ἱ. Ν. Μεταμορφώσεως Κεφαλαρίου. Ἐπίσης ἐιργάσθη εἰς τὰς φυλακὰς ἐρήβων καὶ ὡς πνευματικὸς εἰς τὸ Σικιαρίδειον Πρεβαντόριον καὶ τὰς Τεχνικὰς Σχολὰς τοῦ Βασιλικῆ Ἰδρύματος. Τὸ ἐπ' αὐτοῦ συγγραφὸν βιβλίον ἔχει τὸν τίτλον «Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου».

Γ'

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΣ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Τῆς ἀμωμότητος Πίστεως καὶ Ἡμῶν τέκνα ἀγαπητά,

Γέρας, δόξαν καὶ τιμὴν εἰς τὴν τῶν πάντων αἰτίαν Ἁγίαν Τριάδα, τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, προσνέμω¹, ὅτι, ἐν τῇ ἀπείρῳ Αὐτοῦ ἀγαθότητι καὶ εὐσπλαγχνίᾳ, ὑπερχέει τὸν θησανρόν Αὐτοῦ² καὶ μετὰ καλεῖ, ἵνα ἀναλάβω τὴν ποιμαντορίαν τῆς Ἱερᾶς ταύτης καὶ θεοσώστου Ἐπαρχίας, ἀναβαίνων εἰς τὸν ἱστορικὸν καὶ περικαλῆ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Θρόνον.

Χάριτι θεῆ καὶ τοῦ τελεταρχικοῦ καὶ Παναγίου Πνεύματος τῇ ἐπενεργείᾳ, ψήφῳ δὲ καὶ δοκιμασίᾳ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων τῶν συγκροτούντων τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατεστάθην Ἐπίσκοπος, Πατήρ καὶ Ποιμὴν καὶ Διδάσκαλος τῆς τοῦ Χριστοῦ ποιήμας τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, «ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος»³.

Μέγα καὶ βαρύντατον τὸ χρέος. Τοῦ «καλοῦ ἔργου»⁴ τὸ ἐπίμοχον, ὅπόσον ἐστίν, ἀντιπαραβαλλόμενον πρὸς τὸ ἀνίσχυρον τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν μου δυνάμεων, δὲν τολμῶ νὰ συγκρίνω. Μετὰ τοῦ ἐν Ἁγίοις Γρηγορίου Νεοκαισαρείας ἐπαναλαμβάνω, «ἐπίσταμαι πόσον τὸ μέτρον γῆς καὶ Δημοουροῦ. Ἐπίσταμαι πόσον τὸ διάφορον πηλοῦ καὶ πλάστου... Ὅμολογῶ τὴν ἐμμαντοῦ δουλείαν, κηρόττω τοῦ Θεοῦ τὴν μεγαλοπρέπειαν»⁵. «Ἐγὼ ἄνθρωπος ἀσθένειαν περικείμενος»⁶, «ἀπειρος λόγον δικαιοσύνης»⁷ ἀναδέχομαι τὰ τῆς κοινῆς ταύτης πνευματικῆς προστασίας, θεόθεν ἐμπιστευόμενά μοι.

Ἄλλ' ἂν τὸ ὄμμα τῆς διανοίας ἀνατείνω, θαρρῶν εἰς τὸ πέλαγος τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ καὶ πιστεύων ἀκραδάντως, ὅτι ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν ἐμὴν ταπεινώσειν θὰ θέσῃ τὴν δεξιὰν Αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ, λέγων, «μὴ φοβοῦ, ἀλλ' ἀνάστηθι καὶ στήθι εἰς τοὺς πόδας σου»⁸, «ζῶσαι ὥσπερ ἄνθρωπος τὴν ὄσφν σου, ἀνάλαβε δὴ ὕψος καὶ δύναμιν, δόξαν τε καὶ τιμὴν ἀμφίασαι»⁹. Καὶ τότε «ισχύσατε χεῖρες ἀνειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα. Ἰσχύσατε καὶ μὴ φοβεῖσθε»¹⁰, «Ἐστερεώθη ἡ καρδιά μου ἐν Κυρίῳ»¹¹, «ἐν τῷ ἔλεει τοῦ Ὑψίστου οὐδ' μὴ σαλευθῶ»¹² καὶ «ἀναβήσομαι εἰς τὸ ὄρος Κυρίου καὶ στήσομαι ἐν τόπῳ ἁγίῳ Αὐτοῦ»¹³. «Πορεύσομαι ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν, ὀφθήσεται μοι ὁ Θεός

1. Μαρτυρικὸν Ὁρθρον Τετάρτης. Ἦχος δ'.

2. Θ' Ὁδὴ κανόνος Ὁρθρον Δευτέρας. Ἦχος πλ α'.

3. Πράξ. κ' 28.

4. Α' Τιμ. γ' 1.

5. Γρηγ. Νεοκαισαρ. Ε.Ε.Π. 17,369.

6. Ἐβρ. ε' 2.

7. Ἐβρ. ε' 13.

8. Πράξ. κστ' 16.

9. Ἰώβ μ' 4,7.

10. Ἦσ. λε' 3,4.

11. Α' Βασ. β' 1.

12. Ψαλμ. κ' 8.

13. Ψαλ. κγ' 3.

ἐν Σιών»¹⁴. «Ρωσθεὶς σωτηρίῳ χάριτι»¹⁵, εὐφρόως θέλω διανύσει τὸν καλὸν ἀγῶνα καί, «πῦρ ἔνδον ἀγάγης θεϊκῆς λαμβάνων, δὲν θέλω πτοηθῆ, ἀλλὰ θερμαῖς τῶν πόνων ταῖς ἐπιδόσει»¹⁶, σκιρτώσῃ καὶ γηθομένῃ ψυχῇ¹⁷ σπουδάσω «οὐρανῆσαι τὴν γῆν διὰ τῶν ὑπερτάτων λάμπων τῶν ἀγῶνων τῶν καλῶν»¹⁸.

Διὰ τῶν θεοπειθῶν ἐδῶν τῶν περιστοιχιζόντων με Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων καὶ τῶν προσευχῶν τοῦ περιεστῶτος φιλοχρίστου καὶ περιουσίου λαοῦ τοῦ Θεοῦ δὲν θά καταναρκήσω, οὐδὲ νυσταγμὸν ἀμελείας θά ἐπιδείξω, «ἐπικατάρατος γὰρ ὁ ποιῶν τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου ἀμελῶς»¹⁹, ἀλλ' ὡς ἀετὸς ὑπόπτερος καὶ ἀπορρήτων μυστηρίων ὑπηρετῆς, θέλω ἀναδειχθῆ «ἀνέγκλητος ὡς Θεοῦ οἰκονόμος»²⁰, ἀντεχόμενος τοῦ κατὰ τὴν διδασχὴν πιστοῦ λόγου, δυνατὸς καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχων»²¹.

Εὐξασθε, ἀδελφοὶ ἀγαπητοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ περιπόθητα, εὐξασθε ἵνα ἔχω ὑπεράφθονον τὸν ἄνωθεν τοῦ Ἁγ. Πνεύματος φωτισμὸν, ὥστε «ὡς τοὺς ἀγραμμάτους μαθητὰς παιδεντὰς τοῦ λαοῦ»²² καὶ «βέλη ἡκονημένα τοῦ Δυνατοῦ ἀνέδειξεν»²³, οὕτω καμὲ ἰσχυροποιήσῃ, ἵνα ἀπαμβλῶν τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ καὶ νεώσω τὰς ψυχὰς τῶ ἀόρτρω τῆς πίστεως καὶ τὸν στάχυν τῆς ἀρετῆς ἐκατοστεύοντα ἐξανθήσω²⁴ ἐν τῷ ἀργῷ τῆς πιστευθείσης μοι θεοφρονητῶν Μητροπόλεως.

Εἰς ἐμὲ τὸν ἐλαχιστότερον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου ἐδόθη ἢ χάρις αὐτῆ, ἵνα καταστῶ ὁ κατὰ τὸν Ἰππόλυτον «φρονεῶς»²⁵ καὶ ὁ κατὰ τὸν Κλήμεντα Ρώμης «προφρεῶς»²⁶ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας Κυβερνήτης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστὸς²⁷, ἵνα ἀναδειχθῶ ὁ τύπος τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως, ὁ κατὰ τὸν Θεοφόρον Ἰγνάτιον «τύπος τοῦ πατρὸς»²⁷, ὁ φορεὺς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας, ἀφοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν Ἅγιον Πατέρα, «Ἐπίσκοπος ἐστὶν ὁ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξου-

σίας ἐπέκεινα πάντων κρατῶν, ὡς οἶόν τε ἄνθρωπον κρατεῖν, μιμητὴν γινόμενον κατὰ δύναμιν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ»²⁸.

Ἀποστέλλομαι πρὸς Ὑμᾶς τέκνα ἀγαπητά, «λαλῆσαι πᾶσιν ἀνθρώποις λόγον Θεοῦ ὃς καὶ ἐνεργεῖται μὲν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν»²⁹, ἀγιασαί τε καὶ ποιμᾶναι καὶ «ἐτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον»³⁰ «ἐν ἀναζωπυρήσει τοῦ χαρίσματος τοῦ Θεοῦ»³¹.

Ὑπερπερισσῶς δεήθητε τοῦ Θεοῦ, ἵνα τηρήσῃ με «σοφὸν εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκέραιον δὲ εἰς τὸ κακόν»³², «μόνης τῆς ἐκκλησίας τὴν φροντίδα ἔχοντα, πρὸς τε τὸ διοικεῖν αὐτὴν καλῶς καὶ τὸ τοὺς ἀληθείας λόγους παρέχειν»³³, «σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα ποιούοντας»³⁴ καὶ «παρησίαν ἔχειν καὶ προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ»³⁵, «λειτουργοῦντα ἀμέμπτως τῷ ποιμνίῳ τοῦ Χριστοῦ μετὰ ταπεινοφροσύνης, ἡσώχως καὶ ἀβαναύσως»³⁶.

Σκέπην καὶ ἰσχυρὸν πρόπυργιον τὴν προστασίαν τοῦ Κόσμου τὴν ἀειπάρθενον Ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἐπικαλοῦμαι. Ἀντιλήπτορας, τὴν ψυχῆν μου ἐνισχύοντα καὶ τὸν λογισμὸν μου καταναγίζοντα, ἐπικαλοῦμαι τοὺς Ἀσωμάτους Ἀγγέλους, Προφήτας, Ἀποστόλους, τοὺς ἀστέρας τούτους τοὺς φαειδρόναντας εὐσεβεῖα τὸ νοητὸν στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας, Ἱεραρχῶν τοὺς χορούς, Μαρτύρων τὰ στίφη, δόσιον καὶ δικαίων τὸν σύλλογον, πρὸς εὐμένειαν τοῦ φιλανθρώπου Ἰησοῦ, τοῦ μόνοι τὴν ἀσθένειάν μου γινώσκοντος, ἵνα, τὸ φωτιστικὸν ἔλαιον τῆς διανοίας καὶ τὸ καθαρόν τοῦ συνειδῶτος θυμίσμα εἰς χιονώδη ψυχῆν ἀποκτήσω καὶ ἀξιώθῃς ἐπίσκοπος ἀναδειχθῶ «ἀπαγγέλλον τὰ θανατῶσα ἄδου, ἃ ἐδίδαξέ με ἐκ νεότητός μου καὶ μέχρι τοῦ νῦν καὶ ἔως γήρως καὶ πρεσβείου»³⁷.

Μὲ τοιαύτας σκέψεις καὶ μὲ τοιαύτην συνειδήσιν, χριστεπώνυμε λαέ, ἀναβαίνω εἰς τὸν θρόνον τοῦτον. Ἐν ὀνόματι Κυρίου ἐρχομαι πρὸς Ὑμᾶς καὶ τὴν εὐλογίαν ἄδου κομίζω ὑμῖν, τῷ «Χαίρε» τῆς Ἀναστάσεως προσφωνῶν πάντας ὑμᾶς, τὸν τε ἐδλαβέστατον ἱερόν

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος

14. Ψαλ. σγ' 8.

15. Ὁδὴ δ' κανόνος 1 Ἀπριλ.

16. Μαρτυρ. Ὁρθρου Δευτέρας. Ἦχος α'.

17. Μαρτυρ. Ὁρθρου Τρίτης. Ἦχος δ'.

18. Μαρτυρ. Ὁρθρου Τρίτης. Ἦχος δ'.

19. Ἱερμ. λα' 10.

20. Τιτ. α' 7.

21. Τιτ. α' 9.

22. Ἀποστιχ. Ἀνατολ. Τετάρτης. Ἦχος δ'.

23. Ὁρθρος Πέμπτης. Ἦχος πλ. α'.

24. Μαρτυρικὸν στ' φδῆς. Ἦχος α' Δευτέρας.

25. Ἰππόλυτος Ρώμης Ε.Ε.Π. 5,199.

26. Κλήμης Ρώμης Ε.Ε.Π. 1,55.

27. Ἰγνάτιος πρὸς Τραλλιανούς Ε.Ε.Π. 2,272.

28. Ἰγνάτιος πρὸς Τραλλ. Ε.Ε.Π. 2,300.

29. Α' Θεσ. β' 13.

30. Λουκ. α' 17.

31. Β' Τιμ. α' 6.

32. Ρωμ. ιστ' 19.

33. Κλήμης Ρώμης Ε.Ε.Π. 1,53.

34. Ρωμ. ιστ' 17.

35. Ἐφεσ. γ' 12.

36. Κλήμης Ρώμης Ε.Ε.Π. 1,30,40.

37. Ψαλ. σ'. 17.

Κλήρον καὶ τὸν φιλόθεον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ταύτης λαόν, οἵτινες ἐν τοιαύτῃ πανηγύρει καὶ τοσαύτῃ χαρᾷ με ὑποδέχεσθε σήμερον.

Εὐχαριστῶ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κον Κον Θεόκλητον καὶ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τοὺς συγκροτοῦντας τὴν Ἁγίαν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, τοὺς ἐπὶ τὴν ταπεινότητά μου ἐμβλέψαντας καὶ ψήφοις κανονικαῖς καὶ εὐμενεσί προκρίναντάς με ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου καὶ τιμήσαντάς με διὰ τῆς ἐκλογῆς καὶ προβολῆς εἰς Μητροπολίτην τῆς Ἀγιωτάτης ταύτης Μητροπόλεως.

Εὐχαριστῶ τὸν Ἐδσεβέστατον καὶ Θεοφροῦρητον σεπτὸν Βασιλέα ἡμῶν Παῦλον, τὸν τὴν ἀναγνώρισίν μου βασιλικῶ γράμματι συνοδεύσαντα ἐνεργεῖαι τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Δόξῃ Κύριος τῷ Βασιλεῖ καὶ τοῖς Ἀρχουσι τοῦ λαοῦ «εὐστάθειαν δῆμον»³⁸ καὶ ἰσχὴν διακωβερνᾶν ἐν δικαιοσύνῃ τὸ Ἔθνος ἡμῶν, ὅπερ διὰ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου εἰς Χριστὸν ἐπίστευσε καὶ Αὐτὸν ἠγάπησε καὶ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας μακραῖς καὶ πολυειδέσι θυσίαις ἐμόχθησε.

Εὐχαριστῶ τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀγίους Ἱεράρχας Πατρῶν Κον Κωνσταντῖνον, Μαρωνείας Κον Τιμόθεον καὶ Παραμυθίας Κον Τίτον, οἵτινες οὐκ ὤκνησαν μακρὰν ὁδὸν πορευθῆναι, ἵνα συνοδεύσωσί με εἰσερχόμενον εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ ἱστορικὴν ταύτην πόλιν, καὶ «ἠθέλησαν ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὦραν ἐν τῷ φωτὶ μου» (Ἰω. ε' 25) Ἔστε βέβαιοι, Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί, περὶ τῆς εὐγνωμοσύνης μου διὰ τὴν εἰς συνέχισιν ἄλλων προσφορῶν ὑμῶν πρὸς ἐμέ, παροῦσαν τιμητικὴν καὶ ἐνισχυτικὴν συμπαράστασιν Ὑμῶν.

Εὐχαριστῶ τὰς τεταγμένας ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τοῦ Νομοῦ, τῶν Ἐπαρχιῶν καὶ τῆς πόλεως ταύτης διὰ τὴν ἐν μέσῳ ἡμῶν παρουσίαν αὐτῶν καὶ πάντα τοὺς ὑπὲρ ἐμοῦ προλαλήσαντας.

Εὐχαριστῶ τὴν ἀπὸ Ἀθηνῶν ἐλθοῦσαν ἀντιπροσωπεῖαν τῶν προσφιλῶν μου τέκνων καὶ τοῦ ἐνοριακοῦ ποιμνίου.

Συνεργία πάντων τούτων, ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν, οὐχὶ ἀθάλατος ἔρχομαι δι' ὑμᾶς ἀλλὰ διὰ θελήματος Θεοῦ, κλητὸς Θεοῦ, «κατ' ἐπιταγὴν Σωτῆρος ἡμῶν καὶ Κυρίου Χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν»³⁹. Ἔρχομαι εἰς διαδοχὴν ἀληθῶν καὶ γνησίων ποιμένων Ἀρχιερατευσάντων ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ τῶν Τριφυλίων καὶ Ὀλυμπίων Ἐκκλησίᾳ, ἐν οἷς ἅγιοι ὡς ὁ ἐν ἁγίοις Πατῆρ ἡμῶν Ἀθανάσιος, ὁ Χριστιανουπόλεως, καὶ μακαριστοὶ καὶ ἀοιδμοὶ ὡς ὁ ἐθνικὸς ἦρωας καὶ τοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τοῦ 1821 ἀγωνιστῆς Γερμανὸς Ζαφειρόπουλος, ὁ Παῖσιος ὁ Βυζάντιος, ὁ Γρηγόριος Ρώτας, ὁ Βαρθολομαῖος Σωτηριάδης, ὁ Ἰγνάτιος Ζερβόπουλος, ὁ Νεόφυτος Παναγιωτόπουλος, ὁ Γαβριὴλ Παπαϊωάννου, καὶ οἱ κατὰ τὰς προηγηθείσας δεκαετίαις ἐν Κυρίῳ ἀναπαυθέντες Ἀνδρέας, Ἀνθιμος, μάλιστα δὲ ὁ εἰς οὗ τὴν διαδοχὴν καλοῦμαι ἀοιδμοὶ ἀπὸ Ζακύνθου Χρυσόστομο.

Ἔστω τὸ Μνημόσυνον αὐτῶν μνήμη δικαίων καὶ

αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς εἶθε νὰ αὐλίζωνται, προσβέουσαι ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἐν ἀδυναμία πολλῇ τὸ ἐκείνων θεάρεστον ἔργον ἐπωμιζόμενον, ἐπὶ προσδοκίᾳ μεγάλῃ τῶν φίλων τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ περισπορῶσά μου λίαν τε ἠγαπημένου φίλου καὶ ἀδελφοῦ, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος Κυρίου Δαμασκηνοῦ, διάδοχος καθίσταμαι, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, λαμπρὸν καὶ πανθομολογούμενον, καλοῦμαι ἵνα συνεχίσω, καλῶς διατηρηθῆν διὰ τῶν ἀτρήτων πόνων καὶ τῆς πατρικῆς ἀγρύπνου μερίμνης τοῦ γεραροῦ καὶ πεπνημένου τοποτηρητοῦ Ἱεράρχου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἡλείας Κον Γερμανοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐδσεβάστως ἐκφράζω τὰς εὐγνώμονας εὐχαριστίας μου.

Ἔρχομαι, τέκνα ἀγαπητά, εἰς καιροὺς ἰδιαζόντως χαλεπούς. Τραχὺς καὶ ἀδυσώπητος ὄφισταται ὁ ἀγὼν τοῦ καλοῦ πρὸς ἐπιβολὴν τῶν ἀρχῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς. Λόγω, γραφίδι καὶ ἔργῳ διώκεται ἡ ἀλήθεια, στραγγαλίζεται τὸ δίκαιον, κατασπιλοῦται ἡ τιμὴ, τεκταινόνται κακά, βυσοδομοῦνται ἐγκλήματα, ἀποστασία καὶ πλάνη λυμáινονται τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ ἡ μακρὰν τοῦ Θεοῦ ὁδὸς πολλοὺς ἀγει εἰς ἀπώλειαν. Ὅπου φυγαδεύεται τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ καὶ κλείεται ἡ θύρα εἰς τὸ Ἐδαγγέλιον, ἐκεῖ σκότος καὶ ἀναρχία, ταραχὴ, φόβος καὶ ὄλεθρος. Ὅπου βασιλεύει ὁ Χριστός, ἐκεῖ ζωή, χαρὰ, ἀσφάλεια. Ὁ Ἐπίσκοπος ἐτάχθη φρουρὸς τῶν ἀγαθῶν ἀρχῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων Χριστὸς ἀπέθανε, καὶ τὸ Ἔθνος τὸ Ἑλληνικὸν ἠγωνίσθη. Διὰ τοῦτο πρῶτον μέλημά μου ἔσται, σὺν Θεῷ, τὸ κήρυγμα τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας καὶ ζωῆς, ἡ οἰκείωσις ἐκ μέρους ἐνὸς ἐκάστου τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τῆς ἐν Σταυρῷ ἐφ' ἀπαξ καὶ ὑπὲρ πάντων προσφερθείσης ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θυσίας καὶ ἡ τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ νίκη, καινὴ κτίσις, νέα ζωή. Μετὰ τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου Παύλου ἐπαναλαμβάνω «οὐκ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τοῦτο ἐσταυρωμένον»⁴⁰. Ἐμβλημα μου τό, ἐπίσης Παύλειον, βίωμα, «τεκνία μου οὓς ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν»⁴¹. Χάριν τούτου «οὐ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν καὶ ἀνάπανσιν τοῖς κροτάφοις μου»⁴², «κηρύττων εὐκαίρως καὶ ἀκαίρως»⁴³. «Χριστός ἐστιν ἡ Εἰρήνη ἡμῶν»⁴⁴.

Εἶπον περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἡμῶν Ἔθνους, διότι πάντες πιστεύομεν εἰς τὴν ἀπὸ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ μεγάλην ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολήν, ὡς βαστάζοντος τὴν βαρεῖαν κληρονομίαν τῆς Ὀρθοδοξίας. Φέρομεν τεραστίαν ἐδθόνην ἐναντι τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀναξία ἐναντι αὐτῶν στάσις ἡμῶν ἐνόχους καθιστᾷ πάντα, μέγαν καὶ μικρόν, πρῶτον καὶ ἔσχατον, ἀρχόντα καὶ ὑπήκοον, κλήρον καὶ λαόν, μάλιστα δὲ τὸν Ἐπίσκοπον.

«Οὐκ ἔρχομαι διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι»⁴⁵ Ἔρχομαι φίλος πρὸς φίλους καὶ «μείζονα ταύτης

40. Α' Κορ. β' 2.

41. Γαλ. δ' 19.

42. Ψαλ. ελα' 4.

43. Β' Τιμ. δ' 2.

44. Ἐφεσ. β' 14.

45. Ματθ. κ' 28.

38. Σοφ. Σειρ. στ' 24.

39. Α' Τιμ. α' 1.

ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ φίλων»⁴⁶. «Ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ πίστει ἄνθρωποιον»⁴⁷ ἢ ἀγάπη μου ἔσται πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί. Ἐρχομαι Ἐπίσκοπος ἐν δικαιοσύνῃ, γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ Ἡσαίου. «Ὑμῖν δώσω τοὺς ἀρχοντας ἐν εἰρήνῃ καὶ τοὺς ἐπισκόπους ὑμῶν ἐν δικαιοσύνῃ»⁴⁸. «Ἐπισκοπῶν μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἐκουσίως, μὴ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως, μὴδ' ὡς κατακυριεύον τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύπος σπουδάζων γενέσθαι τοῦ ποιμνίου ἵνα, φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος, κομίσωμαι τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον»⁴⁹.

Ἐρχομαι ποιμὴν, εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλῶν κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγων αὐτὰ καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν πορευόμενος»⁵⁰.

Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἣτις ἐστὶν ἡ μόνη δύναμις ἐν τῷ κόσμῳ, «Ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῆλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας»⁵¹, ὠκοδομημένη ἐπὶ τῷ θεμελίῳ Χριστῷ, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῖς στύλοις τῶν Ἀποστόλων, τὴν διδασκαλίαν τῶν Πατέρων κατέχουσα, καὶ οὐχὶ ἐν παρασυναγωγαῖς. Ἡ Ἐκκλησία ἀναγεννᾷ τὰς ψυχὰς ἡμῶν διὰ τῶν Μυστηρίων καὶ βασιλείας κληρονόμος πάντας μεταποιεῖ. Ἐν Αὐτῇ ἐγεννήθημεν, ἐν Αὐτῇ ζῶμεν καὶ μεγαλοφυοῦμεν, ἐν Αὐτῇ τὸ φθαρτὸν τοῦτο σκῆνωμα ἀποβάλλομεν. Ἐθνη καὶ ἄτομα δι' Αὐτῆς δοξάζονται καὶ ἔξω Αὐτῆς καταπίπτουσιν.

Εἶναι τὸ πᾶν δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, ἀφοῦ Αὐτὴ καὶ ὡς Χριστιανὸς καὶ ὡς ἔθνος ἐν τῇ κιβιτῷ διέσωσε. Καλλιιεργεῖται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις πολυτρόπως, ὑποῦλος ἀλλὰ συστηματικῶς ὑπὸ σκοπιῶν δυνάμεων πνεῦμα ἀντιεκκλησιαστικόν. Ποιμένες καὶ ποιμνιόμοι, πρόσχωμεν! Προσήλωσις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀγάπη πρὸς αὐτήν, καὶ ἐφοδιασμός ἐξ αὐτῆς ἐπαγγελίαν ἔχουσι ζωῆς τὴν νῦν καὶ τῆς μελλούσης.

Ἀλλὰ τοῦτο ἐπιβάλλει ὡς ὑποχρέωσιν τὴν πειθαρχίαν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, ἄνευ τοῦ οὐοῖον Ἐκκλησία οὐ καλεῖται. «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέκλιτε, παραγγέλλει ὁ θεὸς Παῦλος. «Πάντες τῷ Ἐπισκόπῳ ἀκολουθεῖτε, ὡς Ἰησοῦς Χριστὸς τῷ Πατρὶ. Μῆδεὶς χωρὶς Ἐπισκόπου τι προσέτω τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὅπου ἂν φανῇ ὁ ἐπίσκοπος, ἐκεῖ τὸ πλῆθος ἔστω ὡσπερ ὄπου ἂν ἦ ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς, ἐκεῖ ἡ καθολικὴ ἐκκλησία. Οὐκ ἔξω ἐστὶν χωρὶς τοῦ Ἐπισκόπου οὔτε βαπτίζειν, οὔτε ἀγάπην ποιεῖν, ἀλλ' ὁ ἂν ἐκεῖνος δοκιμάσῃ τοῦτο καὶ τῷ Θεῷ εὐάρεστον. Ὁ τιμῶν Ἐπίσκοπον, ὑπὸ Θεοῦ τετιμηται· ὁ λάθρα ἐπίσκοπον τι πράσσωσιν τῷ διαβόλῳ λατρεύει», κηρύσσει ὁ Θεοφύροτος Ἰγνάτιος⁵².

Διὰ τοῦτο παρακαλῶ, ἀδελφοί, «ὁ γινώσκων

τὸν Θεὸν ἀκούει ἡμῶν, ὅς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἀκούει ἡμῶν· ἐκ τούτου γινώσκωμεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης»⁵³. «Πειποθῶς τῇ ὑπακοῇ ὑμῶν, λέγω ταῦτα, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσητε»⁵⁴, ἵνα «ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχη καὶ δοξάζηται»⁵⁵, «ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἥτε δὲ κατηρητισμένοι τῷ αὐτῷ νοῦ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ»⁵⁶.

Τὸ τίμιον προστόμιον καὶ ἡ ἐν Χριστῷ διακονία, ὁ ἱερὸς τοῦτέστι κλῆρος τῆς θεοσώστου ταύτης Ἐπαρχίας, ὁ τὰ ἐπὶ μέρους γεώργια τῆς ἀρσούρας ταύτης ἐμπειστευμένος, καλεῖται εἰς ἄμεσον καὶ ὀλόθυμον συνεργασίαν. Ἀδελφοί καὶ συλλειτουργοί, ὀφθαλμοὶ ἔστε τοῦ Ἐπισκόπου καὶ χεῖρες καὶ στόμα αὐτοῦ. Ἐκεῖνος δόξα καὶ κεφαλὴ ὑμῶν, ὑμεῖς δὲ δόξα καὶ ὄργανα αὐτοῦ, πάντες δὲ «σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους» (Α' Κορ. β' 27).

Πατέρα θὰ εὐρηγε ἐν τῷ προσώπῳ μου στοργικόν, ἐπιμελούμενον παντὸς θείου καὶ ἀνθρώπινου δικαιοῦματος ὑμῶν, ἀλλ' ἀξιοῦντα πιστὴν καὶ πλήρη ἐκτέλεσιν παντὸς ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ ὑμῶν ὑποργήματος ἀποροῦντος καθήκοντος. Ἐπίστασθε πάντες «πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι»⁵⁷, «ἵνα χάριτι περισσεύητε· οὐ κατ' ἐπιταγήν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς καὶ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων»⁵⁸. «καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελεῖσαι ἐκ τοῦ ἔχειν»⁵⁹. «Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν»⁶⁰. «Παρακαλεῖτε, παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ Θεός, ἱερεῖς λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν Ἰερουσαλήμ»⁶¹.

Ἀκριβῆς καὶ κριτὰ τάξιν ἐπιτελεῖσις τῶν ἁγιαστικῶν καὶ ποιμαντικῶν καθηκόντων ὑμῶν, σεμνὸς ἀτομικὸς καὶ οἰκογενειακὸς βίος, πρόθυμος ἐκδραστηριότης ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου, εἶναι τρόποι ἐπιτυχοῦς ἐκτελέσεως τῆς ἀποστολῆς σας καὶ δικαιοσύεώς σας ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Ὁ Ναὸς πρέπει νὰ ἀποτελῇ δι' ὑμᾶς τὸ προσφιλέστερον σκῆνωμα καὶ ἡ ἐν αὐτῷ εὐλαβῆς καὶ ἀκριβῆς ἐπιτελεῖσις τῶν ἁγιαστικῶν τελετῶν εἶναι ἱερὸν καθήκον καὶ ἅγια ἄσκηση.

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος τῶν θείων Ἀποστόλων καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ρήματα αὐτῶν. Καὶ πῶς οὐ λαλήσωμεν πρὸς ὑμᾶς, εὐκαιρῶς καὶ ἀκαιρῶς κηρύττοντες; Ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς ἀκονίσσατε γλώσσαν τὰ ἀληθῆ καὶ πρόεποντα λέγουσαν, παραμυθοῦσαν, καλοῦσαν εἰς μετάνοιαν τὸν λαόν. Πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν προβάτων τῆς λογικῆς ἐνοριακῆς ποιμνῆς σας τὴν μερίμναν ἐπιδείξατε καὶ «ἂν μὲν ἦ πλανώμενον ἐπιστρέψατε, ἂν τε τετραυματισμένον ἐπιδέσατε, ἂν τε βαρούμενον ποικίλοις φορτίοις ἀναπαύσατε»⁶², «ὅτι ὁ ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις ἵνα πιστὸς τις εὐρεθῇ»⁶³.

Ἀθλήσατε νομίμως καὶ τῶν καρπῶν πρῶτοι μεταλήψασθε. Τὸ τετιμημένον ράσον ὑπῆρξε σημαία καὶ

46. Ἰωάν. ιε' 13.

47. Α' Τιμ. α' 5.

48. Ἡσ. ξ' 17.

49. Α' Πέτρο. ε' 2.

50. Ἰω. ι' 2-4.

51. Α' Τιμ. γ' 15.

52. Ἰγνάτιος πρὸς Σμυρναίους Ε.Ε.Π. 2,281.

53. Α' Ἰωάν. δ' 6.

54. Φίλιμ. 21.

55. Β' Θεσ. γ' 1.

56. Α' Κορ. α' 10.

57. Α' Τιμ. γ' 15.

58. Β' Κορ. η' 7-8.

59. Β' Κορ. η' 12.

60. Β' Κορ. ζ' 16.

61. Ἡσ. μ' 1.

62. Ἰεζεκ. λδ' 1-4.

63. Α' Κορ. δ' 2.

σύμβολον, ὁδηγός καὶ ἐμπνευστὴς τῆς Ἑλληνικῆς κοινωρίας. Μὴ ὑποστείλητε τοῦτο, ἀλλ' ἐν καθαρότητι ψυχῆς καὶ σώματος φέρετε.

Ἰδοῦ, ἀγαπητοὶ μου καὶ εὐσεβεῖς υἱοὶ καὶ θυγατέρες, γέροντες καὶ νέη, ἄνδρες καὶ παῖδια, νέοι, νέοι καὶ ἔφηβοι. Συγχάρητέ μοι καὶ συγχαρήσομαι. Συνεργήσατέ μοι, ἵνα συνεργήσω. Αἱ θύραι τῆς Ἐπισκοπῆς θὰ εἶναι ἀνοικταὶ πρὸς πάντας, ἵνα δέχωνται ὑμᾶς, τὴν πατρικὴν συμβουλὴν καὶ συνδρομὴν δίδοντα. Τὸ πνεῦμά μου ἔσται πρόθυμον καὶ ἡ καρδιά μου παλλομένη ἐν συμπαθείᾳ, εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης. Ζητήσατε παρ' ἐμοῦ τὸ δίκαιον καὶ εὐρήσατε, κρούσατε ἐν εὐλικριεῖᾳ καὶ ἀνοιγήσεται, αἰτεῖσθε τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν καὶ δοθήσεται. Ἄλλ' ὑπὸ τὸν ἅγιον καὶ θεόγραφον ὄρον: «Μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων»⁶⁴. Ὁ συνετός νοεῖτω.

Ἀγαπητοί, αἱ οἰκογένειαι ἀγιασθήτωσαν, ὁ γάμος ἐν τῇ ἱερότητι αὐτοῦ, αἱ τεκνοτροφίαι «ἐν παιδείᾳ καὶ νοθεσίᾳ Κυρίου»⁶⁵. Ἡ ἐργασία τιμάσθω παρ' ὑμῶν «εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων»⁶⁶. τὴν δικαιοσύνην ἀσκεῖτε καὶ μὴ ταῖς κοσμικαῖς μερίμναις τοῦ βίου συναπατᾶσθε τοὺς φθαροῦς μηδὲ συμπνίξητε τὸν ἀγαθὸν τῆς καρδίας καὶ ἐμφυτευθέντα ὑμῖν θεῖον σπέρρον. «Ἐκκαθάρατε τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα»⁶⁷ καὶ «μὴ δώτε τὸ ἅγιον τοῖς κσσί» (Ματθ. ζ' 6) οὐδὲ τὰς παρακαταθήκας τοῖς λησταῖς, οἵτινες ἐν ιδέαις καὶ κηρύγμασιν ἀντιχριστοῖς καὶ ἀντεθνικοῖς ξένα ἀκούσματα παρέχουσιν ὑμῖν καὶ ἀπαιτηλῶς διαβιβρώσκουσι τὰ θεμέλια τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς καὶ ἐθνικῆς συνειδήσεως καὶ κληρονομίας ἡμῶν.

«Ὁ κόσμος» ἀντιμέτωπος τῆς ἠθικῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ «παράγεται, ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα»⁶⁸. Ὁ ὀρίζων τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι ἐθρύτερος τῶν στενῶν συμφερόντων αὐτοῦ. Εἶναι τὸ κοινὸν συμφέρον καὶ ἡ κοινὴ ἐξυπηρέτησις, ἐντὸς τῶν ὁποίων καὶ τὸ ἄτομον ἐξυπηρετεῖ ἑαυτό. Θὰ ἐχάνετο ἡ ἐλπίς εἰς τὰ ἄτομα καὶ τοὺς λαούς, ἐὰν οἱ ἀριθμοὶ, αἱ μηχαναὶ καὶ αἱ κατακτήσεις εἰς τὰς σφαῖρας τοῦ ἐπιστητοῦ ἦσαν οἱ ρυθμισταὶ τῶν σχέσεων αὐτῶν ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ. Ἐπιστροφή καὶ προσήλωσις εἰς τὰ ἰδανικὰ τὰ ἀπὸ αἰῶνων παραδεδομένα ἀποτελοῦσι πρόοδον εἰς τὰ πεδία πάσης ἀληθοῦς ἐξελέξεως καὶ παντὸς ὑγιοῦς πολιτισμοῦ, διότι μόνον μὲ ὑπόβαθρα καὶ κίνητρα τοιαῦτα ἐπιτυγχάνονται αἱ μόνιμοι καὶ ἀληθεῖς ἀναβάσεις εἰς τὰ ὕψη τῆς προόδου, τοῦ ἁγίου, τοῦ ἀληθοῦς. Ἄλλ' οἱ καιροὶ ἀπαιτοῦσιν ἔργα. Μετὰ τὴν ψυχοσωτήριον ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας, πιστεύομεν καὶ εἰς τὴν Κοινωνικὴν τοιαύτην. Οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἔδρασαν καὶ διὰ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης. Αἱ Βασιλεῖδες ἦσαν συνέχαι τῶν «ἀγαπῶν» τῶν πρώτων Χριστιανικῶν χρόνων, ἦσαν μίμησις Κυρίου, «ὃς διήλθεν εὐεργετῶν».

Ἄλλὰ τὰ ἔργα ἀπαιτοῦσι τὸν ἐμπνευστὴν, τὸν πρωτοπόρον, τὸν ἀρχιτέκτονα, τοὺς οἰκοδόμους, τοὺς χορηγούς, τοὺς ἐργάτας.

Ἡ κοινωνικὴ πρόνοια καὶ ἐκκλησιαστικὴ διακονία ἔσται ἡμετέρα φροντίς. Ὅπου ὁ πόνος δὲν πράσσεται, ἐκεῖ ἡ ὀργὴ ἀνάπτει. Ἐκεῖ ἀκαταστασίαι καὶ ἐριδες, ἐκεῖ ἔδαφος ἀναπτύξεως τῶν παντὸς εἶδους ζιζανίων.

Οἱ ἐν πλούτῳ δυνατοὶ ἄς στηρίξωσι τοὺς πτωχοὺς, γενναίως προσφέροντες. Οἱ ἐν ἐπιστήμῃ καὶ γνώσει καὶ συνέσει καὶ ἀξιώμασι συντρεχέτωσαν ἡμῖν. Οἱ πάντες παντοιοτρόπως ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ἑαυτοῦς διαθέσατε εἰς τὴν καλὴν στρατείαν τῆς Ἐκκλησίας.

«Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ταῖς προσευχαῖς»⁶⁹, ἵνα ἐπισκοπήσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, καὶ καθὼς ἤλθον ἐν χαρᾷ καὶ τιμῇ καὶ προσδοκίᾳ μὴ διαφρευσθῶ μηδὲ ὑμεῖς ἐξ ἐμοῦ.

Μείνωμεν, τέκνα, ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ καὶ «τὸ ἐπιεικὲς ἡμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις»⁷⁰, οὐχὶ πρὸς ζημίαν, ἀλλὰ πρὸς κέρδος μέγα. Σέβεσθε καὶ ἀγαπάτε καὶ μὴ φοβείσθε, ἀλλ' ὡς πατρὶ προσβλέψατε καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῆτε.

«Ἐτοίμη ἡ καρδιά μου ὁ Θεός, ἐτοίμη ἡ καρδιά μου. Ἄσομαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου»⁷¹.

«Δουλεύσω Σοι ἐν εὐφροσύνῃ»⁷².

«Ἐξομολογήσομαι σοι Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐν βουλήῃ εὐθέων καὶ συναγωγῇ»⁷³.

«Σὺ, Κύριε, φυλάξαις ἡμᾶς καὶ διατηρήσαις ἡμᾶς»⁷⁴.

«Θεός μου εἰ σὺ καὶ ἐξομολογήσομαι σοι. Θεός μου εἰ σὺ καὶ ὑψώσω σε»⁷⁵.

«ὦ Κύριε, σῶσον δὴ, ὦ Κύριε, εὐδόωσον δὴ»⁷⁶.

«Κύριε, Κύριε ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου».

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος ὑπῆρξε κληρικὸς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἀπὸ τοῦ 1939. Πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ 1943 ὅν, ὑπηρετήσεν ὡς Προϊστάμενος καὶ Ἱεροκέρυξ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Αἰκατερίνης (Πλάκας) ἐπὶ 17ετίαν. Ὡσαύτως οὗτος διετέλεσε Διευθυντὴς τοῦ ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν χορηγίαν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου Κληρικῶν τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης, πνευματικὸς καὶ ἱεροκέρυξ τῆς Ἀστυνομικῆς Ὑπηρεσίας περιστολῆς ἐπατείας καὶ ἀληθείας.

Ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ Συντονιστικὸν Συμβούλιον προλήψεως καὶ καταστολῆς τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀηλίκων τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, καθηγητῆς τῆς θερησκευτικῆς ἀγωγῆς εἰς τὴν Σχολὴν Νοσοκόμων Σλήμαν, διευθυντῆς τῶν Θερησκευτικῶν περιοδικῶν «Πίστις» καὶ «Λυχνία» καὶ Πρόεδρος τῶν Χριστιανικῶν Ὁμίλων Φιλαρέτων Νεανίδων καὶ Νέων Παγκρατίου. Συνέγραψε διάφορα βιβλία, ἐδημοσίευσεν ἄρθρα εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ. Μετέσχεν ἀποστολῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς Βόρειον Ἑλλάδα καὶ Ἐξωτερικόν.

69. Ρωμ. ιε' 30.

70. Φιλίπ. δ' 5.

71. Ψαλμ. ζ' 1.

72. Ψαλμ. 49' 2.

73. Ψαλμ. ρι' 1.

74. Ψαλμ. ια' 8.

75. Ψαλμ. ριζ' 28.

76. Ψαλμ. ις' 25.

64. Φιλίπ. β' 4.

65. Ἐφεσ. στ' 4.

66. Ἐβρ. ιβ' 14.

67. Α' Κορ. ε' 7.

68. Α' Ἰω. β' 17.

Δ'
 ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
 ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ κ. ΣΥΝΕΣΙΟΥ

Παναγιώτατε,
 Σεβασμιώτατοι,
 Ἀρχαὶ καὶ Ἐξουσίαι,
 Τίμιον Πρεσβυτέριον,
 Προσφιλεῖς μου ἀδελφοί,

«Χάριν ἔχω τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἠγήσατο θέμενος εἰς τὴν διακονίαν ταύτην» (Τιμ. Α' α, 12), διακονίαν περιβλεπτον, διακονίαν ἀποβλέπουσαν εἰς σκοπὸν ἀτίμητον, εἰς τὴν καρποφόρον συνέχισιν ἐν διδαχῇ καὶ λατρείᾳ τῆς Ὁρθοδόξου ἱστορίας καὶ παραδόσεως πρὸς φρονηματισμὸν διανοιῶν, διαθέρμανσιν καρδιῶν καὶ σωτηρίαν ψυχῶν, ὅπερ τῶν ὀποίων ἐν μέσῳ ἀνηκούστου καταφρονήσεως καὶ ἄλλοις ἀνιστορήτου ὁ Θεάνθρωπος ἀπέθανεν. Εἶη τρισευλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ ἐν Τριάδι Μεγάλου καὶ Πατριάρχου ἡμῶν Θ οὔ, ὅτι «οὐ κατὰ τὰ ἔργα μου, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν» (Τιμ. Α' ε, 17) κατηξίωσε με τῆς βαρυτάτης ταύτης, ἀλλὰ καὶ ὑπερβαλλόντως τιμητικῆς εὐθύτης.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην καὶ ἱστορικὴν διὰ τὴν ζωὴν μου ὥραν ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω, ὅτι χάριν ἔχω καὶ πρὸς ἄνδρας ἐπιφανεῖς ἐν τῇ κορυφῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ πολιτικῆς πυραμίδος κατεστημένους, ἄνδρας τιμίους, οἱ ὅποιοι ἐξ ἀγαθοῦ συνειδότος καὶ ἀκεραίας τῆς προθέσεως ἐλάνθοντο προσηφραν ἑαυτοὺς προφρόνως, ἵνα τὸ δι' ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ λάβῃ ἱστορικὸν σχῆμα καὶ ἀντικειμενικὴν πραγμάτωσιν. Εἰδωμονῶν βαθύτατα, στρέφω σκέψιν καὶ καρδίαν πρὸς τὸν προσκωνητὸν μου πατέρα, τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριόν μου Θεόκλητον καὶ τὴν περὶ Αὐτὸν Ἀγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Πανσέπτου Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, οἵτινες τῷ δμματι ἐπέβλεψαν ἐπ' ἐμὲ τὸν ταπεινὸν καὶ ἐλάχιστον ἐν πολλοῖς ἀξίοις ἀδελφοῖς καὶ διὰ ψήφον κανονικῆς καὶ ἠδολογημένης μοι ἐνεπιστεύθησαν τὴν διαποιήμασιν τῆς ἱστορικῆς ταύτης Μητροπόλεως, τῆς Μητροπόλεως Κασσανδρείας, τὴν ὁποίαν ἀπὸ αἰῶνων ἱκανῶν θεοφιλῶς ἐποιήσαν περικλεεῖς ἐπὶ σοφία, συνέσει καὶ δσιότητι Ἱεράρχαι, ἐν οἷς ὁ πολλὸς ἐκεῖνος Εἰρηναῖος, ὁ αὐδιδμος καὶ μακαριστὸς ἐν Μητροπολίταις, ὁ ἀνεξίτηλα τὰ ἴχνη τῆς ποιμαντορίας Αὐτοῦ καταλιπὼν ἐν ταῖς καρδίαις

τῶν πνευματικῶν Αὐτοῦ τέκνων. Αἰώνιος καὶ κραυγαλῆος κήρυξ τῆς ἀληθείας ταύτης ἢ κατακόσμησις τῆς ἱερᾶς Καθέδρας διὰ τοῦ ἀνδριάντος Αὐτοῦ.

Ἐκ βάθους ψυχῆς εὐχαριστῶ τὸν εὐσεβεστάτον Βασιλέα ἡμῶν καὶ τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν, οἵτινες προθύμως κανονικῶν καὶ νόμιμον Ἐπίσκοπον τῆς εὐλαβεστάτης ταύτης Παροικίας με ἀνεγνώρισαν.

Πολλὰς τὰς χάριτας ὁμολογῶ πρὸς τὸν πολυσέβαστόν μου Πατέρα καὶ Δεσπότην, τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλκίδος Κύριον Γρηγόριον, τοῦ ὁποίου δὲν ἔχομεν τὴν χαρὰν τῆς παρουσίας ἐν μέσῳ ἡμῶν. Τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ, αἱ συμπαραομαρτοῦσαι ταλαιπωρίαι καὶ οἱ ἀναπόφευκτοὶ κόποι, τὸ σχετικῶς προκωρημένον τοῦ βίου Αὐτοῦ με ἠνάγκασαν νὰ παρακαλέσω, ὅπως μὴ ἐπιμείνῃ ἐπὶ τοῦ σχεδίου του τιμητικῆς

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κασσανδρείας
 κ. Συνέσιος

συνοδουσεῶς μου καὶ προβολῆς ἐν μέσῳ τοῦ πνευματικοῦ μου ποιμνίου. Θὰ παρακαλέσω νὰ μου ἐπιτραπῇ, κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην ὥραν, μία αἰσθηματικὴ μου παρέμβασις: ἢ ἐπίσημος διαμνημόνευσις τῶν λόγων εἰδωμοσύνης, οἵτινες με καθιστῶσιν ἐσαεὶ δοῦλον σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως. Ὅσπερ ὄρνις ἐπισυνάγει τὰ νοσσία ὑπὸ τὰς ἑαυτῆς πτέρυγας οὕτω ἐπισυνήγαγε καὶ ἐμὲ κατὰ μίαν ὥραν ταρχώδη, πολυκύμαντον τοῦ ἔθνικου ἡμῶν, κατὰ τὴν κατοχήν, βίου καὶ ἐκτάτως κινδυνώδη διὰ τὴν ζωὴν μου. Μὲ διέσωσεν ἐκ βεβαιοῦ θανάτου. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ με κατέστησεν ἐπὶ ἔτη ἱερέα Αὐτοῦ καὶ ἀκολούθως πρῶτον καὶ στενὸν συνεργάτην ἐν τῇ διοικήσει. Ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου με προέβαλε μετ' ἀγάπης θερμοτρογοῦ καὶ πατριωτᾶ του τοῦ ἐνδιαφέρον-

τος ἐν μέσῳ τῆς γερασμιωτάτης χορείας τῶν σεπτῶν ἐκλεκτόρων Ἱεραρχῶν καὶ χάριτι θεῖα κατεστάθην ἰσότημος ἐν Ἱεράρχαις ἀδελφός. Ἡ πολυσέβαστος μορφὴ του θὰ διατηρητῆ ἐσαεὶ ἀποτεθησαυρισμένη εἰς τὰ ἱερώτατα ἄδνα τῆς καρδίας μου μετὰ τῶν σεπτῶν μορφῶν τῶν κατὰ σάρκα γονέων μου. Ἡ καλοκαγαθία του, ἢ πραότης, ἢ πατριότης καὶ ἢ δεξιότης ἐν τῇ διαποιήμασει πολλὰ με ἐδίδαξαν καὶ θὰ παραμείνουν ἄχραντοι καὶ καθοδηγητικαὶ καὶ ἐν τῇ ποιμαντικῇ φροντίδι μου. Αἱ ἀδιάλειπτοι προσευχαὶ Αὐτοῦ ὑπὲρ ἐμοῦ, τοῦ πνευματικοῦ Αὐτοῦ παιδός, θὰ εἶναι πηγὴ φωτισμοῦ, ρώμης καὶ δυνάμεως ἐν τῇ ποιμαντορίᾳ μου.

Πολλὰς τὰς εὐχαριστίας ἐκφράζω πρὸς τὸν Παναγιώτατον Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης Κύριον Παντελεήμονα, τὸν μέχρις ἐσχάτων Τοποτηρητὴν τῆς Ἀγιωτάτης ταύτης Παροικίας, διὰ τὴν μεγάλην ἐγγένειαν καὶ τὸ ἀκρως φιλάδελφον Αὐτοῦ νὰ κατακο-

σμήση και νὰ λαμπρῶνῃ διὰ τῆς παρουσίας Αὐτοῦ τὴν ἔλευσίν μου ὧδε και νὰ εἶπῃ δι' ἐμὲ ὅσα ἢ φιλάδελφος Αὐτοῦ καρδία Τῷ ὑπηγόρευσεν.

Εὐχαριστῶ τὸν Σεβασμώτατον Μητροπολίτην Μονεμβασίας και Σπάρτης Κύριον Κυπριανόν, ὅστις ὡς Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ ἐτοποτηρήτευσεν ὧδε και ἤδη ἐκ πολλῆς τῆς ἀγάπης ἐλαυνόμενος τιμῆ διὰ τῆς σεπτῆς Του παρουσίας και περικοσμεῖ τὴν ἀφιξίν μου ἐν τῇ λαχούσῃ μοι θεοσώστῳ Παροικίᾳ. Εὐχαριστῶ δι' ὅσα τὰ τιμητικὰ ἐλάλησεν ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας Αὐτοῦ, ἀναμνησθεὶς ἡμερῶν παλαιῶν, κατὰ τὰς ὁποίας εἶχον τὴν μεγάλην τιμὴν νὰ ὑπηρετήσω ἐν ὥρᾳ ἐθνικῆς λαίλαπτος ὡς στρατιωτικὸς ἱερεὺς ὑπὸ τὰς διαταγὰς και τὴν σοφὴν και περιουστάτην καθοδήγησίν του. Πολλὰ ὠφελήθη ἐκ τοῦ ὑποδείγματός του και τῶν σοφῶν κατευθύνσεων ἐν τῇ ἀσκῆσει τοῦ ὄντως τιμητικοῦ και ἄκρως σπουδαίου λειτουργήματός μου παρὰ τῇ στρατευσίᾳ ἑλληνικῆ νεότητι. Εὐχαριστῶ ἐκ μέσης καρδίας τὸν Σεβασμώτατον Μητροπολίτην Ἱερισσοῦ Κύριον Παῦλον διὰ τὴν προσγενεμένην μοι τιμὴν νὰ παραστῇ ἐν πολλῇ ἀγάπῃ και τιμῇ κατὰ τὴν ἐδοξίμῃ ταύτην στιγμήν τῆς ζωῆς μου.

Εὐχαριστίας ὀφείλω πρὸς τὸν ἀξιότιμον Κύριον Νομάρχην διὰ τὴν παρουσίαν του ὡς ἐκπροσώπου τοῦ Κράτους και διὰ τὴν μεστήν τιμῆς και ἐννοιῶν προσλαλίαν αὐτοῦ. Δίκαιος ἐπαινος ἀνήκει Αὐτῷ διὰ τὴν ὄντως ἐν κορυφαίᾳ διαγωγῇ διατύπωσιν τῆς παμμεγίστης και λίαν ἐνεργητικῆς ἐπιρροῆς, ἣν ἀσκεῖ ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐν τῇ ἐθνικῇ και κοινωνικῇ ἀνεξίξει. Εὐχαριστῶ ἀπάσας τὰς ἀρχάς, τὰς ἐξουσίας και ὑπηρεσίας, τὸ τίμιον Πρεσβύτεριον και τὸν αἰδ. Ἀνώγειον Ξενοφωντίδην, συμμαθητὴν μου ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Γερασιμιά Θεολογικῇ Σχολῇ. Βιώματα ἀρχαῖα και γλυκεία νοσταλγίας κατὰ μέτρα ἀφύπνισεν ἢ ἐν ὀνόματι τοῦ Κλήρου μου ὡραία και συγκινητικὰ προσφώνησις αὐτοῦ και ἡ ἀναδρομὴ εἰς τὰς παλαιὰς ἐκεῖνας και ἀληθινοὺς ἡμέρας τῆς συμμαθητείας ἡμῶν. Εὐχαριστῶ ὀλοθύμως τὸν φιλόχριστον λαόν, ὅστις μετὰ τὴς ἐγκαρδιότητος και ἐνθουσιασμοῦ ὑποδέχεται τὸν Ἐπίσκοπον αὐτοῦ. Τοῦτο ἀριδῆλως διαδηλοῖ τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ προσήλωσιν και ἀφοσίωσιν εἰς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν και μοῦ δίδει παρηγορίαν και θάρρος και ἐκ προοιμίων βεβαίαν τὴν προσδοκίαν ποιμαντορίας καρποφόρου.

Πρὶν ἢ χωρῆσω περαιτέρω καλῶ τὸ τίμιον πρεσβύτεριον και τὸ λογικόν μου ποίμνιον, ὅπως ἀπὸ κοινοῦ στρέψωμεν σκέψιν και καρδίαν πρὸς τὸν Σεβ. προκατόχον μου και ἤδη Βεροῖας και Ναούσης κατεστημένον Μητροπολίτην Κύριον Καλλίνικον, τὸν ὧδε ἐπὶ μακρὸν θεοφιλῶς διαποιμάναντα, και ὀλοθύμως ἄς εὐχηθῶμεν ὅπως ὁ Κύριος ἐν τῷ ἀπέιρῳ Αὐτοῦ ἐλέει και τῇ ἀπεριόριστῳ Αὐτοῦ δυνάμει χαρίζεται Αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν, εὐφροσύνην καρδίας και καρποφόρον διακονίαν εἰς δόξαν τῆς Ἁγιωτάτης Αὐτοῦ Ἐκκλησίας.

Ἦδη πάρεστιν ἡ στιγμή, ὅπως στρέψω τὸν λόγον μου εἰδικῶς πρὸς τὸ τίμion μου Πρεσβύτεριον και τὸν περιοῦσιον Λαόν ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων τὸ

Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐν τῷ ἀπέιρῳ Αὐτοῦ ἐλέει κατέστησέ με Ἐπίσκοπον και Ποιμένα ψυχῶν.

Ἡ θεόθεν λαχούσά μοι διαποίμανσις ἐν τῇ Χαλκιδικῇ εἶναι ἐν αἰσθηματικῶν ἀντιστάθμισμα τῆς ἀληθινοῦ μου Χαλκίδος. Μοῦ ὑπενθυμίζει ταύτην διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς «Χαλκιδικῆ», δι' ὃς διαιωνίζει τοὺς παμπαλαίους και κοινὸς φυλετικούς δεσμούς. Χαλκιδεὶς ἀπώκησαν τμήμα τῆς περιοχῆς ταύτης. Καὶ μετὰ αἰῶνας πολλοὺς εἰς ψυχῇ τε και καρδίᾳ Χαλκιδεὺς ἀπεστάλη ὡς Ἐπίσκοπος. Τοῦτο ἴσως σημαίνει συμβολικὴν ὑπόμνησιν τῶν παναρχαίων δεσμῶν αἵματος. Τὸ γεγονός τοῦτο, τὸ ὅτι δηλαδὴ τοῦ λοιποῦ θὰ βιώ και θὰ ποιμαίνω ἐν μέσῳ ἀπογόνων κοινῶν προγόνων, θὰ ἀναβρῶ πολλὴν τὴν παρηγορίαν δι' ἐμὲ τὸν διὰ παντός ἀποξενωθέντα τῆς περικαλοῦς και ἀλήστου μνήμης Χαλκίδος.

Ἀδελφοί μου, ἔχω διὰ βεβαιότητος ὅτι αἰρετικὰ και ἀντίθετα ρεύματα δὲν συνταράσσουσιν οὔτε μολύνουσι τὴν εἰς ἡν εἰσέρχομαι περιοχὴν. Ἀλλὰ γαληναῖα και ἀμύλωντος, εὐσεβῆς και Ὀρθόδοξος φυλάσσεται ὧδε ἡ πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα. Τὰ κινδυνώδη ὅμως ταῦτα ρεύματα εἰς ἄλλας περιοχάς, εὐτυχῶς ἐλαχίστας, πνέουσι σφοδρῶς και πολλὴν τὴν ἀναταραχὴν προκαλοῦσι και ζημίαν ἀπειλοῦσιν εἰς βάρος τῆς ὀρθοδόξου Κληρονομίας ἡμῶν. Ὅπως ἰδιαζόντως εἰς τοὺς καιροὺς μας ἐπαληθεύεται ἡ δυσοίωτος πρόρρησις τοῦ Μεγάλου Παύλου «ἔσται καιρὸς ὅτε τῆς ὑγαινοῦσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται... και ἀπὸ τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψονται» (Τιμ. Β' δ, 3-4) «εἰσελεύσονται...λύκοι βαρεῖς...μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου» (Πραξ. κ, 29).

Δι' ὃ ἐπιτακτικῶς ἐγείρεται τὸ καθῆκον ἐνώπιον πάντων ἡμῶν Ἐπισκόπων, Κλήρον και Λαοῦ, ὅπως ἐν ἐνότητι ἀμοιβαίως ἀγάπης και ἀρμονικῆς συνεργασίας, ἐνισχυόμενοι μέσῳ τῆς ἀτομικῆς προσευχῆς και τῆς λειτουργικῆς ζωῆς ὑπὸ τῶν χαρίτων τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου ἐπιδιδώμεθα σταθερῶς εἰς τὴν περαιτέρω στερέωσιν τῆς πίστεως ἡμῶν και τὴν καρποφορίαν αὐτῆς εἰς ἔργα Χριστιανικῆς ἀγάπης. Οὕτω και μόνον, ἦτοι ἐν φρονήματι θεοφιλεῖ και Χριστιανικῇ Ὀρθοδόξῳ βιωτῇ, θὰ ἀνακόπτωμεν εὐχερῶς και ἐν τῇ γενέσει αὐτοῦ πᾶν ρεῦμα ἀντίθετον και θὰ ἀποκρούωμεν ἐπιτυχῶς πάντα λύκον αἰρετικῶν συντελοῦντες εἰς τὴν ἔτι λαμπροτέραν δόξαν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἱερωτάτων τούτων σκοπῶν ἐν εἶναι τὸ κατὰ κόσμον ὄπλον τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀνελλιπὴς και ἐν ζήλῳ ἱεραποστολικῆς διακονία τοῦ θείου Λόγου. «Πιστὸς ὁ λόγος και πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος» (Τιμ. Α' α', 15). Ἄξιος ἀπάσης τῆς ἐμπιστοσύνης ἡμῶν και τῆς ὀλοθύμου ἀποδοχῆς ὁ θεῖος Λόγος, διότι εἶναι ἡ ἀσίγητος φωνὴ τῆς αἰωνίας ἀληθείας περὶ τῶν πεπωμένων τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Διὰ τῆς προσωπικῆς ἡμῶν συμβολῆς και διὰ τῆς ἐπιλογῆς δοκιμῶν συνεργατῶν θὰ μεριμνήσωμεν, ὅπως ἀφθόνως και ἐν πάσῃ εὐθέτῳ περιστάσει σπειρηται ὁ θεῖος Λόγος. Διότι «ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς» (Ρωμ. ι', 17). «Πῶς δὲ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος» (Ρωμ. ι', 14).

Μετὰ πολλῆς τῆς στοργῆς και ἀνυστάκτου τοῦ

ἐνδιαφέροντος θὰ φροντίσωμεν διὰ τὴν πλουσίαν καὶ λιπαρὰν ἀπόδοσιν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων παντὸς τύπου. Ὁ Χριστιανικὸς καὶ Ὁρθόδοξος φρονηματισμὸς καὶ ὁ ἠθικὸς ἐξοπλισμὸς τῶν νέων, ἰδίως τῆς μαθητιώσης νεολαίας, θὰ ἀποτελῇ τὸν σταθερὸν καὶ ἀμετακίνητον σκοπὸν τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτοὶ εἶναι οἱ φυσικοὶ διάδοχοι ἡμῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ. Εἶναι ἡ χρυσὴ ἐλπίς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους. Ἡμεῖς οἱ ὠριμώτεροι καὶ ἰδίως οἱ ἔχοντες τὴν πρὸς τοῦτο εὐθύνην ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὀφείλομεν νὰ ἐπιδοθῶμεν μετὰ ζήλου καὶ δυνάμεως πολλῆς εἰς τὴν ἠθικοψυχολογικὴν προπαρασκευὴν αὐτῶν, ἵνα ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ ἀποβῶσιν ἐν καιρῷ ἐνάρετοι ἐκκλησιαστικοί, ἐνάρετοι ἐπιστήμονες, ἀκέραιοι ὑπάλληλοι, εὐσυνειδητοὶ ἐπαγγελματίαι, ἐκλεκτοὶ οἰκογενειάρχαι, ὑπέροχοι σύζυγοι, ἰδεώδεις πατέρες καὶ μητέρες. Ἀναγκαῖος ὁ πλουτισμὸς διὰ γνώσεων θεωρητικῶν καὶ ἡ προαγωγή τῶν τεχνικῶν αὐτῶν ἱκανοτήτων. Τοῦτο εἶναι αἷτημα τῶν καιρῶν μας. Ἄλλ' ἐξ ἴσου ἀναγκαῖος, ἂν μὴ καὶ περισσότερον, ὁ καταρτισμὸς τοῦ ἠθικοῦ αὐτῶν χαρακτήρος. Ἄλλοιμονον εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ ἔθνος ἂν ἔχη κατηρτισμένους ἐπιστήμονας, δεξιοτέχνους εὐφυνεῖς ὑπαλλήλους, δραστηρίους ἐμπόρους καὶ ἐπαγγελματίαι, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς ἰδίους τοὺς ἔχη ταυτοχρόνως καὶ πολίτας με ἡλαττωμένην τὴν ἠθικὴν ἀντίστασιν, με ἀμφίβολον ἐντιμότητα, με χαρακτήρα ρευστὸν καὶ ἠθικῶς ὑποπτον. Ἡ μονομερὴς καλλιέργεια τῆς διανοίας καὶ ἡ προαγωγή τῶν τεχνικῶν ἐπιδεξιότητων με παράπλευρον ἀτροφίαν τοῦ ἠθικοῦ αἰσθητηρίου καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον δόλιον, παροῦργον, πολὺν περισσότερον ἐπικίνδυνον, τὸν καθιστᾷ ὀφελιμιστὴν καὶ ἠθικῶς ἀδιστακτον, ἀνίκανον διὰ θωσίας πρὸς χάριν τοῦ συνανθρώπου του. Τοῦτο διδάσκει ἡ ἱστορία τῶν ἠθῶν καὶ ἡ καθ' ἡμέραν πείρα. Ὑψίστης Ἐκκλησιαστικῆς, Κοινωνικῆς καὶ Ἐθνικῆς σημασίας, συνεπῶς, ὁ θεσμὸς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Δι' ὃ πάντοτε θὰ ἐπικαλωμεθα τὴν ἠθικὴν συνδρομὴν τῆς οἰκογενείας, τοῦ Σχολείου καὶ πάντων τῶν εὐφρονούντων. Ἐχομεν διὰ βεβαίας τῆς ἐλπίδος, ὅτι ἡ φωνὴ ἡμῶν δὲν θὰ ἀποβῇ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Ἐτερον σκέλος τῆς ποιμαντορικῆς ἡμῶν δραστηριότητος θὰ εἶναι τὰ ἔργα τῆς φιλανθρωπίας καὶ κοινωνικῆς εὐποιίας. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ νοηθῇ Χριστιανικὴ κοινωνία, ὅταν τὰ μέλη αὐτῆς συμπεριφέρονται κατὰ τρόπον ἀλαζονικόν, ἀδιάφορον, παγερόν, ἀνάληπτον πρὸς τοὺς πάσχοντας καὶ ἀναξιοπαθοῦντας ἀδελφούς. Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου συγκινεῖ ἀπαντας. Ἄλλὰ δέον νὰ ἀποβῇ καὶ τὸ ἔμβλημα τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς ἐνὸς ἐκάστου. Ἡ ἀξία καὶ ἡ ἐπιβίωσις μιᾶς Χριστιανικῆς κοινωνίας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ποιότητος τῶν καρπῶν αὐτῆς. «Ἐκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται» (Λ. ζ', 44). «Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται» (Μτ. γ', 10) λέγει Κύριος. Τὸ κόπτει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Νεκροῦται δηλ. πνευματικῶς καὶ σήπεται πᾶσα ἄκαρπος ἡ σαπρόκαρπος Χρ. κοινωνία. Τὸ παραδειγμα τῆς ἡσανθίσεως σκικῆς ἔστω εἰς φρονηματισμὸν πάντων. Καὶ ἐπὶ τοῦ κλάδου τῆς κοινωνικῆς εὐποιίας ἔχομεν δι' ἐλπίδος, ὅτι θὰ τύχωμεν τῆς συνδρομῆς ἀπάντων ἀδιακρίτως.

Μεγίστης πνευματικῆς σημασίας καὶ ἐξόχου κοινωνικῆς ὀφελιμότητος οἱ ταχθέντες σκοποί. Διὰ τὴν ἀντικειμενικὴν ὁμῶς πραγμάτων καὶ καρποφορίαν δὲν ἀρκεῖ ἡ φιλότιμος διάθεσις τοῦ Ἐπισκόπου καὶ ἡ καλὴ θέλησις τοῦ ποιμνίου. Ἀπαιτεῖται ταυτοχρόνως καὶ ἡ ὁλόθυμος συνεργασία τῶν ἐνοριακῶν ποιμένων, τῶν στελεχῶν τούτων τῆς Ἐκκλησίας. Συνεργασία θεμελιωμένη κυρίως ἐπὶ τοῦ ὄντως ἱερατικοῦ ὑποδείγματος, συμφώνως τῇ παραγγελίᾳ τοῦ Μεγάλου Παύλου πρὸς τὸν μαθητὴν Αὐτοῦ Τιμόθεον. «Τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ (Τιμ. Α' γ' 2-3).

Δι' ὃ ἀπὸ τῆς Καθέδρας ταύτης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἰστάμεθα, ἀξιοῦμεν τακτικὴν καὶ μετὰ ζήλου καὶ κατανυκτικότητος ἐκτέλεσιν ἀπάντων τῶν ἱερατικῶν καθηκόντων, ὑπακοὴν εἰς τὰς ἐκάστοτε ὁδηγίας καὶ παραγγελίας τοῦ Ἐπισκόπου, εὐταξίαν, ἀμοιβαίαν ἀγάπην, πνεῦμα ταπεινοφροσύνης καὶ πατριότητος εἰς τὰς σχέσεις μετὰ τοῦ ποιμνίου, ἐπιμελῆ ἀποφυγὴν πάσης πράξεως ἢ συμπεριφορᾶς δυναμένης νὰ σκανδαλίση τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν καὶ νὰ προκαλέσῃ μείωσιν τοῦ ἱερατικοῦ κύρους, ἐνδιαφέρον ζωηρόν καὶ ἀκέραιον ὑπὲρ τῆς προκοπῆς τοῦ ποιμνίου. Οὐδὲν δύναται νὰ διδάξῃ καὶ νὰ φρονηματίσῃ τόσον αποτελεσματικῶς, ὅσον τὸ ἀδιάβλητον ὑπόδειγμα. Δι' ὃ ὁ Κύριος παραγγέλλει, «ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ὑμῶν ἔργα».

Πᾶς ἐφημέριος συμμορφούμενος πρὸς τὴν γραμμὴν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον ἡμῶν δὲν θὰ εἶρη προϊστάμενον παγερόν καὶ βλοσυρόν, ἀλλὰ πατέρα στοργικόν, ἀδελφὸν ἀγαπῶντα, ἀκοίμητον συμπαραστάτην καὶ ὑπερασπιστὴν εἰς πᾶν αἷτημα εὐλογον καὶ δίκαιον. Καὶ ἐπὶ πλεόν διπλῆς τιμῆς θὰ ἀξιωθῇ, ὡς ὁ θεὸς Παῦλος παραγγέλλει (Τιμ. Α' ε', 17). Εἷς καὶ μόνος παραμένει ὁ σκοπὸς τοῦ ποιμαντορικοῦ ἡμῶν προγράμματος, ὁ φρονηματισμὸς τοῦ λογικοῦ ἡμῶν ποιμνίου ἐν φανερώσει ἐναρέτου βιωτῆς, ἵνα ἕκαστος «στρατεύηται τὴν καλὴν στρατείαν, ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν» (Τιμ. Α' β', 19), καὶ ἵνα «ᾧσιν οἱ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρητημένοι» (Τιμ. Β' γ', 17).

Ἀπαστρέπτουσα ἡ λαμπηδὼν τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος, ἀλλ' ἐν ταῦτ' βαρύνεται καὶ δυσβάστακτοι αἱ εὐθῆναι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Πεποίθημεν ὁμῶς, ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ἡμῶν καὶ τῶν προσευχῶν Κλήρου καὶ λαοῦ καὶ τῆς πρόσφρονος πάντων συνδρομῆς θὰ καταξιωθῇ ἡ ποιμαντορία ἡμῶν ἀπὸ μέρους τοῦ παντοδυναμοῦ καὶ χαριστοβούτου θεοῦ Πνεύματος, ὅπως ἀποβῇ ποιμαντορία «ἀγάπης ἐκ καθαρᾶς καρδίας μετὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου» (Τιμ. Α' ε', 5), ἵνα ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ πληρωθῇ καὶ ἕτερος Παυλικὸς λόγος. «Τῷ δὲ Βασιλεῖ τῶν αἰώνων ἀφθάρτων, ἀσράτῳ, μόνῳ σοφῷ Θεῷ τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων» (Τιμ. Α' α, 17).

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κασσανδρείας κ. Συνέσιος ἐγεννήθη εἰς Ἀόλιδα τὸ ἔτος 1912. Λύκωσε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν τῷ Β. Ἑλληνικῷ Σχολεῖῳ Χαλκίδος, ἐν τῇ Πεντατάξιῳ Πιζαρειῶ Ἐκκλησιαστικῇ Σχολῇ καὶ ἀκολούθως ἐπεράτωσε τὰς

Ε'
**ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
 ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ κ. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ**

Σεβασμώτατοι,
 Θεοφιλέστατον Πρεσβυτέριον,
 Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Δόξαν καὶ τιμὴν, αἶνον καὶ εὐχαριστίαν ἀναπέμπο
 τῷ τρισαγίῳ Θεῷ, τῷ καταξιώσαντί με παραστήναι
 ἐν τῇ ἀγίᾳ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἣν παιδιόθεν ἐπεπόθησεν ἡ
 ψυχὴ μου, «ὡς ἡ ἔλαφος ἐπιποθεῖ τὰς πηγὰς τῶν
 ὕδάτων».

Καθῆκόν μου δὲ θεωρῶ πρότιστον, ὅπως ἐν τῇ
 εὐσχήμῳ ταύτῃ ὥρᾳ, εὐχαριστήσω θερμῶς καὶ ἐκ βάρ-
 θους ψυχῆς καὶ καρδίας τὴν
 Σεπτῆν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκ-
 κλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν
 εὐμενῆ ψήφόν της, διὰ τῆς ὁ-
 ποίας κατεστάθην Μητρο-
 πολίτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπό-
 λεως Παροναξίας. Ἐπίσης
 εὐχαριστῶ τὴν Α.Μ. τὸν Εὐ-
 σεβέστατον Βασιλέα ἡμῶν
 Παῦλον διὰ τὴν εὐμένειαν
 καὶ ἀγάπην Αὐτοῦ πρὸς τὴν
 ταπεινότητά μου. Ἐπίσης εὐ-
 χαριστῶ τὴν Βασιλικὴν Κυβέρ-
 νησιν, διὰ τὴν ἀναγνώρισίν μου.

Καὶ ἤδη ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον
 ὑμῶν, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγα-
 πητά.

Ἴδοὺ ἐγὼ, ἀναλαμβάνων τὴν
 Πνευματικὴν διαυθέωσιν
 τῆς πνευματικῆς ταύτης ὁλκά-
 δος, τὴν διαποίμανον δὴλον
 ὅτι τῆς Θεοσώστου καὶ Θεο-
 φρουρήτου Μητροπόλεως Πα-
 ροναξίας, ἣν ἐποίμαναν εὐ-
 κλεῶς σεμνοὶ καὶ εὐσεβεῖς τῆς
 ἐμῆς ταπεινότητος προκατόχοι,
 ὧν ἡ μνήμη αἰωνία.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,
 Πιστεύω, ὅτι ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἐπισκόπου δὲν εἶναι
 εὐκαιρία τιμῶν καὶ ἀναπαύσεων, ἀλλὰ ἀποστολὴ
 πνευματικῆ καὶ ἀγία, ἀποστολὴ κόπων καὶ θυσιῶν.
 Πιστεύω ὅτι ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἐπισκόπου εἶναι, σὺν

τοῖς ἄλλοις, καὶ ἀποστολὴ κοινωνικῆ. Πλέον δὲ τού-
 των, εὐγενὲς στάδιον, πρὸς πνευματικὴν ἄθλησιν καὶ
 κοινωνικὴν καρποφορίαν καὶ εὐκαιρία ἀγαθῆ πρὸς διά-
 σωσιν καὶ περιφροῦρησιν ψυχῶν, ἀλλὰ καὶ ἀποστολὴ
 πρὸς διαφύλαξιν τῶν πνευματικῶν προβάτων ἐκ τῶν
 διαφόρων προπαγανδῶν καὶ αἰρέσεων καὶ προσηλυτι-
 σμῶν, ἀλλὰ καὶ καθῆκον ἱερὸν πρὸς διαπαιδαγώγησιν
 ἐν Χριστῷ τῆς νεολαίας, τῆς προσφιλοῦς αὐτῆς ἐλπί-
 δος τῆς αἰῶνος, ὡς καὶ πάντων τῶν μακρὰν καὶ τῶν
 ἐγγύς τῆς Ἐκκλησίας εὐρισκομένων.

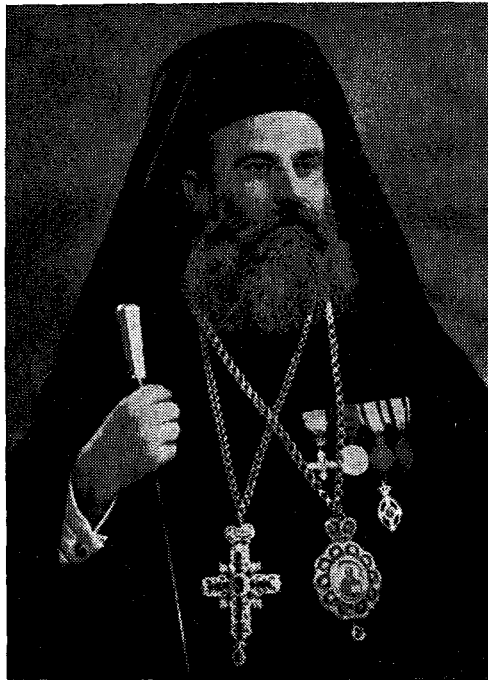
Εἰς τὰς ἡμέρας μας μάλιστα, τὰς τόσον χαλεπὰς
 καὶ ἀντιξόους, ὅτε ὁ λαὸς τοῦ Κυρίου, τοσαύτην ἀνάγκη
 ἔχει τῆς στοργῆς καὶ τῆς ἀγάπης καὶ τῶν θυσιῶν
 ἀκόμη τοῦ ποιμένου, προβάλλει ὁμολογουμένως τὸ
 καθῆκον, ὅπως ὁ Ποιμὴν δώσῃ
 ἑαυτὸν παράδειγμα ἱερὸν πρὸς
 μίμησιν. Καὶ ταῦτα μὲ τὴν
 βοήθειαν καὶ τὴν συμπαράστα-
 σιν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ,
 Οὐτινος ἡ Δύναμις «κατασκη-
 νῶσει τοὺς ἐλπίζουσιν ἐπ' Αὐ-
 τόν».

Ἴδοὺ ὁ Ἐπίσκοπος, ἀγαπη-
 τοί. Ἴδοὺ ἡ ἀποστολὴ Τον ἐν
 συνόψει καὶ θαρρῶν εἰς τὴν
 βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν
 Ἐδλογίαν τῆς Ἁγίας Αὐτοῦ
 Μητρὸς, τῆς Ὑπεραγίας Θεο-
 τόκου, τῆς Προστάτιδος μου,
 χωρῶ εἰς τὸ καθῆκον.

Εἰς τοιαύτας ἱστορικὰς στι-
 γμάς, τέκνα μου ἐν Κυρίῳ
 ἀγαπητά, καθ' ἃς δίδονται ἐπο-
 σχέσεις καὶ παρατάσσονται
 προγράμματα, ἐρευνῶ καὶ ἐγὼ
 τὰ θυλάκιά μου καὶ τὰ μύχια
 τῆς ψυχῆς μου καὶ σὸδὲν τού-
 του εὐρίσκω. Ἐναυδὸς μόνον
 ἀντηχεῖ εἰς τὰ ὄτα μου μία
 καὶ μόνη λέξις, μία ὑπό-
 σχεσις, ἐν πρόγραμμα «Κα-
 θῆκον καὶ μόνον καθῆκον».

Ἄπτό πιστεύομεν, αὐτὸ ἀγαπῶμεν, αὐτὸ διακηρύσσομεν καὶ αὐτὸ μὲ τὴν βοή-
 θειαν τοῦ Θεοῦ θὰ ἐπιτελέσωμεν.

Πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς ταύτης ζητῶ τὴν
 ὑπακοὴν τοῦ Ἱεροῦ κλήρου τῆς ἐπαρχίας ταύτης πρὸς

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας
 κ. Ἐπιφάνιος

Γυμνασιακὰ καὶ Θεολογικὰ σπουδὰς ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Ἱ. Θεολογικῇ Σχολῇ, ὁπόθεν καὶ ἀπεφοίτησεν ὡς ἀριστοῦχος τὸ ἔτος 1936. Μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς στρατιωτικῆς αὐτοῦ θητείας καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1940 ἐκάρη Μοναχὸς ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ἱεροσολίμου-Δαυλείας, χειροτονηθεὶς εἰς Διάκονον ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Κυροῦ Σπυριδίου. Τὴν 9ην Ἰανουαρίου 1941 προεχειρίσθη εἰς Πρεσβύτερον, λαβὼν καὶ τὸ ὄφρικιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου. Τὸ ἴδιον ἔτος διωρίσθη διὰ Β.Α. Ἱεροκήρυξ παρὰ τῇ Ἱ. Μητροπόλει Παραμυθίας, ἣ μετὰ τὴν ἐξουδίαν εἰς τὴν ἔδραν παρημποδίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ Στρατοῦ Κατοχῆς, δι' ὃ καὶ ὁδοὺ ἀπεσπάρθη ὡς Ἱεροκήρυξ παρὰ τῇ Ἱ. Μ. Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, ἔθθα καὶ τελικῶς μετετέθη. Καταδικασθεὶς εἰς θάνατον διὰ τὴν Ἐθνικοθρησκευτικὴν αὐτοῦ δραστηριότητα κατέφυγε τῷ 1944 εἰς Χαλκίδα, ἔθθα καὶ ὑπὲρ-

τησε παρὰ τῇ ὁμωνύμῳ Ἱ. Μ. ὡς ἀπεσπασμένος Ἱεροκήρυξ. Ἐπιστρατεύθει μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐφέδρου Λοχαγοῦ στρ. Ἱερέως καὶ τοποθετηθεὶς εἰς τὴν 77ην Ταξιαρχίαν κρούσεως μετέσχε τῶν ἐπιχειρήσεων Γράμμων 1948 καὶ 1949, παρασημοφορηθεὶς διὰ τὴν φιλοτιμίαν, φιλοπονίαν καὶ εὐψυχίαν. Μετὰ τὸν νικηφόρον τερατισμὸν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος καὶ μετὰ dietίαν ὑπηρεσίας εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσω, μετετέθη εἰς τὴν Στρ. Σχολὴν Ἐδεσπιδῶν, ἀπολυθεὶς μετὰ ἐξάμηνον. Ἐπιστρέψας εἰς Χαλκίδα ἀνέλαβε καθήκοντα Προϊσταμένου τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ καὶ Ἱεροκήρυκος. Μετὰ τὴν κατὰ Νοέμβριον 1957 προαγωγήν τοῦ Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου Ζέρβα εἰς Μητροπολίτην Καρυστίας διωρίσθη Πρωτοσύγκελλος. Τὴν δὲ 10ην Μαΐου 1960 ἐξελέγη Μητροπολίτης τοῦ χρεούτου Ὁρόνου Κασσανδρείας.

τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Ποιμένα Του. Ζητῶ τὴν συμπαράστασιν τοῦ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἐν ἀγάπῃ καὶ ἐπιεικείᾳ.

Ὁ κλῆρος δέον νὰ ἔχῃ πρωτίστως ὑπ' ὄψιν του ὅτι εἶναι «τὸ ἅλας τῆς γῆς» καὶ «πόλις ἐπάνω ὄρους κειμένη». Ἡ πίστις του πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν δέον νὰ εἶναι ζέουσα καὶ ἡ στοργή του καὶ ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν ἐνορίαν πηγαία καὶ συγκινητικῆ.

Ἐπιθυμῶ νὰ διακηρῶξω, ὅτι ὁ Ἐπίσκοπός Σας θὰ εἶναι παρὰ τὸ πλεονὸν τοῦ Πρεσβυτέρου, ἐν ἀγάπῃ καὶ στοργῇ, ἀλλὰ τοῦ Πρεσβυτέρου τῆς ἀποστολῆς, τῆς ἀγίας-τονίζω-ἀποστολῆς.

Ἐπιθυμῶ τέλος νὰ τονίσω, ὅτι οἱ ὀλίγοι Ρωμαιοκαθολικοὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης θὰ ἔχουν καὶ ἐκεῖνοι τὴν στοργὴν τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τὴν ἀγάπην του.

Καὶ ἤδη πληροφορῶ εὐχαριστῶς πάντας ὑμᾶς, ὅτι κατόπιν συντόνων προσπαθειῶν καὶ κόπων τῆς ταπεινότητός μου, ἡ Νάξος ἔχει ἱερὸν τμήμα τοῦ ἁγίου λειψάνου τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Νικοδήμου τοῦ Ναξίου, μόλις μεταφερθὲν ἐξ Ἁγίου Ὄρους, πρὸς εὐλογίαν πάντων τῶν ἐπικαλουμένων τὸ Ὄνομά Του τὸ Ἅγιον. Ἡ Νάξος μετὰ τόσα ἔτη διὰ πρώτην φορὰν ἀποκτᾷ ἱερὸν Λείψανον τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου, καὶ κατ' ἐδύναμιν συγκληρίαν, ὀλίγας μόνον ἡμέρας πρὸ τῆς ἑορτῆς του τῆς 14ης Ἰουλίου.

Περαιῶν, τέκνα μου ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, τὸν λόγον μου, ἐπικαλοῦμαι τὴν Εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ πάντας ὑμᾶς.

Εὐχαριστῶν ἅμα τὸ Βασιλικὸν Ναυτικὸν καὶ τὴν ἡγεσίαν του, διὰ τὴν ἀγάπην των καὶ τὴν στοργὴν των πρὸς τὴν ταπεινότητά μου, κατὰ τὰ μακρὰ ἔτη τῆς διακονίας μου ἐν τῷ Βασ. Ναυτικῷ, δηλῶ, ὅτι οὐδέποτε θὰ τοὺς ξεχάσω καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἁγίῳ Θεοσιαστηρίῳ. Κύριος ὁ Θεὸς νὰ εὐλογῇ αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς ὀδηγῇ εἰς τὸν δρόμον τῆς δόξης καὶ τῆς δάφνης.

Κύριος ὁ Θεὸς μου, Βοηθὸς μου καὶ ὀδηγός μου καὶ ὑπερασπιστής μου. Ἀμήν.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Ἐπιφάνιος ἐγεννήθη ἐν Ὑδρᾷ τὸ 1912. Τὰ πρῶτα μαθήματα ἤκουσεν ἐν Ὑδρᾷ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐφοίτησεν ἐν τῷ Β' Γυμνασίῳ Πειραιῶς. Τὸ 1936 ἐνεγράφη κατόπιν ἐπιτυχῶν ἐξετάσεων εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐξ ἧς καὶ ἀποφοίτησε τὸ 1940. Διάκονος καὶ πρεσβύτερος ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ γεραοῦ Μητροπολίτου Ὑδρας καὶ Σπετσῶν κ. Προκοπίου. Ὑπηρέτησεν εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Ἁγίας Εἰρήνης Ἀθηνῶν καὶ Ἁγίου Νικολάου Πειραιῶς, ὡς καὶ εἰς τὸν Ἱερὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἐπὶ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου. Τὸ 1941 ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος καὶ ἐτοποιηθῆναι ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δαμασκηνοῦ ἐν Παλ. Φαλήρῳ, ἔνθα ἰδρύσθη τὰ πρῶτα ἐν Ἀθήναις συσσίτια τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Ε.Ο.Χ.Α. Τὸ 1942 ἐτοποιηθῆναι ἱεροκέρυξ Πρεβέτης. Ἐν συνεχείᾳ, λόγω τῆς Ἐθνικῆς δράσεώς του, συνελήφθη ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς. Μετὰ ταῦτα ἐτοποιηθῆναι, ἐμπειριστάως ὄν, ἱεροκέρυξ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, μὲ ἔδραν τὸν Πόρον, ἔνθα ἀνέπτυξεν ἀξιόλογον Ἐθνικὴν, Κοινωνικὴν, καὶ Θεραπευτικὴν δράσιν. Τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1944 ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Ὑδραίου Ναυάρχου Πέτρου Βουλγαρη, τοῦ μετέπειτα Πρωθυπουργοῦ, νὰ ὑπηρετήσῃ ἐν τῷ Βασιλικῷ Ναυτικῷ, κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ Ὀρωτικῷ ΑΒΕΡΩΦ καὶ βραδύτερον ἐν μέσῳ τῆς στρατευομένης Ἑλληνικῆς Νεολαίας εἰς Σκαραμαγκᾶν καὶ ἐν τῇ Σχολῇ Ναυτικῶν Δοκίμων. Ἐχεῖ τιμηθῆναι διὰ πλείστον παρασήμων καὶ μεταλλίων, λόγῳ

ΣΤ'

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΕΡΙΣΣΟΥ, ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΑΡΔΑΜΕΡΙΟΥ κ. ΠΑΥΛΟΥ

«Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Α' Κορ. α', 3).

Τὸν Ἀποστολικὸν τοῦτον χαιρετισμὸν, τὸν ὁποῖον ὁ Θεόπνευστος Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς Κορινθίους ἀπευθύνω καὶ πρὸς Ὑμᾶς πάντας, τέκνα μου ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, τοὺς τε ἐνταῦθα παρευρισκομένους καὶ συμπροσευχομένους μεθ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἀπουσιάζοντας καὶ τοὺς ἐν τῇ ξένῃ διαβιούντας. Εἶτα δὲ ἐν κατανύξει ψυχῆς ὑποκλινόμενος ἐνώπιον τῶν ἀνεξερευνήτων βουλῶν τοῦ Θεοῦ τοῦ κατ' ἀνεξιχνίαστον τρόπον οἰκονομήσαντος τὰ κατ' ἐμέ, αἶνον, δόξαν καὶ εὐχαριστίαν, ἀλλὰ καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπω τῇ ἐν Τριάδι ὁμνομένη καὶ προσκυνουμένη Θεότητι, εἰς τὸ ἅγιον θέλημα τῆς Ὁποίας ἀφιερῶ ὅλον τὸν ἑαυτὸν μου κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν τῆς ἐνθρονίσεώς μου ἐν τῷ ἱστορικῷ τούτῳ Ἀρχιερατικῷ Ὄρονῳ, τὸν ὁποῖον ἐλάμπρυναν μεγάλοι προσωπικότητες, ἐν αἷς διακρίνεται ὁ κράτιστος ἐν παιδείᾳ, γνώσει καὶ εὐσεβείᾳ Σωκράτης Σταυρίδης, τὸ ἔργον τοῦ ὁποίου συνέχισαν οἱ λίαν σεβαστοὶ μοι καὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Ἐδέσσης κ. Διονύσιος καὶ Σπάρτης κ. Κυπριανός.

Καθῆκον δὲ ἐπιβεβλημένον ἐκπληρῶν, ἐκφράζω ἐκ τῆς ἐπισήμου ταύτης θέσεώς τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὴν σεπτὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἥτις, ὀδηγηθεῖσα ἀπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, τοῦ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦντος καὶ τὰ ἀσθενῆ θεραπεύοντος, ἀνέδειξέ με, διὰ τῆς ψήφου Αὐτῆς, Μητροπολίτην τῆς Θεοφρουρήτου ταύτης Μητροπόλεως.

Ἀπείρους εὐχαριστίας ἐκφράζω πρὸς τοὺς λίαν σεβαστοὺς μοι καὶ ἀγαπητοὺς ἐν Κυρίῳ τὸν Παναγιώτατον Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα, διὰ τῶν τιμίων χειρῶν τοῦ ὁποίου ἔλαβον πρὸ 15ετίας τὸν δεύτερον τῆς Ἱερωσύνης βαθμὸν, ὅστις καὶ θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως ἤσκησε τὸ ἔργον τῆς Ποιμαντορίας τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως ὡς Τοποτηρητῆς αὐτῆς, ἐπὶ ἐν καὶ πλέον ἔτος. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σπάρτης κ. Κυπριανόν, ὅστις ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν περιέβαλλέ με μὲ πολλὴν ἀγάπην καὶ ὅστις συνδεθεὶς διὰ δεσμῶν ἁγίων καὶ ἱερῶν μεθ' Ὑμῶν, ἐπελήφθη τῆς εὐκαιρίας, ἵνα καὶ πάλιν μεθ' Ὑμῶν εὐρεθῇ καὶ πατρικῶς ἡμᾶς εὐλογήσῃ. Ἀμφοτέρους τοὺς ἀγαπητοὺς μοι ἐν Χρι-

τῆς Ἐθνικῆς καὶ Κοινωνικῆς δράσεώς του. Τελευταίως ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἀπένευεν αὐτῶν τὸν χρυσοῦν Σταυρὸν Γεωργίου τοῦ Α' καὶ τὸν χρυσοῦν Σταυρὸν τοῦ Φοίνικος ὡς καὶ τὸ μέταλλον τῶν ἐξαίρετων πράξεων. Ἐπίσης ἡ Ἱερὰ πόλις τοῦ Μεσολογγίου ἀπένευεν αὐτῶ τὸ χρυσοῦν μέταλλον τῆς πόλεως. Ὁ Σεβασμιώτατος ὡς Ἀρχιμανδρίτης πλειστάκις μετέβη εἰς τὰ ἐξωτερικὸν καὶ μετέχε διαφόρων συνεδρίων. Ἐσχάτως μετέβη εἰς Ἀμερικὴν καὶ Ἀγγλίαν.

στῶ ἀδελφούς, οἵτινες ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν κόπον νὰ συνοδεύουν ἕως ἐδῶ καὶ ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας αὐτῶν εἶπον ἀγαθοὺς λόγους ὑπὲρ τῆς ταπεινότητός μου, εὐγνωμονῶ.

Καὶ ἅπαντας τοὺς προσφωνήσαντάς με, οἱ ὅποιοι εἶχον τὴν καλωσύνην νὰ εἶπουν ἀγαθὰ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἂν καὶ προσέφεραν πλέον τοῦ δέοντος, εὐχαριστῶ.

Εὐγνωμονῶ τὸν οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα, τὸν καταστήσαντά με ποιμένα λαοῦ, οὕτινος τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας ἀρετὰς ἤκουσα ἐκ φήμης καὶ τὰς ὁποίας ἐπιβεβαίωσι ἡ ἱστορία.

Μνημονεύων τῆς ἱστορίας καὶ μεταφερόμενος εἰς τὸν πρὸ δύο χιλιάδων πεντακοσίων περιπυρ ἐτῶν χρόνον, βλέπω τὴν ἱστορικὴν πόλιν τῆς Ἑπαρχίας ἡμῶν Στάγειρα καὶ παρακολουθῶ νὰ ἐκκινή ἐκεῖθεν ὁ

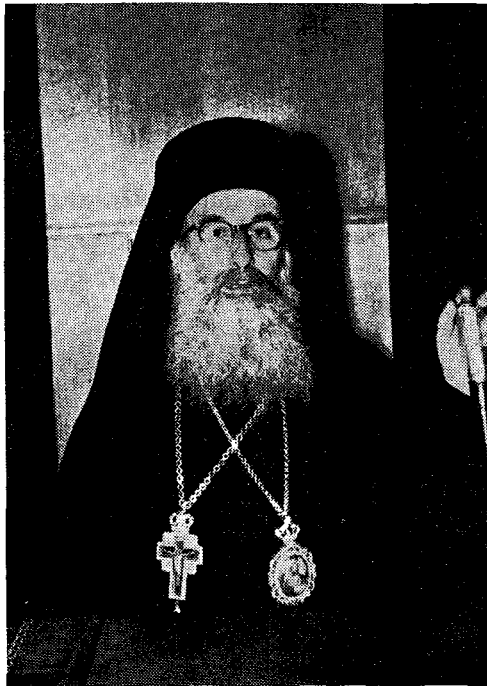
μέγας ἀνὴρ τῆς Ἀρχαιότητος Ἀριστοτέλης, διὰ τὸ μέγα ἔργον του, τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ μεγάλου Μακεδόνου Ἀλεξάνδρου, διὰ τῆς διαδόσεως ἀπὸ τὸν τότε γνωστὸν κόσμον τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἣτις ὑπεβοήθησεν εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Παρατηρῶ δὲ ὡς ἐφ' ἄρματος τὴν Χριστιανικὴν ἰδέαν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς Ἀντρωτῆς ἔφερεν ἀπ' οὐρανοῦ, ἐποχουμένην καὶ ἐξαιλουμένην εἰς ὅλον τὸν κόσμον νὰ γιγαντοῦται εἰς δένδρον μέγα, εἰς τὴν σκιάν τοῦ ὁποίου ἐπαναπαύομεθα καὶ ἡμεῖς καὶ πάντες οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν αἰωνίαν θρησκείαν τοῦ Θεοῦ Ναζωραίου, τῆς ὁποίας «πύλαι Ἄδου οὐ κατισχύσουσι» (Ματθ. ιστ' 18).

Τὸ ἐπισκοπικὸν λειτουργημα, τὸ ὁποῖον ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ μοι ἀναθέτει, εἶναι μέγα καὶ δύσκολον, ἀλλὰ καὶ χαλεπὸν ἀποβαίνει, ἕνεκα τῆς βαρυτάτης ἐθύνης, τὴν ὁποίαν κατεργάζεται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων· διότι, κατ' αὐτό, δὲν ἐμπιστεύεται ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἐπίσκοπον ὕλικὰ ὄντα, ἀλλὰ ἐναποθέτει εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὰς ψυχὰς τοῦ λογικοῦ ποιμνίου καὶ ὀφείλει οὗτος νὰ εἶναι ὁ ποιμὴν καὶ διδάσκαλος, χειραγωγὸς καὶ ποδηγέτης εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸν Πατέρα, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι Αὐτὸς εἶναι «ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 2).

Ἐχόντες συναίσθησιν πλήρη καὶ βαθεῖαν τῶν δυσχερειῶν τοῦ ἔργου, ὅπερ μοι ἀνατίθεται καὶ ἀναλογιζόμενος τὰς ἀσθενεῖς μου δυνάμεις, ἀναλαμβάνω τοῦτο μετὰ φόβον, θαρρῶν καὶ πεποιθῶς ἐπὶ τὴν Θεῖαν Χάριν, τῆς ὁποίας ἡ δύναμις «ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται». Οὐδὲν δύναμαι νὰ διαθέσω, εἰ μὴ ἔνθεον ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ζῆλον καὶ ἀγάπην εἰλικρινῆ καὶ ἀνυπόκριτον ἀγάπην «οἰκοδομοῦσαν» κατὰ τὸν

Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν (Κορ. ἡ' 1). Ἡ ἀγάπη αὕτη, ἡ Χριστιανικὴ, τὸ πλήρωμα τοῦ Νόμου, θὰ εἶναι ὁ γνώμων καὶ ὁ κανὼν τῆς πολιτείας καὶ ἐργασίας μου ὡς Ἐπισκόπου, ἐν δὲ τῇ ἐπιτελέσει τῶν καθηκόντων μου οὐδὲν θὰ δυνήθῃ νὰ ὑποβαθμίσῃ ἢ νὰ ἐκμηδενίσῃ αὐτήν, «οὐ διαγωγός, οὐ λιμός, οὐ γυμνότης, οὐ μάχαιρα» (Ρωμ. ἡ' 35).

Μετὰ συντετριμμένης καὶ τεταπεινωμένης καρδίας, διὰ τὴν ἄκραν πρὸς ἐμὲ τοῦ Θεοῦ συγκρατάσασιν, παρεδόθη ἡδὴ ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πιστεύων ὅτι «οὐχ ἐναντῶ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλ' ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καθάπερ καὶ ὁ Ἀαρὼν» (Ἐβρ. ε' 4) καὶ ὅτι «οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεούντος Θεοῦ» (Ρωμ. θ' 19). Καὶ λέγω τὸ τοῦ Προφητᾶνακτος «Κύριε,

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Παῦλος

Κυρίου, εὐχόμενος, ὅπως ἡ εἰρήνη Αὐτοῦ, ἡ πάντα νοῦν ὑπερέχουσα, εἴη μεθ' Ἑμῶν, τὸ δὲ θέλω νὰ καθορίσω τὰ ἐμὰ καὶ ὑμέτερα καθήκοντα.

Πρῶτον καὶ κύριον ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔχω ἵνα ποιήσω πρὸς Ἑμᾶς, εἶναι τὸ ἔργον τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ἵνα τὴν διακονίαν μου εἰς Ἑμᾶς πληροφωρήσω, διότι, καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκήρυττε πάντοτε τὸν Θεῖον Λόγον καὶ τοὺς Μαθητὰς Αὐτοῦ ἐξαποστέλλων εἰς τὰ ἔθνη παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἵνα κηρῦξωσι τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. Τὴν ἐθύνην δὲ ταύτην πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχων ὁ τῆς οἰκουμένης Διδάσκαλος Παῦλος ἔγραφε πρὸς Κορινθίους «ἐὰν εὐαγγελίζωμαι οὐκ ἔστι μοι κἀνάχημα, ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται, οὐαὶ δέ μοι ἐστὶν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι» (Α' Κορ. θ' 16).

Ἡ ἀνύφωσις τοῦ ὑπ' ἐμὲ Κλήρου εἰς τὴν πρέπουσαν αὐτῷ περιωπῆν κατόπιν, διότι ὁ Ἱερεὺς εἶναι ὁ

γνωρίσον μοι ὁδὸν ἐν ἣ πορεύσομαι, κατέβηνον Κύριε τὰ διαβήματά μου, κατὰ τὸ λόγιόν σου καὶ μὴ κατακταριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία». (Ψαλμ. ρμβ' 10' σιγ' 133). Μὲ τοιαῦτα αἰσθήματα καὶ τοιαύτας πεποιθήσεις ἔσπευσα πρὸς Ἑμᾶς, ἀδελφοί, καὶ τέκνα μου ἐν Κυρίῳ πνευματικά, ἵνα καὶ σωματικῶς ἐνωθῶ μεθ' Ἑμῶν ἀπὸ σήμερον, ὅτε ἀναλαμβάνω τὰ διοικητικὰ μου καθήκοντα ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει ταύτῃ καὶ θαρρῶ, διότι βλέπω μὲ πόσῃ ἐκδήλωσιν χαρᾶς ἔσπεύσατε νὰ ὑποδεχθῆτε τὸν Ποιμένα σας καὶ τὴν ὁποίαν χάριν ἐξεδηλώσατε ποικιλοτρόπως, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐκλογῆς μου. Καὶ τὸ μὲν ἐπικαλοῦμαι πλουσίαν τὴν εὐλογίαν τοῦ Παγαθήου Θεοῦ ἐπὶ πάντας Ἑμᾶς, τὸν τε Ἱερόν Κλήρον καὶ τὸν περιούσιον λαὸν τοῦ Κυρίου, εὐχόμενος, ὅπως ἡ

ποιμὴν τῶν λογικῶν προβάτων τῆς ἐνορίας καὶ κατὰ τὸν βαθνούστατον Ἱερὸν Γρηγόριον, ἡ σχέσις τοῦ ποιμένος πρὸς τὸ ποίμνιον, τοῦ Ἱερέως δηλαδὴ πρὸς τὴν κοινότητά του, εἶναι ἡ ἴδια πρὸς τὴν σχέσιν τῆς «ψυχῆς πρὸς τὸ σῶμα». Ἄν δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀριστοτέλους, καθ' ἣν «ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ ζῶσα προσωπικότης» θὰ ἠδυναίμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι ἀπὸ μόνῃ τὴν ἀξίαν τοῦ Ἱερέως τῆς παρουσιατικῆς καὶ ἡ Κοινότης τὴν ἐννοίαν τῆς προόδου τῆς.

Ἐπιβεβλημένη ὄθεν ἀνάγκη προβάλλεται ἡ μετὰ προσηκούσης ἀξιοπρεπείας καὶ προσοχῆς ἐπὶ τῶν Κληρικῶν τέλεσις τῆς Θείας Λατρείας καὶ μάλιστα τῆς Θείας Λειτουργίας, ἥτις εἶναι τὸ κέντρον τῆς πρὸς τὸν Θεὸν λατρείας, διότι ἐν αὐτῇ ἐπιτελεῖται ἡ φρικτὴ ἐξιλιαστήριος θυσία, τὴν ὁποίαν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ προσέφερεν ὁ Θεάνθρωπος Ἀνθρωπότης ἡμῶν.

Ἡ ἐδοχημοσύνη ἐν τοῖς Μυστηρίοις, ἡ εὐπρέπεια καὶ καθαριότης τῶν ἐκτετηρίων Οἰκῶν καὶ ἡ ἐδταξία ἐν αὐτοῖς, θὰ εἶναι σπουδαῖον μέλημά μου. Ἰσότης δὲ πρὸς πάντας, δικαιοσύνη καὶ ἀπροσωποληψία θὰ διακρίνουν τὰς πράξεις μου.

Πρὸς πλήρωσιν τῶν αἰτημάτων πάντων τῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητῶν μοι, ὅσα ἀνάγονται εἰς τὴν ἱερὰν μου διακονίαν, ἀπευθύνεσθε ἀπ' εὐθείας εἰς ἐμέ, χωρὶς νὰ ἐνοχλήτε τρίτον τινα. Τοῦτο κατ' ἐξοχὴν συνιστᾷ πρὸς τὸ σεβασμιον Πρεσβύτεριον, ὅπως μετὰ θάρρους, διὰ πᾶσαν ὑπόθεσίν του, προστρέξῃ εἰς τὸν Ἐπίσκοπόν του καὶ συνενηνοῖται ἀπ' εὐθείας μετ' αὐτοῦ, διότι ὁ προστρέχων εἰς πλάγια μέσα θεωρεῖ τὸν Ἐπίσκοπον οὐχὶ πλέον Πνευματικὸν Πατέρα.

Ἡ ἐποχὴ μας, ἐποχὴ προόδου καὶ πολιτισμοῦ, δὲν λύει τὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου. Κατ' αὐτὴν μᾶς προβάλλεται ὁ τεχνικὸς πολιτισμὸς εἰς τὸ ἀσύλληπτον τοῦτο σημεῖον τῆς μελέτης καὶ προετοιμασίας διὰ διαπλανητικὰ ταξίδια, πρὸς κατάκτησιν τῶν οὐρανίων κόσμων. Παρὰ ταῦτα ὅμως ὁ σημερινὸς ἀνθρώπος δὲν ἐπαναπαύεται, καὶ ἀγωνιᾷ καὶ ταλαιπωρεῖται, διότι δὲν δίδεται εἰς αὐτὸν ἐκεῖνο, τοῦ ὁποῦ ἔχει ἀνάγκην καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιζητεῖ. Ζῆ μέσα εἰς τὴν ἀστάθειαν καὶ τὴν ἀβεβαιότητα καὶ ζητεῖ τὸν φωτισμὸν, τὸν ὁποῖον δὲν δύναται νὰ τοῦ δώσῃ ὁ τεχνικὸς πολιτισμὸς, διότι δὲν τὸν ἔχει, τὸν ἔχει μόνον ὁ φωτοδότης Χριστός, ὅστις εἶναι τὸ φῶς καὶ ἡ ζωὴ. Διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται ὅπως αἱ ἐντολαὶ τῆς Ἁγ. Γραφῆς, οἱ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ἱερὰ Παράδοσις καὶ οἱ Νόμοι τοῦ Κράτους εἶναι ὁ γνώμων τῆς πολιτείας ἐμοῦ καὶ πάντων Ὑμῶν. Ὑπὲρ τούτων θ' ἀγωνισθῶ, κατ' ἀνθρώπον, ὅπως μὴ φανῶ κατώτερος τῶν προσδοκιῶν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Πολιτείας, ἀλλὰ καὶ πάντων Ὑμῶν.

Ἐπίσης ὡς ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ παρουσιάζεται ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ διὰ τῆς φιλανθρωπίας. Αἱ ἡμέραι, κατὰ τὰς ὁποίας ζῶμεν, εἶναι χαλεπαὶ καὶ οἱ καιροὶ οὐ μενετοί. Διὰ τοῦτο πάσης θυσίας πρέπει νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸ διατασσόμενον ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις ρητῶς ἐδήλωσεν, ὅτι δὲν θὰ ἀπολαύσωμεν τῆς οὐρανόου, ἐνδόξου καὶ αἰωνίου βασιλείας Αὐτοῦ, ἐὰν δὲν δείξωμεν τὴν πίστιν μας ἐκ τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης. «Ἐὰν δὲν

θρέψωμεν τοὺς πεινῶντας, δὲν ἐνδύσωμεν τοὺς γυμνητεύοντας, δὲν ποτίσωμεν τοὺς διψῶντας, δὲν ἐπισκεφθῶμεν τοὺς ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φυλακῇ εὐρισκομένους, δὲν περιποιηθῶμεν τοὺς ξένους», ἐὰν, τέλος, δὲν ἀνακουφίσωμεν τοὺς ἐν ἀνάγκαις ἀδελφούς μας.

Ἀλλὰ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, δὲν ἐπιβάλλονται ἐπὶ τοῦ Θεοῦ καθήκοντα μόνον πρὸς τοὺς ποιμένας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ποιμαινομένους, δηλαδὴ τὰ ποιμνία. «Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ» (Πράξ. κ', 28), λέγει πρὸς τοὺς ποιμένας. «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέεικετε» (Ἐβρ. γ', 17), προστάττει πρὸς τὴν ποιμνίαν.

Διὰ τῶν ποιμένων ἡ προσοχὴ καὶ ἐργήγορσις; Διότι ὑπάρχον λόκοι βαρεῖς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου. Διότι εἰς πᾶσαν ἐποχὴν καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ποιμνίου «ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν» (Πράξ. κ', 29).

Διὰ τῶν ποιμνίων ἡ εὐπειθεια καὶ ὑπακοὴ πρὸς τοὺς ποιμένας; Διότι οἱ ποιμένες εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἀγρυπνῶσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τοῦ ποιμνίου «ὡς λόγον ἀποδώσοντες», πρέπει νὰ ἐπιτελῶσι τὸ ἔργον αὐτῶν «μετὰ χαρᾶς καὶ μὴ στενάζοντες». Ὡστε ἀπὸ τὸν ποιμένα θὰ ζητηθῇ λόγος παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοῦ διὰ τὸ ἔργον τῆς ἐπὶ τῶν ψυχῶν ἐπαγρυπνήσεως. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ποίμνιον δὲν συμφέρει νὰ στενάξῃ ὁ ποιμὴν, νὰ λυπηθῆται καὶ νὰ θλιβῆται διὰ τὴν ἀπροθυμίαν αὐτοῦ τοῦ νὰ βαδίσῃ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ, «ἀλυσιτελὲς γὰρ τῷ ποιμνίῳ ἐστὶ τοῦτο».

Εἰς Ὑμᾶς λοιπὸν ἅπαντας ἐναπόκειται, ἵνα καταστήσητε τὴν βαρεῖαν διακονίαν μου εὐχερῆ καὶ καρποφόρον, «Θεοῦ συνεργοὶ» ἀποδεικνυόμενοι μετ' ἐμοῦ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς φιλάτης ἡμῶν Πατρίδος καὶ πάσης τῆς θεοῦ λαοῦς μοι Θεοφρονοῦμένου Μητροπόλεως.

Πάντες ἐπιτελέσωμεν τὸ καθήκον ἡμῶν. Πρὸς τὸ σεβαστὸν Πρεσβύτεριον συνιστῶ θερμῶς καὶ προτρέπομαι πατρικῶς νὰ σπουδάξῃ τὴν ἐπιτέλειαν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, διὰ βίον χρηστοῦ καὶ ἀμέμπτου. Τοὺς ἐν τῇ ἐξουσίᾳ παρακαλῶ, νὰ διαχειρίζωνται ταύτην ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ λαοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς εὐθυμίας καὶ τῆς προόδου τοῦ Ἔθνους. Τοὺς ἐπιστήμονας νὰ χρησιμοποιοῦσι τὸ δοθὲν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δῶρον, ἐννοῶ τὴν ἐπιστήμην, ὑπὲρ τοῦ πλησίον. Τοὺς διδασκάλους, νὰ ἐκτρέψωσι τὰ ἐμπειπιστευμένα αὐτοῖς τέκνα, ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου, διδάσκοντες αὐτὰ ὅτι ἀγαθόν, ὅτι εὐγενές, ὅτι ἐπίληλον, ὅτι ὠφέλιμον ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶ. Πρὸς τὴν σφριγῶσαν νεολαίαν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μας στρέφει τὰ βλέμματα μετ' ἀγάπην καὶ παρακολουθεῖ καὶ ζητεῖ καὶ ἐλπίζει, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἔθνος τρέφει καὶ στηρίζει τὰς λαμπροτέρας καὶ χρηστοτέρας ἐλπίδας, μετ' ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς πατρὸς πονοῦντος, συνιστῶ καὶ παρακαλῶ νὰ βαδίξῃ τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητος.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἐτοιμὴ καὶ πρόθυμος νὰ βοηθήσῃ τὴν νεότητα ὄχι πρὸς ἀκρότητας καὶ ἐκτροπὰς

Η ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΠΑΥΛΟΝ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ, ΔΟΥΛΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Τὸ θέμα τῶν ψυχικῶν ἐπιδράσεων, ἐπὶ τὴν μορφοποίησιν καὶ τὴν ἔκφρασιν τῆς ζωῆς, ἀπασχόλησε καὶ ἀπασχολεῖ πάντοτε πάντας ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ δώσουν τὴν ἐρμηνείαν τῆς ἐννοίας τῆς ζωῆς. Δὲν προκαλεῖ ἐπομένως ἐκπληξιν τὸ ὅτι τὸ θέμα τοῦτο ἀπετέλεσε βασικὸν μελέτημα καὶ ἰδιαίτεραν διδασκαλίαν τοῦ Οὐρανοβάμονος Ἀποστόλου Παύλου, τοῦ ἀνατόμου τούτου τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὅστις μὲ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος «ὃ ἐστὶ, ῥῆμα Θεοῦ» (Ἐφεσ. Στ' § 17) προβαίνει εἰς ἀνακοινώσεις καὶ Οὐρανίους ἀποκαλύψεις, διὰ τὸν ἀπελευθερὸν ἄνθρωπον, τοῦ ὁποίου τὴν χάριν πάντες οἱ ἐπὶ γῆς ζῶντες ἄνθρωποι ποθοῦν.

Τὸ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικόν, τὸ μυστήριον, διὰ νὰ εἴπωμεν ἀκριβέστερον, τῆς διδασκαλίας

τοῦ Θεοῦ Ἀποστόλου, εἶναι τὸ ὅτι, τοποθετῶν αὐτὸς ἑαυτὸν ὡς ὑπόδειγμα, εὐρίσκει τὸν ἐκ πάσης βλαπτικῆς ψυχικῆς ἐπιδράσεως ἀπηλλαγμένον, τὸν ἐλευθερὸν τῆ ψυχῆ ἄνθρωπον, ἐνσαρκωμένον εἰς τὸν «ἐν Χριστῷ δούλον», τὸν ἐν ἠθικῇ (διατὶ ὄχι καὶ σωματικῇ;) ἐννοίᾳ «δέσμιον Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Πρβλ. Ρωμ. Α'. § 15. Φιλ. Α' § 1, Τίτ. Α' § 1 καὶ Φιλήμ. Α' § 1).

Οὕτω, κατὰ τὴν πίστιν καὶ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῆς οἰκουμένης πάσης Κήρυκος, ὁ δούλος Χριστοῦ, ὁ δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐσταυρωμένος καὶ νεκρὸς ἀκόμη διὰ Χριστόν, εἶναι ὁ ἐλεύθερος ἐν Χριστῷ, ὁ λευτρωμένος, τῷ ὄντι, ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῆς ἐλευθερίας μοναδικῶς ἀπολαμβάνων. Διὰ τοῦτο καὶ μετὰ παρρησίας ὁ Θεὸς οὗτος Ἀπόστολος, ὡς τι-

καὶ φανατισμούς, ἀλλὰ νὰ βοηθήσῃ νὰ πλησιάσῃ τὸν Χριστόν, ὅστις εἶναι ἡ χαρὰ, ἡ εἰρήνη καὶ δίδει τὴν πραγματικὴν εὐτυχίαν. Πρὸς τοῦτο ἰδιαιτῆ θὰ καταβληθῇ ὅπ' ἐμοῦ φροντίς διὰ τὴν πρόοδον τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἐν τῇ Ἱερῇ ταύτῃ Μητροπόλει.

Ἐγὼ πάντας, τέκνα μου ἐν Κυρίῳ, τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικροὺς, τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, τοὺς ἐγγραμμάτους καὶ ἀγραμμάτους, παρακαλῶ καὶ προτρέπομαι πατρικῶς συνδράμετέ με, προσερχόμενοι τακτικῶς εἰς τὴν δημοσίαν λατρείαν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἑορτὰς εἰς τοὺς Ναοὺς, ἐπιτελοῦντες τὰ θρησκευτικὰ ἡμῶν καθήκοντα, τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως καὶ Θείας Κοινωνίας, καὶ τὰς θρησκευτικὰς Ἑμῶν ὑποχρεώσεις. Σεβασθήτε καὶ προστατεύσατε τοὺς τιμίους Πρεσβυτέρους τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, τοὺς Λειτουργοὺς τοῦ Ὑψίστου, διότι οὗτοι εἶναι οἱ μεσίται μεταξὺ Ἑμῶν καὶ τοῦ Θεοῦ. Οὕτω θὰ ἐκπληροῦτε τὴν πρώτην καὶ σπουδαίαν ἐντολήν τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν, ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται ἡ εἰρήνευσις τῆς συνειδήσεώς μας καὶ ἡ συνδιαλλαγὴ ἡμῶν πρὸς αὐτόν, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκτελοῦντες ταυτοχρόνως καὶ τὴν δευτέραν ἐντολήν τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, διότι ἐκ ταύτης ἐξαρτᾶται ἡ εἰρήνη τῶν οἰκογενειῶν καὶ ἡ πρόοδος ἐν τῇ κοινῳνίᾳ. «Ἐν ταύταις ταῖς ὁσὶν ἐντολαῖς ὁλος ὁ Νόμος καὶ οἱ Προφῆται κρέμονται» (Ματθ. κβ' 40).

«Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί καὶ περιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφροσύνη εἶ τις ἀρετῆ καὶ εἶ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε, ταῦτα πράσσετε καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν» (Φιλιπ. δ', 1-9).

«Πάτερ Ἄγιε, τήρησον ἡμᾶς ἐν τῷ ὀνόματι Σου. Ἀγίασον ἡμᾶς ἐν τῇ ἀληθείᾳ Σου, «κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς πάντας τὸ Πνεῦμα τῆς σοφίας, τῆς ὕπακοῆς καὶ εἰρήνης καὶ ἀγάπης, τῆς πραότητος καὶ ὁμοιοῦς, τῆς ταπεινότητος καὶ φιλανθρωπίας. Ἐπίβλεπον,

Κύριε, ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ Σου».

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ, Ἄγ. Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1911, ἀπὸ λευτικῶν γένος. Ἡ οἰκογένεια τῆς μητρὸς του ἀριθμεῖ 10 κληρικούς. Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα παρρηκολούθησεν ἐν Ζακύνθῳ καὶ Ἀθήναις. Εἶναι Πτυχιούχος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐχειροτονήθη εἰς Ζάκυνθον τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1935 εἰς Διάκονον. Τὸ 1939 μεταβαίνει εἰς Ἀθήνας πρὸς συνέχισιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ. Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ πολέμου τοῦ 1940-41 ἐργάσθη παρὰ τοῖς τραυματίαις ἐν τοῖς διαφόροις Νοσοκομείοις. Ὑπηρετήσεν ὡς Διάκονος ἐν Ἀθήναις ἐπὶ ἐξαετία καὶ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1945 χειροτονεῖται Πρεσβύτερος καὶ ἀναλαμβάνει ὑπηρεσίαν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Νοσοκομείου «Ἀρεταεῖον», ἐνθα ἐργάσθη ἐπὶ πενταετία. Ἐπὶ διετία συνέχισε τὸ ἔργον τῆς παραμυθίας τῶν ἀσθενῶν ἐν τῷ Σανατορίῳ τῆς Πάργης. Τὸ 1951 διωρίσθη Ἱεροκήρυξ Ζακύνθου καὶ ἐκεῖ ἀνέπτυξε δράσιν κηρυκτικῆν, κατηχητικῆν καὶ φιλανθρωπικῆν. Κατὰ τοὺς σεισμοὺς τῶν Ἰονίων Νήσων ἐργάσθη παρὰ τοῖς σεισμοπλήκτοις συμπασῶν καὶ συγκακοπαθῶν μετ' αὐτῶν. Ὡς Πρόεδρος τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α. τῆς Ζακύνθου εἶχεν ἀναλάβει τὴν πνευματικὴν καὶ ἑλικὴν μέριμναν 130 παιδιῶν περίπου ἐπὶ διετία. Μὴ ὑπάρχοντος Ναοῦ, μετὰ τὴν ὀλοκληρωτικὴν καταστροφὴν ἐν τῇ Νήσῳ, τὸ κατηχητικὸν ἔργον αὐτοῦ ἐπετέλει ἐν ταῖς σκηναῖς τὸ πρῶτον καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐν τοῖς παραπήγμασι, εἰς τὰ ὁποῖα εἶχεν ὀργανώσει καὶ κέντρα ἐποικοδομητικὰ διὰ τοὺς νέους. Τὸ 1955 προτείνεται ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ἀμβούργου, ὅπως διορισθῇ ἐκεῖ Προϊστάμενος, ἀλλὰ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀντὶ τούτου ἐπεστράτευσεν αὐτὸν εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Σχολὴν τῶν Ἐυελπίδων. Τὸ ἐπὶ διετία ἔργον του ἐν τῇ Σχολῇ προεκάλεσε τὰς ἐπανεπιλημμένας τιμητικὰς διακρίσεις καὶ ἐγγράφους ἐπαινῶν καὶ εὐχαριστίας ἐκ μέρους τῶν Διοικητῶν τῆς Σχολῆς. Τὸν Μάιον τοῦ 1958 καλεῖται ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς, ἵνα ὑπηρετήσῃ ἐν Ἀμερικῇ, ἀλλὰ τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. Ἱεροθέου, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δὲν ἐγκρίνει τὴν εἰς Ἀμερικὴν μετάβασιν αὐτοῦ, ἀλλὰ μεταθέτει τούτον ἐκ Ζακύνθου εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Κεφαλληνίας. Ὡς Ἱεροκήρυξ Κεφαλληνίας ἀνέπτυξεν ἀξίει-παινον δράσιν ἰδίως εἰς τὸν τομέα τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, μέγρι τῆς ἡμέρας τῆς εἰς Μητροπολίτην ἐκλογῆς του. Ὁ Σεβασμιώτατος ἔχει ἀρκετὰς ἀνεκδότους ἐργασίας πραγματευομένας διάφορα θέματα ἐκκλησιαστικὰ καὶ κοινωνικὰ.

τλον τιμῆς εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν ἐπιστολῶν Του τὸ «δοῦλος» καὶ «δέσμιος» Ἰησοῦ Χριστοῦ» ἀναγράφει, ἢ διὰ τὸ νὰ εἰπώμεν, κατὰ τὸν Ἱερὸν Χρυσόστομον «Ἀντὶ μεγίστου ἀξιώματος τοῦτο τίθησι, λέγων δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Δὲν εἶναι κἀτὶ τὸ ἀπλοῦν, εἰς τὰ στενὰ ὄρια ἐνὸς ἄρθρου, νὰ γίνῃ ἀνάλυσις τῆς σωστικῆς ταύτης διδασκαλίας τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὴν ὁποίαν ὁ τῶν Οὐρανίων ἐρμηνευτῆς Ἀπόστολος ἐνεσάρκωσε καὶ ἐδίδαξε καὶ παρέδωκεν ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην εἰς τοὺς στρατιώτας τῆς ἱερᾶς στρατιᾶς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἀφορμὴ παρέχεται ἀπλῶς, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἐκ τῆς ἀφορμῆς καὶ μελέται καὶ ψυχικαὶ ἐγρηγόρσεις καὶ ἀφυπνίσεις νὰ προκληθοῦν.

Ὅσον ἡ ἀνατομικὴ μάχαιρα τῶν ψυχιάτρων εἰσέρχεται εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου τῶν ψυχικῶς νοσούντων ἀνθρώπων, ἡ ἐπιστήμη τῆς ψυχιατρικῆς καὶ τῆς ψυχολογίας γενικώτερον προβαίνει εἰς ἐπισήμους διαπιστώσεις. Ὁ κακοήθης ὄγκος, κατ'αὐτοῦς, ὁ ἀλγηδὼνας καὶ θάνατον προκαλῶν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην προσωπικότητα, δὲν εἶναι ἄλλο τι, ἢ τὸ ἀνθρώπινον «ἐγώ». Τὸ «ἐγώ», διαστρέφον τὴν πορείαν καὶ τὴν ἐννοιαν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς, ἀποτελεῖ τὸν κακὸν σύμβουλον (διατὶ ὄχι καὶ τὸν τύραννον;) τοῦ ταιλαιπωρουμένου ὁδοιπόρου τῶν δυσβάτων ὁδῶν τῆς ζωῆς.

Αἰῶνας πρὶν ἡ ἐπιστήμη ἀπολήξῃ εἰς τὰ συμπεράσματα ταῦτα, ὁ θεῖος Παῦλος ἔχει προχωρήσει πολὺ πέραν αὐτῶν, εἰς τὴν διατύπωσιν δηλονότι τῶν μοναδικῶν θεραπευτικῶν τῆς νόσου φαρμάκων, ἅτινα ὁμοῦ συνοψίζονται εἰς μίαν καὶ μόνην ἀρχήν, τὴν «ἐν Χριστῷ δουλείαν».

Οὕτως, «ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Ἔνα», ὡς καὶ ἤδη ἐλέχθη, ὑπερηφάνως ὁμολογεῖ, ὅτι εἶναι «δοῦλος Χριστοῦ», «δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ», «Χριστῷ συνεσταυρωμένος» «ζῶν οὐκέτι αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ, ζῶντος ἐν αὐτῷ τοῦ Χριστοῦ».

Εἶναι μεστὰι αἱ οὐράνιοι καὶ οὐρανοποιῶσαι τὸν ἄνθρωπον ἐπιστολαὶ Αὐτοῦ τῆς σωστικῆς ταύτης πίστεως καὶ μοναδικῶς σωζούσης διδασκαλίας. Πᾶσα ἀντίθετος διδασκαλία ἀποτελεῖ δι' Αὐτόν, παραφροσύνην. Ἐκ τούτου, ὅταν ἀμυνόμενος τῆς Ἀποστολικῆς θέσεώς του ἀναγκάζεται, πρὸς στιγμὴν, νὰ παρεκκλίνῃ τῆς βασιλικῆς ταύτης ἀρχῆς του, δὲν δυσκολεύεται νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι «παραφρονῶν λαλεῖ» (Β' Κορ. ια', 23). Καὶ πράττει τοῦτο, ἵνα καὶ μόνον στερεώσῃ τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς κλήσεως καὶ θείας αὐτοῦ ἀποστολῆς, ἐφ' ᾧν ἡ σωτηρία, κατὰ δίκαιον λόγον, τῶν ψυχῶν Κορινθίων ἐστηρίζετο, καὶ χάριν τῆς ὁποίας ἐπέτρεψεν εἰς ἑαυτὸν τὴν παρέκκλισιν, τὴν κατ' αὐτὸν «παραφροσύνην» ὡς τὴν ἀποκαλεῖ.

Ἐν αὐτῇ, τῇ «ἐν Χριστῷ δουλείᾳ», ὁ μέγας Ἀπόστολος εὗρσκει τὸ γενεσιουργὸν αἴτιον τῆς ἀληθοῦς, διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἐλευθερίας, ἰδιαιτέρον χαρακτηριστικὸν τοῦ, κατ' εἰκόνα Θεοῦ, πλασθέντος καί, μετὰ τὴν πτώσιν, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ λυτρωθέντος καὶ ἐπ' ἐλευθερίᾳ κληθέντος ἀνθρώπου. Δι' ὃ καὶ λέγει εἰς τοὺς Γαλάτας: «ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε ἀδελφοί» (Γαλ. ε', 13).

Οὐδεμία διδασκαλία, ὅσον ὁ Χριστιανισμὸς, καὶ οὐδεὶς ὅσον ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐπεσήμαναν τὸ αἴτιον τοῦ ψυχικοῦ θανάτου τοῦ ἀνθρώπου, ὅπερ εἶναι ἡ ἁμαρτία, ἡ δουλεία εἰς τὸν σατανᾶν. Ὁ θεῖος Παῦλος στοιχῶν τοῖς λόγοις τοῦ Σωτῆρος, «ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας» (Ἰω. η', 34), λέγει εἰς τοὺς Κορινθίους «τὸ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία», τὸν σωματικὸν μὲν θάνατον ἀμέσως δηλῶν, ἐμμέσως δὲ καὶ τὸν ψυχικὸν ὑπονοῶν.

Ὁ τοιοῦτος ψυχικὸς θάνατος, καθιστᾷ τὴν ζωὴν νεκράν, ἄνευ χάριτος καὶ σκοποῦ, δουλείαν ἀληθινήν, καθ' ὅσον ὁ τῆς ἁμαρτίας δοῦλος καθίσταται ἀδύνατος, ἄβουλος, ἀνόητος εἰς τὸ νὰ διανοηθῇ ἐνῶ πάσχει, ἐκ τίνος αἰτίας πάσχει καὶ τί δύναται νὰ θεραπεύσῃ αὐτόν. Τὴν ἀντιδιαστολήν τῆς δουλείας εἰς τὸ κακόν, τὴν ἁμαρτίαν, τὸν σατανᾶν πρὸς τὴν δουλείαν εἰς τὴν ἀρετὴν, τὴν ἀγιότητα, τὴν «ἐν Χριστῷ δουλείαν» ποιεῖται εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν του ὁ ἅγιος Ἀπόστολος. Κατηγορηματικῶς, ὡς ζῶν τὴν ἐν Χριστῷ ἐλευθερίαν λέγει: «ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ» ἐννοῶν, τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν ἐνσαρκώσαντα ταύτην Κύριον, δι' ὃ προτρέπει αὐτοὺς: «ὡς περ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ, εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν, παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἀγιασμόν». Ζωηρὸς πάντοτε, ἐξ ἄλλου, εἰς τε τοὺς λόγους καὶ τὰς εἰκόνας, χωρεῖ εἰς διατύπωσιν πυρίνων τῶ ὄντι βεβαιώσεων καὶ ἐρωτημάτων: «ὅτε δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ» καὶ ἐρωτᾷ τὸ τραγικὸν ἐς αἰ ἐρώτημα: «τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε τότε, ἐφ' οἷς νυνὶ ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος». Καὶ ἡ διαπίστωσις ὅτι ἐλευθερία εἶναι ἡ ἁμαρτία, διατυπῶται καὶ νῦν ἀτυχῶς παρὰ πολλῶν. Ἡ μέθη, ἡ σαρκικὴ ἀκολασία, ὁ φθόνος, ὁ φόνος, ἡ κλοπὴ καὶ τὸ πάσης μορφῆς πάθος... ἐλευθερία εἶναι, κατ' αὐτοῦς. Ὁ θεῖος Παῦλος ἐν τοσοῦτῳ ἀνομολογεῖ συνεχίζων: «δουλωθέντες τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἀγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον». Τὸ δὲ συμπέρασμά του, ἐκ πάντων τούτων, ἀποτελεῖ ἐπίγραμμα διὰ τὴν ἠθικὴν, διὰ τὴν ζωὴν, διὰ τὸν ἄνθρωπον, εἴτε χριστιανόν, εἴτε ἄθεον «τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος; τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν» (Ρωμ. ζ, 18-23). Ὁ ἱερὸς Δαμασκηνὸς ἐπεξηγῶν ἐπακριβῶς τοὺς λόγους τούτους τοῦ θεοῦ Παύλου γράφει ταῦτα: «Δύο ἐνταῦθα δείκνυνται τοῦ Θεοῦ δωρεαί, τὸ τε ἁμαρτίας ἐλευθερώσαι, καὶ τὸ δουλώσαι τῇ δικαιοσύνῃ, ὅπερ ἐλευθερίας ἀπάσης ἄμεινόν ἐστι.» Τοῦτο τὸ «ἄμεινον» καλεῖται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀντιληφθῇ.

Ὁ αὐτὸς ὡσαύτως Ἀπόστολος, ὁ συνειδῶς ἐαυτὸν ἐλεύθερον ἐν Χριστῷ καὶ διὰ Χριστοῦ, μετὰ ζωηρότητος τονίζει εἰς τοὺς Γαλάτας: «τῇ ἐλευθερίᾳ ἣ Χριστὸς ὑμᾶς ἠλευθέρωσε στήκετε καὶ μὴ ζυγῶ δουλείας πάλιν ἐνέχεσθε (Γαλ. ε', 1). Τοῦτον τὸν λόγον ἐρμηνεύων ὁ Ζυγαβινὸς γράφει «Μὴ γὰρ ἑαυτοὺς ἠλευθερώσατε, ἵνα πάλιν ἐνσχεθῆτε τῷ ζυ-

ΟΙ ΠΡΟΜΑΧΟΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΟΥ ΤΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ

Γ' ΟΣΙΟΣ ΚΟΡΔΟΥΗΣ Ο ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ

«Όσιος ὁ Κορδούης¹ τῆς Ἰσπανίας Ἐπίσκοπος «σώφρονι πίστεως ἀρετῇ δεδοκιμασμένος ἀνὴρ, λαμπρυνόμενος ταῖς ὑπὲρ εὐσεβείας ὁμολογίαις»²,

1. Ἡ ἀρχαιοτάτη Κορδοῦη ἢ Cordoba, κατέχουσα τὸ κέντρον τῆς νοτιοδυτικῆς Ἰσπανικῆς Ἐπαρχίας τῆς Ἀνδαλουσίας, περιτοχιζέται ὑπὸ τῶν πόλεων Σεβίλλης, Λισσαβώνας, Μαδρίτης καὶ Γρενάδας. Ὑπῆρξε πατρίς τοῦ φιλοσόφου Σενέκα, διδασκάλου τοῦ Νέρωνος καὶ τοῦ ἀνεψίου ἐκείνου Λουκανοῦ τοῦ ποιητοῦ, τοῦ ὕλιστου καὶ πανθεϊστοῦ ἄραβος Ἰατροφιλοσόφου Ἀβερρόη, τοῦ ἱβ' αἰ. μ. Χ., τοῦ Καζουιστοῦ φιλοσόφου Sanchez Thomas (15' αἰ.) καὶ τοῦ μεγάλου ποιητοῦ τοῦ 15' αἰ. Gongora y Argote. Ἡ Κορδοῦη μετὰ τὴν Ἀραβικὴν κατοχὴν καὶ ἀπὸ τοῦ 750 ὑπῆρξε καὶ πρωτεύουσα τοῦ Καλιφάτου τῶν Ὀμμεϊαδῶν Ἀράβων, τῶν ὁποίων διασώζει τὸ Ἀνάκτορον Ἀλκαζάρ καὶ περίφημον Τέμενος, θεωρούμενον ὡς τὸ ἄριστον ἀρχιτεκτονικὸν μνημεῖον τῆς ἀραβικῆς τέχνης, μετατραπὲν εἰς Καθεδρικὸν Ναόν.

2. Εὐσεβ., βίος Κων/τίνου II, 63. Κατὰ τὸν σφοδρὸν διωγμὸν τοῦ Μαξιμιανοῦ Ἐρκουλλίου (303) συλληφθεὶς ὁ Ἐπίσκοπος Κορδούης Ὁσίος καὶ διετίαν ἐν ταῖς εἰρικταῖς καὶ βασάνοις ἐγκαρτερήσας, ἀπεδείχθη Ὁμολογητῆς (Σωζομ. Ἱστορ. Ἐκκλ. I, 10) μὴ προφθάς, ὡς ἐπόθει καὶ τὸ αἷμα νὰ χύσῃ, διότι παραιτηθέντων τὴν 1ην Μαΐου τοῦ 305 τῶν Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, ἀνέλαβε Καῖσαρ ἐν τῇ Δύσει ὁ φιλόχριστος Κωνσταντῖος ὁ Χλωρός, πατὴρ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, ὃς ἀπέλυσε πάντας τοὺς ἐν τοῖς δεσμοτηρίοις Χριστιανούς Ὁμολογητάς. Ἀλλὰ μὴ ἔφερεν ἐκδηλὰ διὰ βίου ὁ Ὁσίος πᾶ ἐπὶ σώματος διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀνεξίτηλως ἐντυπωθέντα στίγματα.

γῶ τῆς δουλείας, ὥσπερ μεταμεληθέντες; Ὁ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν». Αὕτη ἡ πίστις τοῦ Παύλου, αὕτη ἡ πίστις τῶν πιστῶν, τοῦτο τῆς ζωῆς αὐτῶν ἡ πηγὴ.

*

Ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ οὐδαμοῦ ἀναπαύεται, ὡς ἡ πείρα μαρτυρεῖ. Ἡ ἀγιότης, ἡ ἀρετὴ, «ἢ ἐν Χριστῷ δουλεία», ἵνα κατὰ τὸν Παῦλον εἰπώμεν, εἶναι με μαρτυρημένον, ὅτι οὐ μόνον ἱκανοποιεῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἁγίου ὁδηγεῖ.

Παρὰ ταῦτα ἡ προσφορά αὕτη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, τὸ θεῖον θέλημα, ὅπερ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπεκαλύφθη καὶ προσεφέρθη εἰς τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ, ἐθεωρήθη καὶ θεωρεῖται δουλεία. Ἄνθρωποι οὔτινες - φεῖ! - οὔτε ἐμελέτησαν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, οὔτε ἰδιαίτατα ἐζησαν ἐν ὑποταγῇ εἰς τὸ θεῖον θέλημα, θεωροῦσι τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν δουλείαν. Μακρὰν τῆς προσευχῆς, μακρὰν τῆς Μυστηριακῆς ζωῆς, μακρὰν τῆς οὐσιαστικῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐπαφῆς, κρίνουν καὶ ἀποδοκιμάζουν ὅτι, ὡς θὰ ἐλέγομεν, ἀποτελεῖ τὴν λογικὴν τῆς ζωῆς. Καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ παράφρονες τὴν λογικὴν θεωροῦσι παραλογισμόν.

Ὁ θεὸς Παῦλος στοιχῶν τῷ θεῷ Διδασκάλῳ, ἀνατόμος τῆς ψυχῆς γενόμενος, τῇ χάριτι Αὐτοῦ, εἰσερχόμενος εἰς τὰ βάθη τῆς ἀλογούσης καὶ τετραμένης ψυχῆς, διαπιστῶν καὶ τὰς πληγὰς καὶ τὴν γάγγραιναν καὶ τὰς ἀπειλητικὰς, εἰς ψυχικὸν θάνα-

καταγωγῆς Αἰγυπτιακῆς κατὰ τὸν Ζώσιμον³, γεννηθεὶς ἐν Κορδοῦη, περὶ τὸ 256 καὶ Ἐπίσκοπος αὐτῆς τῆς γενετείρας κατασταθεὶς τῷ 295, οὐ μόνον διεκρίθη μετὰ τῶν ἄλλων τῶν Ἐπισκόπων τῆς Δύσεως, διὰ τὴν εὐρυμάθειαν καὶ τὴν σταθερότητα τῆς πίστεως, τὴν δεδοκιμασμένην ἀγιότητα τοῦ βίου καὶ τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ σύνεσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἀποστολικὸν αὐτοῦ ζῆλον, ὑπὲρ τῆς καθαρότητος καὶ τοῦ ἀνοθεύτου καὶ ἀπαραχαράκτου τῆς δογματικῆς πίστεως καὶ διδασκαλίας ἀπάσης τῆς κατὰ τὴν Οἰκουμένην Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Τοῦ Μ. Κων/τίνου γενομένου Κυρίου τῆς Ρώμης (312) καὶ ὑπὸ ἰσχυρὰν διατελοῦντος συγκλήσιν, ὡς ἐκ τῶν δραμάτων καὶ τῶν σημείων τοῦ Χριστοῦ τῶν προοιωνισαμένων αὐτῷ τὴν νίκην, εὐρέθη ὁ Ὁσίος ἐν Ρώμῃ, εἴτε αὐτοβούλως, ἐν τῇ διακρινούσῃ αὐτὸν περινοίᾳ καὶ περὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Μ. Κων/τίνου προοπτικῇ, μεταβάς πρὸς ἐπιδιώξιν τῆς γνωριμίας μετὰ τοῦ προελαύνοντος ἀηττήτου νικητοῦ, χάριν τοῦ καλοῦ τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε προσκληθεὶς, ὑπ' ἐκείνου, ἐπιθυμοῦντος νὰ γνωρίσῃ τοὺς κορυφαίους τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τῆς Δύσεως, ὡς ὑποστηρίζει ὁ ἱστορικὸς τοῦ ε' αἰῶνος Ζώσιμος⁴. Ὅπως

3. Ἱστορ. II, 6.

4. Ἐνθ' ἄνωτ. II, 6.

τον, συνεπείας αὐτῶν καὶ παρέχων εἰς τοὺς πιστοὺς τὰ λυτρωτικὰ φάρμακα, ἐκ τῆς ἐμπειρίας Αὐτοῦ, «μιμηταί μου γίνεσθε καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ» (Α' Κορ. ια', 1) προτρέπεται. Καὶ τί ἔννοεῖ, πληροφορεῖ καὶ ἀποσαφηνίζει πᾶς ὁ βίος αὐτοῦ, ἦτοι τὸ εὐθαρσὲς ἀλλὰ καὶ εἰρηνικόν, τὸ ἥρωϊκὸν ἀλλὰ καὶ ταπεινόν, ἡ καταπλήττουσα ἀγωνιστικὴ δύναμις, ἀλλὰ καὶ ἡ κατασυκινούσα, μέχρι τελείας ἐγκαταλείψεως ἑαυτοῦ χάριν τῶν ἄλλων, ἀγάπη του καὶ τέλος ὁ σκληρὸς, ἀλλ' ἐνδοξος θάνατος Αὐτοῦ.

Ταῦτα τοῦ θεοῦ Παύλου πιστεύοντος, βιοῦντος καὶ λέγοντος, δύναται πᾶς ἄνθρωπος, οἷα σδήποτε μορφώσεως, οἰουδήποτε χρώματος ἢ φυλῆς, νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ τίς ἢ δύναμις τοῦ λόγου καὶ ποῖον τὸ μεγαλεῖον τῆς προσωπικότητος ἐκείνου, ὅστις μετὰ τῆς τῆς παρρησίας καὶ ἐγκραυχίσεως ἔλεγε «δοῦλός εἰμι Χριστοῦ.»

Τούτου τοῦ λόγου τὴν ἀξίαν ἐν τῇ τοῦ βίου πείρᾳ, τῇ τε θεωρητικῇ καὶ πρακτικῇ, κατανοῶν ὁ ἄνθρωπος θὰ διαπιστώσῃ ὅτι ἐνθ' «τὸ δουλεύειν Θεῷ» εἶναι πηγὴ ἀληθοῦς καὶ εὐδαιμονικῆς ἐλευθερίας, ἀντιθέτως «τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος», ἐλευθερος δὲ θὰ ἐκλέξῃ, ὑπευθύνως, τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὴν ζωὴν ἢ τὸν θάνατον, τὴν ἐλευθερίαν ἢ τὴν πραγματικὴν δουλείαν, καθ' ὅσον «τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη» (Ρωμ. η', 6).

* Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ποτ' ἂν ἦ, ὁ "Όσιος ἐκέρδισε πάντως τὴν συμπάθειαν, τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην τοῦ Μ. Κων/τίνου, ὑπὲρ πάντα ἕτερον ἐκκλησιαστικὸν ἄνδρα. Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν τοῦ 313 ἐκδηλῶν τὴν ἰδιαιτέραν εὐνοϊάν του πρὸς τὸν "Όσιον ὁ Μ. Κων/τίνος παρήγγελλε τῷ Ἐπαρχῷ Ἀφρικῆς νὰ διανείμῃ χρηματικὰ ποσὰ εἰς τὰς ἐκεῖ Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ σύστασιν τοῦ μεριμνῶντος περὶ πασῶν τῶν πέραξ Ἐκκλησιῶν "Όσιου, διατυπωθεῖσαν τῷ Μ. Κων/τίνῳ, δι' ἐπιστολῆς⁵. Τὸ δ' ἐπὶ τὸν ἔτος (314) προσεκάλει ὁ Μ. Κων/τίνος τὸν "Όσιον εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Ἀρελάτης⁶, δι' ἧς ἤθελε νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸ ταρασσόν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Β. Ἀφρικῆς σχίσμα τῶν Δονατιστῶν, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Μ. Κων/τίνος εἶχεν ἀσχοληθῆ καὶ τῷ 313 κατὰ τὴν ἐν Λατερανῷ τῆς Ρώμης Σύνοδον. Ὁ "Όσιος ἐν τούτοις ἐχρησιμοποίησε τὴν εὐνοϊαν καὶ ἐπιρροήν του, παρὰ τῷ

5. Εὐσεβ. Ἱστορ. Ἐκκλ. X, 6.

6. Ἡ Ἀρελάτη (Arlés), πόλις τῆς Νοτίου Γαλλίας, ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ροδανοῦ ποταμοῦ καὶ μεταξὺ Ἀβινιῶνος, Προβηγκίας καὶ Μασσαλίας, καταληφθεῖσα ὑπὸ τῶν Ρωμαίων τὸν α' π. Χ. αἰ. ἤκμασε μεγάλως κατ' ἀρχὰς τοῦ Μεσαίωνα. Ἡ Σύνοδος τῆς Ἀρελάτης (314), συγκροτηθεῖσα ἐξ Ἐπισκόπων ὄλων τῶν μερῶν τῆς Δύσεως, ἐν οἷς διεκρίνοντο ὁ Ὑόρκης τῆς Βρεττανίας Ἐβόριος, ὁ Λονδίνου Ρεσιτούτος καὶ ὁ Λίγκολν Ἀδελφίος, καὶ ἰκανοῦ ἀριθμοῦ ἄλλων κληρικῶν, ἀντιπροσωπευόντων τοὺς Ἐπισκόπους των, καὶ προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ Κορδοῦης "Όσιου, κατεδίκασε τὸν Δονατισμὸν καὶ ὑπεχρέωσεν εἰς ὑποταγὴν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Β. Ἀφρικῆς Καρχηδόνας Καικιλιανόν. Ἰδρυταὶ τοῦ σχίσματος τῶν Δονατιστῶν ὑπῆρξαν 2 Ἐπίσκοποι Καρχηδόνας ὑπὸ τὸ ὄνομα Δονάτος (ἀρχαί τοῦ δ' αἰ. μ. Χ.). Συνεχίζοντες οἱ Δονατισταὶ τὴν αἵρεσιν τοῦ Μοντανισμοῦ τῆς Β. Ἀφρικῆς, ἐθεώρουν ἑαυτοὺς ὡς τοὺς μοναδικοὺς συνεχιστὰς τῶν Ἀποστόλων καὶ ὡς ἠὲ Ἐκκλησίαν Μαρτύρων καὶ ἐδίδασκον τὴν ἀνάγκην αὐστηρότητος πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας ἢ ὀλιγοψυχῆσαντας ἐν καιρῷ διωγμοῦ. Ἐξ ἐπιδράσεως τῶν Δονατιστῶν ὀλόκληρος ἡ Ἀφρικανικὴ Ἐκκλησία τὸ βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν ἐθεώρει ἄκυρον. Ἐφρόνει, δηλαδῆ, ὅτι πᾶσα αἵρεσις εἶναι βαρὺ ἁμάρτημα καὶ ὅτι οἱ περιπίπτοντες εἰς βαρῆα ἁμαρτήματα κληρικοὶ τελοῦσιν ἄκυρα μυστήρια. Τὴν ἐπίμονον ταύτην φανατικὴν ἰδέαν διέλυσε ὁ 8ος Κανὼν, ὁ ἐκφράζων τὴν ἀντίληψιν τῆς λοιπῆς Δύσεως, μὲ τὴν ὁποίαν μετὰ τὴν ἐν Ἀρελάτῃ Σύνοδον συνηγορήθη ὀλόκληρος ἡ Ἀφρικανικὴ Ἐκκλησία. Ὁ Κανὼν οὗτος διεκελεύετο: «Ἐὰν οἱ Ἀφρικανοὶ παρατήρῳσιν αἰρετικὸν βεβαπτισμένον ἐν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἰῶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, ἡ χεὶρ μόνον νὰ ἐπιτίθεται, ἵνα λάβῃ Πνεῦμα ἅγιον» (Augustin, Contra Parmenianum, lib. I, 58). Τοῦτο ὠφείλετο εἰς τὰ μετριοπαθῆ φρονήματα τοῦ Καρχηδόνα Καικιλιανοῦ καὶ τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ. Ἡ Σύνοδος τῆς Ἀρελάτης ὥρισεν ἀκόμη, ὅτι ὁ παραδίδων ἱερὰ βιβλία, ἱερὰ σκεύη ἢ ὀνόματα χριστιανῶν καθαιρεῖται, ἀλλ' οἱ ὑπ' αὐτοῦ χειροτονηθέντες ἔχουσιν ἔγκυρον χειροτονίαν (anon illis obsit ordinatio» τ. ἔ. οὐ βλάψει αὐτοὺς ἡ χειροτονία. Κανὼν 13). Οἱ Δονατισταὶ ἐπέμενον εἰς τὰς ἰδέας αὐτῶν, συνεχίζοντες ἐν Β. Ἀφρικῇ τὸν Μοντανισμὸν. Ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπιμόνων αὐστηροτήτων των ὀσημέραι διετήρουν τὸ ἐλάχιστον ὄριον. Τὰ βαρῆα ἁμαρτήματα ἐθεώρουν ἀσυγχώρητα, οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ τοὺς λαϊκοὺς, ὡς ἐφρόνουσι οἱ Μοντανισταὶ, ἀλλὰ μόνον διὰ τοὺς κληρικοὺς, ὡς ἀσυμβίβαστα μὲ τὸ κληρικὸν στάδιον. Τοῦτο βεβαίως εἶχον κοινὸν μετ' ὀλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' οἱ Δονατισταὶ ἐκ τῆς ἠθικῆς καταστάσεως τῶν κληρικῶν ἐξήρτων τὸ κύρος τῶν ὑπ' αὐτῶν τελομένων μυστηρίων. Ἐναντίον ἀκριβῶς τῶν Δονατιστῶν ὁ ἱ. Αὐγουστίνος ἀνέπτυξε τὴν θεωρίαν, ὅτι τὰ μυστήρια εἶναι ἔγκυρα ἐξ ἔργου εἰργασμένου (ex opere operato), ἦτοι αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἀνεξαρτήτως τοῦ τελοῦντος αὐτὰ προσώπου. Ἰδὲ Β. Στεφανίδου, Ἐκκλ. Ἱστορ. I, 82).

Αὐτοκράτορι, ἵνα ἐπιδειχθῇ ἐπιείκεια καὶ μετριότης πρὸς τοὺς σχισματικούς, μέχρις ἐνσωματώσεώς των εἰς τὸ σῶμα τῆς ἐπίσημου Ἐκκλησίας.

II. Ἐκεῖ ὅμως ὅπου διέπρεψεν ὁ Κορδοῦης "Όσιος ὡς μεγάλη Ἱεραρχικὴ φυσιογνωμία καὶ διέλαμψαν αἱ εὐεργετήσασαι τὴν Ἐκκλησίαν ἐξοχοὶ ἰκανότητές του καὶ τὰ ἀπαράμιλλα προτερήματά του, τὰ ἐπισπάσαντα τὴν ἐξάαιρετον ἀγάπην καὶ εὐνοϊαν τοῦ ἀρίστου καὶ παροικιῶδους περὶ τὸ ἐκλέγειν τοὺς ἀρίστους συνεργάτας Μ. Κων/τίνου, ὑπῆρξεν ἡ τρίτη ἀποστολή του, εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἄριστος καὶ ἔμπειρος στρατηγὸς καὶ κυβερνήτης ὁ Μ. Κων/τίνος δυνάμενος νὰ ἐκτιμᾷ τὰ ἐπίκαιρα γεωγραφικὰ καὶ ἱστορικὰ σημεῖα, εὐθύς ὡς ἐγένετο κύριος καὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ Κράτους, ἔστρεψε τὴν προσοχὴν του εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἡ Ἀλεξάνδρεια δὲν ἦτο μόνον ὁ μεγαλύτερος τοῦ Κράτους σιτοβολῶν καὶ κόμβος τῶν συγκοινωνιῶν τῆς ἐνδοχώρας, ἀλλὰ καὶ τὸ μεγαλύτερον, μετὰ τὴν Ρώμην, Χριστιανικὸν κέντρον, ὅπερ, ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Μ. Κων/τίνου ἐγκαινισθείσῃ πεφωτισμένη Ἐκκλησιαστικῇ πολιτικῇ, ἔδει νὰ ἀξιοποιηθῇ ὡς ἐπίκεντρον καὶ βασικὸν ἔρεισμα τοῦ νέου Ἑλληνο-Ρωμαϊκοῦ Χριστιανικοῦ Κράτους τῆς Οἴκουμένης. Τὴν πολυάριθμον Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐτάρασσον τὴν ἐποχὴν αὐτὴν διάφορα σχίσματα, ὡς τὸ σχίσμα τοῦ Κρεσκεντίου, μὴ συμφωνοῦντος τῇ Ἐκκλησίᾳ περὶ τοῦ χρόνου τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα, τὸ σχίσμα τοῦ Λυκοπόλεως Μελιτίου, καθαιρεθέντος ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξανδρείας Πέτρου (301—311), ὡς ἀρνηθέντος τὴν πίστιν ἐν τινι διωγμῷ, τὸ σχίσμα τοῦ πρεσβυτέρου Κολλοῦθου καταγγεῖλαντος ἐπὶ αἰρέσει τὸν πρεσβύτερον Ἄρειον καὶ ἀποσχισθέντος τοῦ Ἀλεξανδρείας Ἀλεξάνδρου, ὡς ἀνεχομένου εἰς ἐκκλησιαστικὴν Κοινωνίαν τὸν Ἄρειον, τέταρτον δὲ καὶ φοβερώτατον τὸ αἰρετικὸν σχίσμα τοῦ αἰρεσιάρχου Ἀρείου τὸ συγκλονίσαν ἐκ θεμελιῶν τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ πέμπτον τὸ σχίσμα τῶν αἰρετικῶν Σαβελιανῶν⁷. Πρὸς ἀποκατάστασιν λοιπὸν τῆς εἰρήνης καὶ ὁμονοίας καὶ ἐθνικοθηρησκευτικῆς ἐνότητος, ἅτινα περιπαθῶς ἐπῄθει ὁ Μ. Κων/τίνος, ἀπέστειλεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὸν Κορδοῦης "Όσιον, ἐφοδιάσας αὐτὸν καὶ μετὰ σχετικῶν ἐπιστολῶν, πρὸς τε τὸν ἀγιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Πάπαν Ἀλέξανδρον καὶ τὸν αἰρεσιάρχην Ἄρειον (324).

Ὁ "Όσιος ἐξεπλήρωσε μετ' ἀπαραμιλλοῦ ἐνθέου ζήλου καὶ εὐσυνειδήτου ἐπιμελείας καὶ ἐπιμονῆς τὴν ἱεράν του ἀποστολήν. Ἐν ἀγαστῇ ἀδελφικῇ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἀγίου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Ἀλεξάνδρου, συνεκάλεσαν Σύνοδον, δι' ἧς ἐπέτυχον τὴν ἐνσωμάτωσιν τῶν Κολλουθιανῶν καὶ Σαβελιανῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Διὰ τὰ ζητήματα ὅμως τοῦ Ἀρειανισμοῦ καὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα, ἅτινα διέγνω ὅτι ἀπῆτουν ριζικωτέρας καὶ καθολικωτέρας θεραπείας, ἐπιστρέψας ἐπίεισε τὸν Μ. Κων/τίνον, περὶ τοῦ ἀπαραιτήτου συγκλήσεως Οἴκουμενικῆς Συνόδου, πληροφωρήσας ἅμα

7. Σαωκράτ. Ἱστορ. Ἐκκλ. I, 7. Σωζομ. Ἱστορ. Ἐκκλ. I, 16.

αὐτὸν ἀκριβέστερον περὶ τοῦ ἐσφαλμένου τῆς γνώμης του, εὐνοούσης, ἐξ ἀγνοίας τῶν πραγμάτων, τὸν Ἄρειον καὶ δικαίως ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ Αὐτοκράτορος τὸν Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρον, ὡς ἐκπροσωποῦντα τὴν Ὀρθοδοξίαν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Τὸ ἐπίδω ἔτος (325) ὁ ἀγιώτατος καὶ ὁμολογητῆς γέρων Ὁσιος, σχεδὸν ἐβδομηκοντοῦτης, μετέσχε τῆς Ἀ' ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἥτις ἀντὶ τῆς ὀρισθείσης κατ' ἀρχὴν Ἀγκύρας, συνῆλθεν ἐν Νικαία τῆς Βιθυνίας, ἐπὶ 10 ἐβδομάδας, ἦτοι ἀπὸ 15ης Μαΐου μέχρι τῆς 25ης Αὐγούστου, ἵνα δύναται νὰ παρίσταται καὶ αὐτοπροσώπως προεδρεύῃ αὐτῆς ὁ Μ. Κων/τίνος.

Ὁ ἱστορικὸς Sulpicius Severus († 420), γράφας Ἱστορίαν ἀπὸ κτίσεως Κόσμου, μέχρι τοῦ 400 μ. Χ., ὑποστηρίζει, ὅτι καὶ μὲν ἡ σύγκλησις τῆς Α'. Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἦτο ἐπιθυμία καὶ γνώμη συμπάσης τῆς Καθολικῆς Ἱεραρχίας, ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ὑπεβλήθη εἰς τὸν Μ. Κων/τίνον καὶ ἐπραγματοποιήθη, χάρις εἰς τὸν Κορδοῦης Ὁσιον, τὸν «ἐπ' ἀγχινόια περιβόητον»⁸, ἐπειδὴ «πάνυ αὐτὸν ἡγάπα καὶ διὰ τιμῆς εἶχεν ὁ Βασιλεὺς»⁹. Τὴν μεγίστην ταύτην εὐνοίαν του παρὰ τῷ Μονοκράτορι Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως Κων/τίνω, δὲν ἐχρησιμοποίησεν ἐν τούτοις ὁ ἀληθῶς ὀσιος καὶ σώφρων γέρων Κορδοῦης Ὁσιος, οὔτε ἵνα διαφεντεύσῃ ἐπὶ τῶν λοιπῶν Ἐπισκόπων, οὔτε ἵνα διεκδικήσῃ προεδρικὴν ἐν τῇ Συνόδῳ θέσιν. Ἀγνοῶν ἄλλωστε τὴν Ἑλληνικὴν ὁ Κορδοῦης Ὁσιος καὶ δι' ἐρμηνέως ἀνατρέψας τὸν ὑπὸ τῶν Ἀρειανῶν ἐπιστρατευθέντα δεινὸν σοφιστὴν Φαίδιμον¹⁰, οὔτε προεδρικὸν νὰ ἀσκήσῃ ἡδύνατο ἀξίωμα, ἀλλὰ καὶ οὐδαμοῦ τῶν ἀρχαιοτάτων Ἑλληνικῶν, Λατινικῶν, Κοπτικῶν, Συριακῶν, Ἀραβικῶν καὶ Ἀρμενικῶν κωδίκων καὶ τοῦ ἀρχαίου «Συνοδικοῦ» φαίνεται νὰ ἦτο περιβεβλημένος Τοποτηρητοῦ τοῦ Πάπα ἀξίωμα! Πρόεδρος τῆς Συνόδου κοινὸς ἦν αὐτὸς ὁ παριστάμενος Αὐτοκράτωρ Κων/τίνος, ἐπὶ κεφαλῆς δὲ τῶν τμημάτων τῆς Συνόδου οἱ Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Αἰλίας (Ἱεροσολύμων).

Ὁ Κορδοῦης Ὁσιος ἀπλῶς εἰς ἦν τῶν 318 Θεοφόρων Ὀρθοδόξων Πατέρων ἐκπροσωπῶν τὴν Μητροπολιτικὴν Ἐπαρχίαν καὶ ὑπογραφόμενος, διὰ τοῦτο: «Osius Episcopus Cordovae sic credo». Ἡ μόνη διάκρισις καὶ τιμὴ ἡ ἀπονεμηθεῖσα εἰς τὸν ἐπιφανῆ πολὺν Ὁμολογητὴν Ἱεράρχην Ὁσιον, τὸν εὐεργετήσαντα, κατὰ τὴν μαρτυρίαν καὶ αὐτοῦ τοῦ Μ. Ἀθανασίου¹¹, πλείστας ἕσας Ἐκκλησίας, διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Μ. Κων/τίνου ἐπιτροπῆς του, ἦτο νὰ ὑπογράψῃ πρῶτος τὸν Ὄρον τῆς Πίστεως, μετὰ τοῦ σεβασμίου Ἱεροσολύμων Μακαρίου καὶ πρὸ τῶν τοποτηρητῶν τοῦ Πάπα Βίκτωρος ἢ Βίτωνος καὶ Βικεντίου τῶν πρεσβυτέρων, τουθόπερ ἔλαβε χώραν καὶ κατόπιν καὶ ἐν τῇ ἐν Σαρδικῇ Συνόδῳ. Καὶ ἐκεῖ

ὁμως ὑπογράφει ἐπίσης ἀπλῶς ὡς «Ἐπίσκοπος Ὁσιος ἀπὸ Σπανίας»¹².

III. Ὡς δὲ ἐπρωτοστάτησεν ὁ Κορδοῦης Ὁσιος εἰς τὴν σύγκλησιν τῆς ἐν Νικαία Συνόδου, οὕτως ἔμεινεν ὑπέρμαχος τοῦ Συμβόλου αὐτῆς, μέχρι τῆς ἐσχάτης αὐτοῦ ἀναπνοῆς, συναγωνιζόμενος ζηλωτῆς μετὰ τοῦ Μ. Ἀθανασίου καὶ ὑπερασπιζόμενος τὸν ὀσημέραι ἀπομονούμενον Μ. Ἀθανάσιον, ἐνώπιον Βασιλέων καὶ Ἀρχόντων καὶ Συνόδων! Οὕτω τῷ 341 ἔσπευδεν, ἐκ Κορδοῦης τῆς ἡρέμου καὶ γραφικῆς Ἐπαρχίας του εἰς Ρώμην, καὶ προὔκαλει τὴν ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἰουλίου σύγκλησιν τῆς Συνόδου τῆς Ρώμης, διὰ τὴν ἀθώωσιν τοῦ Μ. Ἀθανασίου ἀπὸ τῶν συκοφαντιῶν τῶν Ἀρειανῶν, ἕνεκα τῶν ὁποίων ὁ πολυάθλος τῆς Ἀλεξανδρείας Πατριάρχης, ἀπὸ τοῦ 335 σκληρῶς ἐδοκιμάζετο, τεθεῖς καταλλήλως ὑπὸ τὴν δυσμένειαν τοῦ ἀρειανίζοντος Κωνσταντίου, διαδόχου τοῦ Μ. Κων/τίνου ἐν Ἀνατολῇ¹³. Τῷ 342 ἢ 343 προὔκαλει διὰ καταλλήλων ἐνεργειῶν παρὰ τῷ Ὀρθοδόξῳ βασιλεῖ τῆς Δύσεως Κωνσταντίνῳ καὶ τῷ Ρώμης Ἰουλίῳ τὴν σύγκλησιν τῆς ἐν Σαρδικῇ¹⁴ Συνόδου, ἥς προεδρεύσας ὁ Κορδοῦης Ὁσιος ἀποκατέστησε καὶ τὸν Μ. Ἀθανάσιον καὶ πάντας τοὺς λοιποὺς ὑπὸ τῶν Ἀρειανῶν καταδικασθέντας καὶ τὸν θρόνον ἐκβληθέντας Ἐπισκόπους, παρόντας ἅπαντας εἰς τὰς θέσεις των. Τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνόδου ἐξησφάλισεν ὁ Ὀρθόδοξος Αὐτοκράτωρ τῆς Δύσεως Κωνσταντίνος, ἀπαιτήσας ἐπισήμως αὐτὴν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ἀνατολῆς ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίου¹⁵. Πινέων μένεα ἐκδικήσεως προσωπικῆς πλέον, ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντίνος, κατὰ τοῦ πεπαρρησιασμένως μετρηθέντος αὐτῷ Μ. Ἀθανασίου, εὔρε τὴν εὐκαιρίαν

12. Ἐν τούτοις ὁ Ἑλλ. Κώδιξ τοῦ Βατικανοῦ ἀναγράφει τὸν Ὁσιον 74ον, ὁ δὲ Ἀραβικὸς τῆς Ὁξονείου Βιβλιοθήκης 42ον, διότι κατὰ τὸ ἐν Ἰσπανίᾳ κρατοῦν ἐκκλ. ἔθος, ἀναφερόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ 18ου Κανόνος τῆς ἐν Ἑλβίρα τῆς Ἰσπανίας περὶ τὸ 300 μ. Χ. συνελθούσης Συνόδου, προεξάρχων τῶν Ἐπισκόπων, τιτλοφορούμενος Ἐπίσκοπος τῆς πρώτης Καθέδρας ἐθεωρεῖτο ὁ ἀρχαιότερος τῶν Ἐπισκόπων. Τὸ αὐτὸ ἔθος ἐκράτει καὶ ἐν Ἀφρικῇ, ἐξαιρουμένου μόνον τοῦ Πρωθιεράρχου αὐτῆς Καρθαγένης, καθὼς καὶ εἰς ἄλλας χώρας. Ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἱστορικὸς Εὐσέβιος π. χ. εἰς τὴν κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα Σύνοδον τοῦ Πόντου «ῶν (Ἐπισκόπων) λέγει— Πάλμας προστέτακτο ἐξ ἀρχαιότητος» Ἱστορ. Ἐκκλ. V, 20. Τοῦτον δὲ τὸν λόγον τῶν εἰς τὸν Ὁσιον Κορδοῦης ἀπονεμηθεισῶν τιμῶν παρέχει ἡμῖν μαρτυρία ἀδιαφιλονικήτου αὐθεντίας, αὐτῆ ἡ Ἐγκύκλιος Ἐπιστολὴ τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνόδου (343-344), γράφουσα ταῦτα περὶ τοῦ μετασχόντος αὐτῆς Ὁσίου: «Τοῦ εὐγγηροτάτου Ὁσίου, τοῦ καὶ διὰ τὸν χρόνον καὶ τὴν Ὁμολογίαν καὶ διὰ τὴν τοσοῦτον κάματον ὑπομεμενηκέναι πάσης τιμῆς τε καὶ αἰδοῦς τυγχάνοντος ἀξίου καθὼς καὶ ὁ Μ. Ἀθανάσιος» Conciliar. posttr. edit. per Labheum curata II, 84.

13. Hilar. Fragmenta ex. opere historico de Synodis Ariminensi et... I σελ. 84.

14. Πρόκειται περὶ τῆς σημερινῆς πρωτεύουσας τῶν Βουλγάρων Σόφιας, ἥτις ἀκόμη τὸν 4ον μ. Χ. αἰ. ἦτο Ἑλληνορωμαϊκὴ, μὴ ἐπισυμβάσης, ὡς γνωστὸν, εἰσέτι τῆς καθόδου τῶν Νοτιοσλάβων καὶ Μογγόλων-Βουλγάρων.

15. Μ. Ἀθανάσιος: Πρὸς Μοναχοὺς περὶ Ἀρειανῶν, κεφ. 15. Τοῦ αὐτοῦ: Ἀπολογητικὸς κατὰ Ἀρειανῶν, κεφ. 1, κεφ. 48, κεφ. 50. Hefele, Conciliengeschichte I, σελ. 540 κ.έ.

8. Hist. II, 29.

9. Γελασ. Σύνταγμα II, 5. Σωκράτους Ἱστορ. Ἐκκλ. I, 7.

10. Γελασ. ἐνθ' ἄνωτ.

11. Μ. Ἀθαν. Ἀπολογ. πρὸς τὸν Βασιλ. Κωνσταντίνον.

ὄλιως ἀπανθρώπως καὶ ἀντιχριστιανικῶς νὰ ἐκδικηθῆ τὸν ἥρωα τῆς Ὁρθοδοξίας κληρικόν, ἀμα γενόμενος μονοκράτωρ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, δολοφονηθέντος τοῦ ἀδελφοῦ Κωνσταντος ὑπὸ τοῦ Μαγνηντίου (350). Παρασκευάσας ὁ σατανικὸς Κωνσταντῖος τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Μ. Ἀθανασίου, καλεῖ τοῦτον νὰ ἐμφανισθῆ ἐνώπιόν του, εἰς Μεδιόλανα. Ὁ Μ. Ἀθανάσιος κακὴν ἔχων πεῖραν τῆς δολιότητος καὶ τῶν σατανικῶν παγιδῶν τοῦ Κωνσταντίου δὲν προσῆλθεν, παροργίσας αὐτόν, ὥστε μαινέσθαι καὶ λυσάν. Ὁ διάδοχος τοῦ Ρώμης Ἰουλίῳ Λιβέριος εὐλαβοῦμενος ἐπίσης καὶ ἀγαπῶν τὸν Μ. Ἀθανάσιον, συνέστησεν ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ του τὴν σύγκλησιν Συνόδου, ἥτις καὶ συνεκροτήθη ἐν Μεδιολάνοις τῷ 355 ἐξ ὑπερτριακοσίων Ἐπισκόπων. Διὰ τρομοκρατίας ἀγρίας ἐπεβλήθη τῇ Συνόδῳ ὑπὸ τοῦ μαινομένου Κωνσταντίου ἡ καταδίκη τοῦ Μ. Ἀθανασίου, οἱ δὲ μὴ μετασχόντες τῆς Συνόδου Ἐπίσκοποι, ὡφείλον, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ ὑπογράψωσιν αὐτήν!! Οἱ ἐν τῇ Συνόδῳ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἀρνηθέντες νὰ ὑπογράψωσι καθηρέθησαν, ἐκακοποιήθησαν καὶ ἐξωρίσθησαν. Ἐκτὸς τοῦ Μ. Ἀθανασίου καταδικασθέντες ἐξεβλήθησαν καὶ ἄλλοι ἀντιαιρετιανοὶ Ἐπίσκοποι τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, ὡς Παῦλος ὁ Κων/πόλεως ὁ Ἱερομόρτυς γενόμενος, Ρώμης Λιβέριος, ὁ ἡμέτερος βαθύγηρος Καρδούης Ὁσιος, ὁ Πικταύων τῆς Γαλλίας Ἰλάριος, ὁ Βρεκέλλων τῆς Β' Ἰταλίας Εὐσέβιος καὶ ὁ Καλάρεως τῆς Σαρδικῆς Λουκίφερ, ὧν τὰ ὀνόματα ἀναφέρει καὶ ὁ Μ. Ἀθανάσιος¹⁶.

IV. Ἦγε τὸ ἑκατοστὸν τῆς ἡλικίας ἔτος, ἦτο δ' Ἀρχιερεὺς ἀπὸ ἐξήκοντα ἐτῶν ὁ ἐν Ἱεράρχαις Ὁμολογητῆς Καρδούης Ὁσιος, ὅτε ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίου εἰς Μεδιόλανα (355) καὶ ἀπητήθη νὰ ὑπογράψῃ τὴν καταδίκην τοῦ Μ. Ἀθανασίου! Ὁ σεβάσμιος γέρων Ὁσιος ἠρνήθη εὐθαρσῶς καὶ μονολεκτικῶς (1), ὁ δὲ Κωνσταντῖος αἰδεσθεὶς τὴν πολιάν του, ἀφήκεν αὐτὸν νὰ ἐπανακαμίψῃ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του. Ἄλλ' οἱ Ἀρειανοὶ δὲν ἔπαυσαν ἐξερεθίζοντες τὸν Κωνσταντίον καὶ παριστῶντες αὐτῷ ὅτι ἐπεβάλλετο ἀπολύτως νὰ ἐξαναγκασθῆ ὁ Ὁσιος πρὸς ὑπογραφήν, καθ' ὅσον πάντες οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ἰσπανίας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων χωρῶν θεωροῦντες αὐτὸν Πατέρα τῶν ἐπιζώντων Ἐπισκόπων ἠκολούθουν τὸ παράδειγμά του! Ἐφ' οἷς καὶ ὁ Κωνσταντῖος ἔγραψε τῷ Ὁσίῳ ἐγκαταμιγνύς ταῖς κολακείαις τὰς ἀπειλάς. Ἡ ἀπάντησις τοῦ Ὁσίου ἀνακουφίζει τὴν ἀνθρωπίνην καὶ δὴ καὶ τὴν ἀνδρικὴν καὶ ἐπισκοπικὴν ἀξιοπρέπειαν κατὰ τὴν θλιβερὰν ταύτην καὶ κρισιμωτάτην ἐποχὴν: «Ἐγὼ μὲν ὡμολόγησα—ἔγραφεν ὁ Ὁσιος ἀπαντητικῶς—ὅτε διωγμὸς ἐγένετο ἐπὶ τοῦ πάππου σου Μαξιμιανοῦ· εἰ δὲ καὶ σύ με διώκεις ἔτοιμος καὶ νῦν πᾶν ὀτιοῦν ὑπομένειν, ἢ ἐκκενοῦν ἀθῶον καὶ προδίδόναι τὴν ἀλήθειαν... παῦσαι τὰ τοιαῦτα γράφειν καὶ

16. Ἐπιστολὴ πρὸς Μοναχοὺς περὶ Ἀρειανῶν, κεφ. 18 καὶ 19.

μὴ φρόνει τὰ Ἀρείου, μηδὲ ἄκουε τῶν Ἀνατολικῶν μηδὲ πίστευε τοῖς περὶ Οὐρσάκιον καὶ Οὐάλεντα. Ἄ γὰρ ἐκεῖνοι, οὐ δι' Ἀθανάσιον φθέγγονται, ἀλλὰ διὰ τὴν ἰδίαν αἵρεσιν. Πίστευέ μοι Κωνσταντίε, πάππος εἰμὶ σοῦ καθ' ἡλικίαν»¹⁷ καὶ ἐξακολουθῶν—πάντοτε λατινιστι—ἀναπτύσσει ὁ Ὁσιος τὴν διάκρισιν τῆς πολιτικῆς ἀπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας, «τὰ τοῦ Καίσαρος τῶ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ», καὶ ὅτι ἡ πολιτικὴ ἐξουσία δὲν δικαιούται ἀναμίξεως εἰς τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα «οὔτε τοῖνυν ἡμῖν ἄρχειν ἐπὶ τῆς Γῆς ἔξεστιν, οὔτε σὺ ἐξουσίαν θυμιᾶν ἔχεις, Βασιλεῦ», καὶ καταλήγει: «οὗτοι οἱ (περὶ Οὐρσάκιον καὶ Οὐάλην) τὸν ἴδιον ἔχθρον διὰ σοῦ θέλουσιν ἀδικεῖν, καὶ βούλονται σε διάκονον τῆς ἑαυτῶν πονηρίας γενέσθαι, ἵνα διὰ σοῦ τὴν μυσαρὰν αἵρεσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐπισπειρωσιν οὐκ ἔστι φρόνιμον δι' ἄλλων ἡδονὴν ἑαυτὸν εἰς πρόοπτον κίνδυνον ἐμβάλλειν. Ταῦτα γὰρ πρέπει καὶ ἐμὲ γράφειν καὶ σὲ τούτων μὴ καταφρονεῖν»¹⁸. Εἰς ἀπάντησιν ὁ ἑκατοντούτης Ὁσιος ἀπεστάλη ἐξόριστος εἰς Σίρμιον, ἐδιώκοντο δὲ καὶ ἅπαντες οἱ συγγενεῖς καὶ οἰκεῖοι του. Δυστυχῶς τὰ δεινοπαθήματα τῆς ἐξορίας, ἡ ἐωσφορικὴ παρέμβασις τοῦ φιλάτου αὐτῷ Ἀκυλητίας Φορτουάτου, ἡ ἀπειλὴ τοῦ θανάτου καὶ ἰδίᾳ αἱ πληροφορίες, ὡς ἐλάμβανεν ἐκ Ρώμης, περὶ τῆς ὁσμῆρας ἐνισχυσεως τῆς θέσεως τοῦ δῆθεν διαδόχου Φήλικος, ἐκαμφαν τὸν γενναίως ἀντιστάνα Ρώμης Λιβέριον καὶ ἔπεσεν οὐ μόνον ὑπογράφας τὴν καταδίκην τοῦ Ἀθανασίου, ἢ ἐπιμόνως ἐζήτηει προσωπικῶς ὁ Κωνσταντῖος, ἀλλ' ὅπερ καὶ τὸ σοβαρώτατον, ἐγκαταλείψας τὸν Ὄρον τῆς Νικαίας καὶ ὑπογράφας Ὁμολογίαν Πίστεως τῆς τρίτης Συνόδου τοῦ Σιρμιού (457), ἐν ᾗ ἀρειοφρόνως παρελείπετο τὸ «Ὁμοούσιον» τοῦ Μ. Ἀθανασίου. «Ὁ δὲ Λιβέριος—γράφει ὁ ὑπὸ πάντων μονώτατος ἐγκαταλειφθεὶς, ἐπὶ τῶν ἐπάλλεων τοῦ «Ὁμοουσίου» Ἀθανάσιος¹⁹ ἐξορισθεὶς ὑστέρων μετὰ διετῆ χρόνον ὄκλασε καὶ φοβηθεὶς τὸν ἀπειλούμενον Μάνατον ὑπέγραψε». Μετὰ δὲ τὸν Λιβέριον πάπαν Ρώμης, ἔπεσε δυστυχῶς καὶ ὁ ἡμέτερος ὑπερεκατοντούτης Ὁσιος! Ἐκβιασθεὶς ὁ ταλαίπωρος γέρων, ἐν τῷ περιορισμῷ τοῦ Σιρμιού εὐρισκόμενος, ὑπέγραψε τὸ δεύτερον Σύμβολον τοῦ Σιρμιού τοῦ 357, ἐν ᾧ, ἐνῶ δὲν ὑπάρχει ὁ ὑπὲρ οὗ ἠγωνίσθησαν, δι' ὄλου τοῦ βίου, μετὰ τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου ὅρος «Ὁμοούσιος», ὑπάρχει, ἀλλοίμονον ἢ ἀρειανὴ πλάνη «μειζονα εἶναι τὸν πατέρα τιμῆ καὶ ἀξία καὶ θεότητι» = Subordinatianismus = Ὑπόταξις»²⁰. Δὲν ὑπέγραψεν ὁμοῦ καὶ τὴν καταδίκην

17. Hilar. Fragmenta... I, σελ. 47 κ. ἐ. Οἱ Οὐρσάκιος Σιγγιδόνος (Βελιγραδίου) καὶ Οὐάλης Μουρσῶν τῆς Ἄνω Παννονίας, ἀργηγοὶ τῶν «Ὁμοίων», ὑπόλως συγκαλυμμένων Ἀρειανῶν, ἐν Δύσει, ἔχοντες προηγούμενα κατὰ τοῦ Μ. Ἀθανασίου, κατηύθυνον τὸ κατ' αὐτοῦ μίσος τοῦ Κωνσταντίου πρὸς τελείαν τοῦ ἀνδρὸς ἐξουθένεωσιν καὶ ἐξόντωσιν, κατορθώσαντες νὰ ἐπιτύχουν εὐνοίαν παρὰ τῷ Κωνσταντίῳ.

18-19. Μ. Ἀθανασίου: Περὶ Ἀρειανῶν, 15 κ. ἐ.

20. Β. Στεφανίδου: Ἐκκλ. Ἱστορ. I, σελ. 177.

ΑΙ ΠΕΡΙ ΚΛΗΡΟΥ ΙΔΕΑΙ ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ

Μισθοδοσία τοῦ κλήρου.

Ἄριθμὸς τῶν κληρικῶν καὶ τῶν ναῶν

Ὁ Κοραῆς ἀσχολεῖται καὶ περὶ τὰ οικονομικὰ τοῦ κλήρου, τὰ ὑποῖα οὗτος συσχετίζει πρὸς τὸν ἀριθμὸν¹²² τῶν κληρικῶν, ὅστις δέον νὰ ᾖ ἀνάλογος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν πιστῶν. Οὕτως ἐν τῷ α' τόμῳ τῶν «Ἀτάκτων» γράφει: «Οἱ ὑπηρετοῦντες τὸν ναὸν δίκαιον εἶναι καὶ νὰ τρέφονται ἀπὸ τὸν ναὸν· ἀλλὰ νὰ τρέφονται, καὶ ὄχι νὰ τρυφῶσι· μηδὲ νὰ τρέφονται πλὴν ὅσοι εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ναοῦ, ἀναλόγως μὲ τὸ πλῆθος τῶν κατοίκων ἐκάστης πόλεως. Τοὺς ὑπὲρ τὴν χρεῖαν τοῦ λαοῦ σωρευομένους εἰς μίαν ἐκκλησίαν πολλοὺς ἀργούς ἱερεῖς, μόνη ἡ ἀργία ἀρκεῖ νὰ ἀναγκάσῃ εἰς πορισμοὺς χρημάτων ἀτόπους καὶ νὰ τοὺς κατα-

122. Ὡς συνάγεται ἐκ τῶν εἰς τὰ ἔργα τοῦ Κοραῆ ἐγκατε-
σπαρμένων γνωμῶν αὐτοῦ, οἱ ἱερεῖς, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην
ἦσαν περισσότεροι τῶν ὄσων ἀπηροῦντο διὰ τὴν κάλυψιν
τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκτὸς δὲ τούτων ὑπῆρχον καὶ
πολλοὶ μοναχοὶ εἰς τὰς πόλεις, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀργοί.

τοῦ Ἀθανασίου, ἀλλ' ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν Ἐκκλη-
σίαν αὐτοῦ, ὅπου καὶ ἐκοιμήθη, μετὰ δύο ἔτη (359-
360), μετανοῶν διὰ τὸ σφάλμα του καὶ συνιστῶν ἀπὸ
τῆς ἐπιθανατίου κλίνης του τοῖς περὶ αὐτὸν νὰ μὴ
συνταχθῶσι ποτὲ τῇ Ἀρειανῇ αἰρέσει: «τοσαύτην
γὰρ βίαν πεποίηκε τῷ γέροντι καὶ τοιοῦτον αὐ-
τὸν συνέσχεν ὡς θλιβέντα αὐτὸν μόλις κοινωνῆσαι
τοῖς περὶ Ἀρσάκιον καὶ Οὐάλεντα, μὴ ὑπογράψαι
δὲ καταδίκην Ἀθανασίου. Ἀλλὰ καὶ οὕτως οὐκ ἡμέ-
λησεν ὁ γέρων· μέλλων γὰρ ἀποθνήσκειν, ὥσπερ
διατιθέμενος ἐμαρτύρατο τὴν βίαν καὶ τὴν ἀρειανὴν
αἴρεσιν ἀνεθεμάτισε καὶ περὶ ἡγέρισε μὴδὲνα ταύτην
ἀποδέχεσθαι»²¹. Τὴν πᾶσιν τοῦ Ρώμης Λιβερίου
καὶ τοῦ Κορδοῦης Ὅσιου ἀνομολογεῖ εἰλικρινῶς καὶ
χωρὶς νὰ προσφεύγῃ εἰς τὰς ἐξεζητημένας σοφι-
στικὰς ῥωμαϊκὰς ὑπεκφυγὰς καὶ δικαιολογίας καὶ
αὐτῆς ὁ Ῥωμαιοκαθολικὸς Καρδινάλιος Newman²²,
ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ. Ἡμεῖς τὸ χαλαρὸν καὶ
ἄστονον καὶ ἀδύνατον τῆς παλιμπαιδος προβεβηκυίας
γεροντικῆς ἡλικίας γινώσκοντες, τὸν Ὁμολογητὴν
καὶ ἀγιώτατον καὶ πρόμαχον Κορυφαῖον τοῦ Συμ-
βόλου τῆς Νικαίας καὶ τὸν «Πατέρα τῶν Ἐπισκόπων»,
τὸν πληγᾶς καὶ στρεβλώσεις ὑπὲρ τῆς πίστεως ὑπο-
μείναντα Ὅσιον, ἄς ἐνθυμώμεθα καὶ ἄς τιμῶμεν
αὐτὸν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἐορταζούσης ἐτησίως
τῇ 27ῃ Αυγούστου τὴν μνήμην αὐτοῦ, ὡς Ὅσιου καὶ
Ὁμολογητοῦ Ἱεράρχου, τὸν ὅποιον ἡ ἐσχάτη βία,
ἐὰν δὲν ἔκαμπτен, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὀνομάζωμεν
«Μέγαν Ἀθανάσιον τῆς Δύσεως».

Ἄρχιμ. ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

Διευθυντῆς τῆς Θρησκ. Ὑπηρεσίας τοῦ ΓΕΑ.

21. Μ. Ἀθανασίου: Περὶ Ἀρειανῶν, κεφ. 15 κ. ἐ.

22. Newman-Φοροπούλου: Οἱ Ἀρειανοὶ τῆς Δ' ἐκα-
τονταετηρίδος, ἐν Κωνσταντινῶν 1890, σελ. 27 κ. ἐ.

στήση ἀντὶ σεβασμίων διακόνων τοῦ Εὐαγγελίου,
ἀληθεῖς διακοναρίους καὶ ψωμοζήτας εἰς τὴν ὑπό-
ληψιν τῶν πολλῶν, ἀληθεῖς ἐμπαίχτας καὶ διώκτας
τῆς θρησκείας, ἱκανοὺς νὰ τὴν ἐξαλείψωσιν ὀλότελα
καὶ ἀπὸ τὰς ψυχὰς τοῦ λαοῦ»¹²³. Ὀλίγον δὲ κατωτέρω
γράφει:... «σπουδάσετε ν' ἀποκτήσετε ἱερωμένους
τῶντι χριστιανούς..... τρέφετέ τους ἐντίμως ὡς
πατέρας...ἀλλὰ μὴ συγχωρήσετε εἰς αὐτούς...πλοῦτον
ἄλλον παρὰ τὸν εὐσεβῆ πορισμὸν¹²⁴ τῆς αὐταρκείας»¹²⁵.
Καὶ περαιτέρω. «δίκαιον εἶναι νὰ μὴ πολλαπλασιάζ-
ωνται (οἱ ἱερωμένοι) ὑπὲρ τὴν χρεῖαν, ἀλλὰ νὰ
ἀναλογῇ ὁ ἀριθμὸς των μὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐκκλησιῶν
καὶ τῶν ἐκκλησιαζομένων»¹²⁶. Ἀλλαχοῦ δὲ γράφει:
«Οὐτ' ὁ Ἀρχιερεὺς οὐτ' οἱ ἱερεῖς σας δὲν χρεωστοῦν
εἰς κανένα τίποτε, εἰς ὄνομα δώρου ἢ πληρωμῆς
διὰ τὴν χειροτονίαν. Καθὼς οὐδ' ἀπὸ κανένα πρέπει
νὰ ζητῶσιν ἢ νὰ λαμβάνωσι τίποτε διὰ τὴν ἱερουργίαν
τῶν μυστηρίων. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὡς ἀνθρωποὶ ἔχουν
καὶ αὐτοὶ χρεῖας ἀνθρωπίνας, χρεωστεῖτε νὰ τοὺς
πληρῶνετε ἀπὸ τὸ κοινόν. Καὶ ἡ δαπάνη δὲν θέλει
εἶσθαι βαρεῖα, ἂν αὐτοὶ ἐκλεχθῶσι τόσοι, ὅσοι ἀρκοῦ-
σιν εἰς ὑπηρεσίαν ἐκκλησιῶν ὀλίγων, καὶ τοιοῦτοι
ὥστε νὰ μιμῶνται τὴν αὐτάρκειαν τῶν Ἀποστόλων,
οἱ ὅποιοι ἔλεγαν: «Ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἢ εὐσε-
βεια μετ' αὐταρκείας. Ἐχόντες δὲ διατροφὰς καὶ
σκεπάσματα, τοῦτοις ἀρκεσθόμεθα, οἱ δὲ βουλό-
μενοι πλοῦτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγί-
δα τοῦ διαβόλου»¹²⁷ κ.λ.π.» Ἄν δὲν φροντίσετε σεῖς
οἱ κοσμικοὶ τὴν ἀναμόρφωσιν ταύτην, δὲν εἴσθε ἄξιοι
τῆς Ἐλευθερίας· ἂν δὲν τὴν δεχθῶσιν οἱ ἱερωμένοι
δίκαιον ἔχετε νὰ τοὺς κρίνετε πλέον ὡς Ἰμαμήδες
τοῦ Μωάμεθ, παρ' ὧς ἱερεῖς τοῦ Χριστοῦ». Καὶ
καταλήγει:... «ἀνὰ μὴν ἔχετε πλειότερους τῆς χρεῖας
ἱερεῖς...»¹²⁸.

Τὰς ιδέας ταύτας ἀναπτύσσει καὶ εἰς τὰ τέταρτον
καὶ ὄγδοον σημεία τοῦ ἐν τοῖς προλεγόμενοις τῶν Ἀρι-
στοτέλους πολιτικῶν προγράμματός του ἀνορθώσεως
τοῦ κλήρου, ὅπερ ἀνωτέρω ὀνομάσαμεν «καταστατι-
κὸν χάρτην», λέγων: «Ὅσα καὶ ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς
ἐλάβαναν ἀπὸ τοὺς χριστιανούς καὶ ὠρισμένα καὶ
τύχηρὰ εἰς πληρωμὴν τῶν ἱεροπραξιῶν ὁποιοῦ-
δήποτε, πρέπει ἐξάπαντος νὰ καταργηθῶσιν ὅλοι
καὶ ἀντ' αὐτῶν νὰ πληρῶνονται ἀπὸ τὸ δημόσιον
ἐκάστης πόλεως οἱ κατὰ πόλεις εὐρισκόμενοι λειτουρ-
γοὶ τῆς θρησκείας. Ἐναντίον εἰς τὴν παραγγελίαν
αὐτῆς εἶναι νὰ γίνωνται οἱ στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ
(ὡς τοὺς ὀνομάζει ὁ Παῦλος) πραγματευταῖ¹²⁹
καὶ οἱ ἱεροὶ ναοὶ νὰ μεταβάλλωνται εἰς πραγματευτῶν
λογιστήρια»¹³⁰. Καὶ: «Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερέων πρέπει

123. σελ. μγ'

124. Α' Τιμοθ. στ' 6.

125. Ἀτακτ. 1 με' πρβλ. καὶ μζ'. Συμβ. Τριῶν ἐπισκοπ.

XIX κ. ἄ. Περὶ πλουτισμοῦ τῶν μοναχῶν ἰδ. αὐτῶθ. μη'-μβ'.

126. Ἀτακτ. 1 νστ'.

127. Α' Τιμοθ. στ' 6, 8-9.

128. Ἐπιστολ. ΙΙΙ 846-847

129. «Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου
πραγματείας» (Β' Τιμ. β' 3).

130. Πολιτ. Ἀριστοτ. ριβ', Θερεϊαν. ἐνθ' ἀνωμ. ρλβ'

νά εἶναι ἀνάλογος μὲ τὸ πλῆθος τῶν κατοίκων ἐκάστης πόλεως καὶ μὲ τὸ πλῆθος τῶν ἱερῶν ναῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν πρέπει νὰ εἶναι οὐδ' αὐτοὶ οὔτε πλειότεροι τῆς χρείας, οὔτε πολυδάπανοι... Καθὼς εἰς αὐτὴν (τὴν πολιτείαν) τόσοι ἄρχοντες χειροτονοῦνται, ὅσοι ἄρχοι εἰς τὴν κυβερνήσιν τῶν κοινῶν καὶ τόσα ἄρχεῖα κτίζονται ὅσα εἶναι ἱκανὰ νὰ χωρῶσι τοὺς κυβερνῶντας, παρόμοια καὶ ἡ θρησκεία μας οὔτε ἱερεῖς οὔτε ναοὺς πλειοτέρους τῆς χρείας πρέπει νὰ ἔχη»¹³¹.

Τὴν φροντίδα τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἱερῶν ἐμπιστεύεται καὶ αὐτὴν εἰς τὸν Λειτουργὸν τῆς δημοσίου παιδείας. «Τὸν ἀριθμὸν μάλιστα τῶν ἱερομένων πρέπει νὰ προσέχη ὁ Λειτουργὸς τῆς δημοσίου παιδείας νὰ μὴ πληθύνεται ὑπὲρ τὸ μέτρον. Ἐπειδὴ τὸ ἐπάγγελμά των μιμεῖται ποιμένων ἐπάγγελμα, εὐλογον εἶναι νὰ μὴ περισσεύσῃ ὑπὲρ τὴν χρείαν τῶν προβάτων. Ἱερῶν ἀριθμὸς πλειότερος τῆς χρείας τί ἄλλο ἔχει νὰ κάμη παρὰ νὰ δίδῃ παράδειγμα ἀργίας εἰς τοὺς πολίτας; τί ἄλλο παρὰ νὰ καταισχύνῃ καὶ νὰ φθειρῇ, ὡς λέγει¹³² ὁ προφήτης...;»¹³³

Παρ' ὅλας τὰς οἰκονομίας καὶ τὸν περιορισμὸν τῶν δαπανῶν, ὅν δύναται ἢ ὀφείλει νὰ κάμη τυχὸν τὸ κράτος, ἡ διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν ἱερῶν δαπάνη εἶναι ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητος τόσον ὅσον καὶ ἡ δαπάνη διὰ τὴν «παιδείαν τοῦ γένους», ἡ ὁποία εἶναι τὸ «μόνον μέσον ἱκανὸν νὰ φυλάξῃ τὴν μὲ τόσα αἵματα ἀποκτημένην ἐλευθερίαν»¹³⁴.

Καὶ περὶ ἀριθμοῦ καὶ ἀναλογίας τῶν ναῶν παρόμοια φρονεῖ ὁ Κοραῆς: «Ἴδετε πῶς κρίνει αὐτὸς ὁ Θεὸς τοὺς ναοὺς. «Οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις κατοικεῖ»¹³⁵. Οἱ εὐάρεστοι εἰς αὐτὸν ναοὶ εἶναι οἱ ἐμψυχοὶ ναοὶ, οἱ ἐνάρετοι χριστιανοί. «Ὑμεῖς γὰρ ναοὶ Θεοῦ ἐστὲ ζῶντες»¹³⁶. Οἱ χειροποιήτοι ναοὶ τόσον μόνον εἶναι ἀναγκαῖοι, ὥστε νὰ συνάγῃσι τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν εἰς κοινὴν δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ. «Ὅθεν ὅσοι ναοὶ κτίζονται πλειότεροι τῆς χρείας φανερώουν μωρίαν¹³⁷ τῶν κτιζόντων. Ἐὰν δὲ καὶ τοὺς στολιζῶσιν ὑπὲρ τὸ μέτρον, οὐδὲ συνέλαβον ποτὲ ἀληθινὴν ἰδέαν τῆς θρησκείας οἱ εὐλαβεῖς οὗτοι στολισταί. Ὁ ἀληθὴς στολισμὸς τῶν ναῶν εἶναι ἱερεῖς, διάκονοι, ψάλται, ἱεροκήρυκες, στολισμένοι μὲ παιδείαν καὶ σεμνότητά βίου, ἀρκετοὶ νὰ διδάξωσι καὶ μὲ τὸν λόγον καὶ μὲ τὸ παράδειγμά των τοὺς χριστιανούς τὰ καθήκοντα τοῦ ἀληθοῦς χριστιανοῦ καὶ πολίτου. Τοιοῦτον στολισμὸν τῶν ναῶν ἔχετε νὰ τὸν προσμένετε ὄχι ἀπὸ τὰ πολυτελῆ τέμπλα καὶ μάρμαρα, ἀπὸ τὰ χρυσᾶ μανουάλια καὶ τ' ἄλλα χειροποίητα εἰς τὰ ὁποῖα δὲν κατοικεῖ ὁ Θεός, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ

γυμνάσια, ἀπὸ τὰς βιβλιοθήκας, ἀπὸ τὴν τυπογραφίαν καὶ ἀπλῶς ἀπ' ὅλα τὰ μέσα τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς παιδείας»¹³⁸. «Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν»¹³⁹. Δὲν ἀγαπᾷ ξύλα, λίθους, μέταλλα· ἀποστρέφεται τὰς ὕλας καὶ δικαίως, διότι ἡ ἱστορία μᾶς ἐδίδαξε καὶ ἡ καθημερινὴ πεῖρα μαρτυρεῖ, ὅτι ὅποιος χριστιανὸς προσέχει πολὺ εἰς τὰς ὕλας ταύτας, ὀλίγην προσοχὴν δίδει εἰς τὰ ἥθη του... Διὰ τοῦτο λοιπόν, φίλοι συμπατριῶται, πρέπει νὰ φροντίσετε νὰ εἶναι τώρα καὶ εἰς τὸ ἔξῃς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερῶν ναῶν ἀνάλογος μὲ τὸ πλῆθος τῶν κατοίκων, μηδὲ νὰ ὑπερβαίῃ τὴν ἀναλογίαν ταύτην. Ἄναγκαῖον εἶναι καὶ τοῦτο νὰ μὴ συγχωρῆται εἰς κανένα πολίτην νὰ κτίζῃ καὶ ἰδίον του¹⁴⁰. Οἱ ναοὶ ἄντες κοινοὶ εἰς ὅλους τοὺς πολίτας μὲ τοῦ κοινοῦ τὴν δαπάνην πρέπει νὰ γίνωνται...»¹⁴¹.

Ἡ σημασία τοῦ Κλήρου διὰ τὴν κοινωνίαν

Ὁ κληρὸς εἶναι ἄξιος τῆς τοιαύτης ὑποστηρίξεως καὶ φροντίδος ἐκ μέρους τοῦ κράτους. Διότι οὗτος ἀποτελεῖ σπουδαιότατον κοινωνικὸν παράγοντα¹⁴², εἶναι τὸ ἄλλας τῆς γῆς¹⁴³. Οἱ κληρικοὶ εἶναι οἱ πνευματικοὶ ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ¹⁴⁴, οἱ τεταγμένοι διὰ τὴν ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐν γένει παιδείαν τοῦ γένους¹⁴⁵. Συνελόντ' εἰπεῖν, ἀποτελοῦσιν οὗτοι τὸν στυλοβάτην τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας, δυνάμενον νὰ ἐπιδράσῃ ἀνατρεπτικῶς ἢ ἀνορθωτικῶς ἐπ' αὐτῆς: «Ἀπαίδευτοι καὶ κακόβιοι ἱερεῖς ἀρκοῦν μόνον νὰ ἀνατρέψωσι τὸ κάλλιστα συγκροτημένον πολίτευμα, καθὼς ἐξ ἐναντίας ἡ παιδεία καὶ χρηστὴ διαγωγή τῶν ἱερῶν, διορθώνουσα τοὺς κατὰ μέρος πολίτας, διορθώνει κατὰ μικρὸν καὶ τὰς κακίας τῆς πολιτείας»¹⁴⁶.

Ἀποχὴ ἀπὸ τῶν πολιτικῶν ἀξιωματῶν.

Ἀκριβῶς ἐνεκα τῆς τοιαύτης θέσεως τῶν κληρικῶν εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ πρὸς ἀποφυγὴν οἰωνδῆποτε σκανδάλων, θέλει ὁ Κοραῆς, τὸν κληρικὸν περιωρισμένον εἰς τὰ αὐστηρῶς θρησκευτικὰ αὐτοῦ καθήκοντα καὶ ἀπέχοντα τῶν πολιτικῶν ἀξιωματῶν. Τοῦτο τονίζει καὶ ἀλλαχοῦ¹⁴⁷ καὶ ἐν τῷ ἐβδόμῳ σημείῳ τοῦ ἀνωτέρω ἀναφερθέντος

131. Πολιτ. Ἀριστοτ. ρκδ' Πρβλ. Θερεϊαν. ἐνθ' ἄνωτ. ρλγ'

132. Ἱερεμ. γ' 1-3, β' 10.

133. Προσωπ. πολιτ. σελ. 61. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ἑτεροδόξους καὶ ἄλλοθρησκούς. ἰδ. ἄνωτ.

134. Ἄτακτ. 1 μθ'. Ὁ Κοραῆς ἔγραφε τὸ 1828.

135. Πράξ. ζ' 48.

136. Β' Κορ. στ' 16.

137. Καὶ ἐνταῦθα ἐκφράζεται βεβαίως ὑπερβολικῶς πῶς ὁ Κοραῆς. Ἄς ληφθῇ ὅμως καὶ πάλιν ὑπ' ὄψιν ἡ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, αἱμασσοσύνης ἐκ τῶν πληγῶν τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐχούσης τόσας ἄλλας ἀνάγκας, ὡς ἐν τῇ συνεχεῖα τοῦ λόγου καὶ ὁ Κοραῆς θέλει καταδείξει.

138. Ὅρα καὶ σελ. 845.

139. Ἰωάν. δ' 24.

140. Ὅρα ἄνωτ. λεχθέντα ὑποσ. 137.

141. Ἐπιστολ. III 844-845, πρβλ. καὶ ἄτακτ. 1 νστ' (ἰδ. ἄνωτ.).

142. ἰδ. ἄνωτ. ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος ἀρθροῦ καὶ ἀλλαχοῦ Πρβλ. Ἐπιστολ. III 844, Ἑλλην. Β.βιβλιοθ. 8, η'-ιη'

143. Ἄτακτ. 3 ιε'—ιστ'.

144. Ἀριστοτ. Πολιτ. ριη'

145. Προλεγ. εἰς Ὀμήρον σελ. 49, 60-61, 129 Ἑλλην. Βιβλ. 8 σελ. ι' 13 (Ἀριστοτ. Πολιτ.) σελ. ριη'—ριθ' καὶ ἀλλαχοῦ.

146. Ἀριστοτ. Πολιτικ. ριη'—ριθ'.

147. Ἑλλην. Βιβλ. 16, ηα', Ἄτακτ. 1 μέ, Ἐπιστολ. III 875 κ. β.

ἐκκλησιαστικοῦ προγράμματός του λέγων: «Ἐὰν ὁμως¹⁴⁸ εἶναι ἀληθῶς πολῖται καὶ αὐτοὶ (οἱ κληρικοὶ) δὲν ὑπόκεινται διὰ τοῦτο καὶ εἰς πολιτικὰς ὑπηρεσίας, ἐξεναντίας χρεωστοῦν νὰ ἀπέχων ὡς ἀπὸ παγῖδα τοῦ διαβόδου, ἀπὸ τὰ πολιτικὰ ἀξιώματα. Διωρισμένοι νὰ ἀγρυπνῶσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μόλις ἔχουν ἱκανὸν καιρὸν καὶ δύναμιν εἰς τὸ ἀπαραίτητον τοῦτο χρέος. Πῶς ἤθελαν τὸ πληρώσειν, ἐὰν ἐπεβάρυναν ἔτι πλέον τὸ πολυπόνον αὐτῶν ἔργον μὲ τὰς πολιτικὰς ἀσχολίας; Πολῖται βέβαια εἶναι καὶ αὐτοὶ· ἀλλὰ τὸ ἔργον των εἶναι ἄλλου εἴδους ἔργον καὶ ὄχι πολιτικόν¹⁴⁹. Ἄρκετὰ χρήσιμοι θέλουσιν φανῆναι εἰς τὴν πολιτείαν, ἐὰν ἀρκεσθῶσιν νὰ διορθῶσιν τὰ ἥθη τῶν πολιτῶν, μὲ τὴν διδασχὴν καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ βίου τῶν¹⁵⁰. Ἡ ἀποχὴ τοῦ κλήρου ἀπὸ τῶν πολιτικῶν ἀξιομάτων ἀποβαίνει πρὸς ὄφελος τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τῶν κληρικῶν: «Μὴ δώσετε ἀφορμὴν, φίλοι ὁμογενεῖς εἰς κανὲν ἀπὸ τοιαῦτα σκάνδαλα πλουτίζοντες¹⁵¹ ἱερωμένους ἢ εἰσάγοντες αὐτοὺς εἰς πολιτικὰ ἀξιώματα· καὶ θέλετε ὄχι εἰσμακρὰν, στολισεῖν τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν θρησκείαν μὲ ἄνδρας ἀληθῶς ὁσίους, ἀληθῶς ἁγίους, ἀληθῶς ὠματωμένους καὶ βλέποντας¹⁵², ἱκανοὺς νὰ σᾶς ὁδηγῶσιν εἰς τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον χωρὶς πρόσκομμα¹⁵³, ἱκανοὺς ἀκόμη καὶ νὰ δείξωσι πόσον περισσοτέρως καὶ σεβασμιωτέρως εἶναι ἡ ἐκκλησία μας παρὰ τὴν παπικὴν αὐλήν... πόσον πλέον φροντίζει ὡς μήτηρ φιλόστοργος νὰ ἔχωσι τὰ πρόβατά της τὴν ἡμερότητα, ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν κτηνωδίαν¹⁵⁴ τῶν προβάτων»¹⁵⁵.

Εἰδиковτερα ζητήματα,

Ὁ Κοραῆς λαμβάνει ἀκόμη θέσιν ἔναντι τῶν εἰδικωτέρων ζητημάτων τῶν ἀφορώντων τὸν κλῆρον καὶ ὅπως ἀνευ ἐτέρου ἀναγνωρίζει εἰς αὐτὸν τὸ προβάδισμα εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν, οὕτω δὲν διατάζει νὰ ψέξη τὰ τρωτά, ὅπου αὐτὸς βλέπει ταῦτα. Οὕτω, καταφέρεται κατὰ τῆς ἐπιδείξεως τῆς ἐκδηλουμένης διὰ τῶν πολυτελῶν ἀμφίων καὶ στολῶν¹⁵⁶, κατὰ τῶν «σατραπικῶν εἰσοδημάτων» ἐνίων κληρικῶν¹⁵⁷, τῆς τιτλομανίας^{157α}, τοῦ δεσποτισμοῦ¹⁵⁸, τῆς ἀργίας¹⁵⁹, τῆς σιμωνίας¹⁶⁰, τῆς ἀδιαφορίας διὰ τὰ κοινωνικὰ προβλήματα καὶ εἰδικώτερον διὰ τὴν παιδείαν τοῦ ἔθνους¹⁶¹, παραλλήλως ὁμως ἐπαινεῖ καὶ τοὺς καλοὺς

κληρικούς¹⁶² καὶ διαμαρτύρεται διὰ τὰς κατὰ τοῦ κλήρου συκοφαντίας, ἰδίως τῶν ξένων¹⁶³. Ἡ ποιότης τῶν ἱερέων ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ποιότητος τοῦ λαοῦ, ἐξ οὗ προήλθον οὗτοι: «Εἰς τί χρησιμεῖον πλέον αἱ κατ' αὐτῶν κατηγορίαι; Μήπως ἡμεῖς οἱ κοσμικοὶ (ἂν ἐξαιρέσης ὀλίγους τινὰς φίλους ἀληθεῖς τοῦ γένους) ἠξίζομεν τί πλέον παρὰ τοὺς ἱερωμένους; μὴ δὲν ἐπληρώθη εἰς ὄλους μας τὸ προφητικόν¹⁶⁴: «Καὶ ἔσται καθὼς ὁ λαός, οὕτω καὶ ὁ ἱερεὺς»¹⁶⁵. Καὶ εἰς τοὺς κακοὺς ἀκόμη ἱερεῖς χρωστεῖ ὁ χριστιανὸς σεβασμὸν, ὅταν οὗτοι ἀεουργῶσι τὰ μυστήρια». «Πλησίαζε τοὺς μὲ εὐλάβειαν, δέξου τὸν ἁγιασμὸν αὐτῶν καὶ παρακάλει τὸν Θεὸν νὰ τοὺς ἀγιάσῃ καὶ αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς πληροφρήσῃ ὅτι καὶ ἱερουροῦντες δι' ἄλλους εἰς ὄνομα Χριστοῦ κινδυνεύουν ν' ἀποδιωχθῶσιν ἀσυμπαθῆτως¹⁶⁶ ἀπὸ τὸν Χριστόν»¹⁶⁷.

Ἐν ἐπιμέτρῳ ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ Κοραῆς προτείνει πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ τὴν σύντημην τῶν ἀκολουθιῶν¹⁶⁸ καὶ τὴν ἴδρυσιν κατηχητικῶν σχολείων¹⁶⁹.

* *

Τοιαῦτα ὑπῆρξαν αἱ περὶ κλήρου ἰδέαι τοῦ Κοραῆ. Αἱ συνέπειαι τοῦ βαρυτάτου ζυγοῦ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀφήσωσιν ἀνεπηρέαστον τὸν κλῆρον. Ἡ κατάπτωσις ἢ ἐπελθοῦσα ἐκ τῆς δουλείας εἶχε τὸν ἀντίκτυπον τῆς καὶ εἰς αὐτόν. Καὶ ὁ Κοραῆς, πιστὸν τέκνον τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, πονῶν δι' αὐτὴν καὶ ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν δόξαν Τῆς, ἀναλαμβάνει τὸν ἀγῶνα τῆς ἐξυψώσεως τοῦ κλήρου τῆς. «Ὅσα γράφει, τὰ γράφει διὰ νὰ ὠφελῆσῃ οὐχὶ διὰ νὰ κατακρίνη. Ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους, πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν οἰκογένειαν καὶ οὐχὶ πρὸς τοὺς ξένους. Πρὸς αὐτοὺς ἀπευθυνόμενος γνωρίζει καλῶς τὴν παρομίαν (τὰ ἐν οἴκῳ μὴ ἐν δήμῳ). Οὕτως ἐν τῷ Ἄ' Ὑπομνήματι περὶ τῆς παρουσίας καταστάσεως τοῦ πολιτισμοῦ ἐν Ἑλλάδι, ὅπερ ἀποτελεῖ ἀνακοίνωσιν γενομένην ὑπ' αὐτοῦ «εἰς τὴν Ἐταιρείαν τῶν ἀνθρωποποιητῶν... τῆ 6 Ἰανουαρίου 1803», ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων ἐν Ἑλλάδι καὶ καταλήγει διὰ τῆς φράσεως: «καὶ πρῶτος ὁ κλῆρος ἀρχεται τῆς ἀναμορφώσεως ταύτης»¹⁷⁰.

Ὁ Κοραῆς δὲν δογματίζει. «Ὅσα γράφει δὲν τὰ θεωρεῖ θέσφατα. Οὐδεὶς ὁμως δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν κατὰ βάσιν τοῦλάχιστον ὀρθότητα τῶν ἀπόψεων του καὶ τὴν πλήρη εἰλικρίνειαν καὶ ἀγνότητα τῶν προθέσεων του. Καὶ εὐρέθησαν μὲν σύγχρονοὶ του, ἐμπαθεῖς, ὡς ὁ Παναγιώτης Κοδρικᾶς, νὰ κατηγορήσουν αὐτὸν ὡς ἀντικλησιαστικὸν καὶ ἀντικληρικὸν

162. Πρβλ. τὰς ἀνωτέρως παραπομπὰς καὶ Ὑπόμν. περὶ τῆς παρουσίας καταστάσ. 39, 59-60, Ἑλλην. Βιβλ. 3, ε', η', λστ', Ἐπιστολ. III 798-800, 819 κ. ἔ.

163. Πρβλ. Ἑλλην. Βιβλ. 8, κ', 13, ρικ' κ. ἔ.

164. Ὡσηὲ δ' 9.

165. Ἑλλην. Βιβλ. 13, ριβ' πρβλ. Θερεϊαν. ἐνθ' ἀνωτ. ρλα'

166. Ἐν ὑποσ. παραθέτει τὸ χωρίον Μαθ. ζ' 22-23

167. Συμβ. τριῶν ἐπισκ. XX.

168. Συνέκδ. Ἱερατ. 11-12 καὶ 26-27.

169. Σύνοψις στ'

170. Μετάφρ. Ἀ. Κωνσταντινίδου, Ἀθήναι 1855 σελ. 60.

148. ἔν καὶ

149. Β'. Τιμ. β' 3, Πρβλ., καὶ Ἀριστοτ. Πολιτ. μ' ὑποσ. 2.

150. Ἀριστοτ. Πολιτ. ρκγ'—ρκδ'.

151. Πρβλ. Συμβ. τριῶν ἐπισκόπων XIX κ. ἔ.

152. Πρβλ. Α. Παραλειπ. κθ' 29.

153. Α' Κορ. ι' 32, Ρωμ. ιδ' 13.

154. Ὑπαινιγμὸς κατὰ τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, ἧς τὰ τρωτά εἶχεν ἐξιστορήσει ἀμέσως προηγουμένως συγκρίνων αὐτὴν πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον, περὶ ἧς ὁμιλεῖ μὲ βαθεῖν σεβασμὸν, ὡς πιστὸν τέκνον αὐτῆς.

155. Ἄτακτ. 1 μζ'—μθ'.

156. Ἄτακτ. 3 κβ'.

157. αὐτόθι.

157α. Ἄτ. 1 μ'.

158. Μετὰ θάν. 2, 151.

159. Συμβ. τριῶν ἐπισκ. XIX.

160. Συνέκδ. Ἱερατ. 221, Πρβλ. Μετὰ θάν. 2, 150 κ. ἔ.

161. Ἑλλην. Βιβλ. 8, η'-ιη', 13 ριβ', Πρβλ. Θερεϊαν. ἐνθ' ἀνωτ. ρλά'.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Λαμπρά πρόδος.

Νῦν, ὅτε ἐπερατώθη ἡ εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» δημοσίευσις τῆς ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κ. Ἀνδρέου Φυτράκη ἀνακοινώσεως τῶν πεπραγμένων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰ ἔτη 1958 καὶ 1959, εἶναι δίκαιον νὰ ἐξαρθῇ ἡ μεγάλη πρόδος, τὴν ὁποῖαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἐπέτελεσεν ὁ λαμπρὸς οὗτος ὀργανισμὸς τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς πλείστους τομεῖς. Ἔθεσεν ἀληθῶς ὁ κ. Φυτράκης «τὸν δάκτυλον ἐπὶ τὸν τύπον τῶν ἡλῶν». Οὕτως οὐ μόνον προωθήθη σημαντικῶς ἡ παλαιότερον ἀρξαμένη ἐργασία τοῦ Ὄργανισμοῦ τούτου, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἐδημιουργήθησαν καὶ νέοι λαμπροὶ τομεῖς πνευματικῶν ἐξορμήσεων, τὰς ὁποίας πολλάκις κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν ἐξήραμεν ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης.

Ἐκφράζοντες θερμὰ συγχαρητήρια πρὸς τὸν ἄξιον, συνετὸν καὶ δραστηριώτατον Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητὴν κ. Φυτράκη καὶ πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς συνεργάτας αὐτοῦ, εὐχόμεθα ὅπως αἱ ἐν τῇ Ἐκθέσει αὐτοῦ γινόμεναι ὑποδείξεις καὶ διαγραφόμεναι νέαι προοπτικαὶ μετονοιωθῶν ὡς τάχιστα εἰς νέους τομεῖς ζωῆς καὶ θαλερᾶς πνευματικῆς ἐργασίας. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τόσον τὸ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου προεδρευό-

καὶ ἄθεον ἀκόμη ἐν τῷ φανατισμῷ των, ὁ ἴδιος ὅμως ἐπανειλημμένως καὶ μετ' ἀγανακτήσεως ἀπέκρουσε τιαυτάς συκοφαντίας¹⁷¹. Ἀπλῆ ἀνάγνωσις τῶν συγγραμμάτων τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς ἀρκεῖ διὰ νὰ πείσῃ περὶ τῆς εὐσεβείας του καὶ τῆς ἀγάπης του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ τὸν κατατάξῃ εἰς τὴν χορείαν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐπόνεσαν καὶ ἐμόχθησαν ὅσον ὀλίγοι σύγχρονοὶ του δι' αὐτὴν. Οὕτως ἐν τοῖς δεκάσι τῶν συγγραμμάτων του πλεῖστα εἶναι τὰ σημεῖα, ἐνθα ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ ὀνομάζεται («ιερά»), («ἅγια»), («ἀκαταμάχητος»). Πολλάκις ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ὑπεραμύνεται δι' ἐπιχειρημάτων τῆς ὀρθοδόξου δογματικῆς διδασκαλίας κατὰ τῶν παπικῶν καὶ τῶν προτεσταντικῶν¹⁷² καὶ διδάσκει «τὸν Γραικὸν νὰ μὴ ζητῇ τὴν σωτηρίαν του παρὰ εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη καὶ ἐβαπτίσθη Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν»¹⁷³. Τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν θεωρεῖ ὁ Κοραῖς ὡς τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν («ἐλευθερίας ἀπὸ τὴν πλάνην»). «Τί ἔχει λοιπὸν τότε νὰ κάμῃ ὁ ἀληθὴς φιλόσοφος» γράφει, «διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ καὶ τὸ ἔθνος του ἀπὸ τὴν πλάνην; Πρῶτον νὰ μὴ διδάσκῃ ἄλλο παρὰ ὅ,τι ἐδίδαξεν ὁ Χριστός, νὰ μὴν εὐαγγελίζεται ἄλλο παρὰ τὰ εὐαγγελισθέντα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Ἀποστόλους»¹⁷⁴. Καὶ ἄς κλείσωμεν τὴν παροῦσαν μελέτην με μίαν ὁμολογίαν του πίστεως τὴν ὁποίαν οὗτος ἐπιτάσσει ὀρισμένων σχέψεων του διὰ τὸν κληρὸν: «Λέγω πρώτον...ὅτι εἶμαι τέκνον τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, εἰς αὐτὴν γεννημένος, με αὐτὴν ἐνωμένος

μενον Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὅσον καὶ πάντα τὰ μέλη τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, θὰ καταβάλουν πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν ὑποδείξεων καὶ προοπτικῶν τούτων, ἵνα ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, «τὸ θαλερὸν τοῦτο φυτώριον τῆς Ἐκκλησίας μας», ἀποδώσῃ ἐν τῷ μέλλοντι «καρπὸν ἑκατονταπλασίονα».

Ἐλπιδοφόρος ἀπαρχή.

Δεῖγμα ἀκριβῶς τῶν νέων τομέων ἐργασίας, τοὺς ὁποίους ἐνεκαινίωσεν ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, εἶναι ἡ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πεντέλης ἐναρξίς τῆς λειτουργίας τοῦ «Κατηχητικοῦ Φροντιστηρίου», περὶ τῆς ὁποίας γίνεται λόγος ἐν τῇ στήλῃ τῶν Χρονικῶν.

Τὸ Φροντιστήριον τοῦτο, ὅπερ ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ μορφώσῃ στελέχη τοῦ Κατηχητικοῦ ἔργου, ἀποτελεῖ τῷ ὄντι σταθμὸν εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς παρ' ἡμῖν κατηχητικῆς κινήσεως. Τὰ ἐν αὐτῷ διδασκόμενα θεωρητικὰ μαθήματα, αἱ εἰς τὸ κατηχητικὸν ἔργον ἀναφερόμεναι πρακτικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἡ ὅλη ἐπικρατούσα ἐν τῷ Φρονιστηρίῳ ἀτμόσφαιρα τῆς κοινοβιακῆς ζωῆς, συμμελέτης καὶ συμπροσευχῆς συντελοῦν, ὥστε οἱ φοιτῶντες εἰς αὐτὸ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ Κατηχηταὶ νὰ ἀναθερμαίνων τὸν ζῆλόν των καὶ νὰ λαμβάνων τὴν ἐπιμόρφωσιν, ἣτις εἶναι ἀναγ-

καὶ τὸ αὐτὸ Σύμβολον τῆς πίστεως ὁμολογῶν. Δεύτερον, ὅτι ὁ λόγος ἐδῶ προηγουμένως δὲν εἶναι περὶ δογμάτων ἀλλὰ περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀγωγῆς, ἣτις μορφώνεται κατὰ μικρὸν ἀπὸ τὴν διαγωγὴν τῶν ποιμένων της καὶ γίνεται καλὴ, ἂν οἱ ποιμένες φυλάσσωσι μετὰ δέοντα καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Εὐαγγελίου, κακὴ ἂν ἡ ὀρθοδοξία των περιορίζεται εἰς μόνον¹⁷⁵ τὸ στόμα...¹⁷⁶».

Αὕτη ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀγωγή ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἀναγκαία καὶ διὰ τὴν ἐποχὴν μας. Καὶ ἀναμφίβως, πλεῖστα τῶν ὄσων ἔγραφε διὰ τὴν ἐποχὴν του ὁ Κοραῖς, ὁ πολὺπλευρος καὶ πολὺπειρος οὗτος διδάσκαλος τοῦ γένους, θὰ ἠδύνατο νὰ εὕρωσι καὶ σήμερον ἐφαρμογὴν καὶ ἀπήχησιν καὶ νὰ συνεισφέρωσι πολλὰ εἰς τὴν ὅλην προσπάθειαν πρὸς ἀνθρώπων καὶ ἐξῆψωσιν τοῦ Κλήρου.

(Τέλος)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΑΛΙΤΗΣ

171. Ἰδὲ πλεῖστα περὶ τούτου ἐν Δ. Μπαλάνου μν. ἔργ. Μιχ. Οἰκονόμου, Κοραῖς Ἐκλεκταὶ σελίδες. Εἰσαγωγή Ν.Α. Βέη, Ἀθῆναι 1951 σελ. 61-63. Καὶ ὁ φαναριστὴς Δημ. Α. Χαντζερῆς (Ὁλίγα τινὰ περὶ τῆς παρ' ἡμῖν ὑπαρχούσης παιδείας Τεύχ. Α' Ἀθῆναι 1871 σελ. 22-24-25 διαστρέφει τὰς θρησκευτικὰς ἰδέας τοῦ Κοραῖ).

172. π.χ. ἐν Συμβ. τριῶν ἐπισκ. σελ. 45-46 Πρβλ. καὶ ὅλην τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὰ σχόλια τοῦ μν. ἔργ.

173. αὐτόθ. σελ. 69.

174. Αὐτ. σελ. 61

175. Ματθ. ιε' 7-3

176. Συμβ. τριῶν ἐπισκ. XIV-XV.

καία διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν καλύτεραν διεξαγωγὴν τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου καὶ διὰ τὴν ἐν ταῖς Ἱεραῖς Μητροπόλεσι καθοδήγησιν ὑπ' αὐτῶν τῶν λοιπῶν Κατηχητῶν.

Ἐλπίζομεν, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Φροντιστήριον ἀποτελεῖ τὴν ἐλπιδοφόρον ἀπαρχὴν μιᾶς γενικότερας προσπάθειας πρὸς ἐκπαίδευσιν ὄλων τῶν Κατηχητῶν τῆς Πατρίδος μας κατὰ τρόπον, ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰς περὶ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων προσδοκίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ Κοινωνίας.

Ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν.

Ἡ ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως παρασημοφορία τοῦ ἐκλεκτοῦ συνεργάτου τῆς «Ἐκκλησίας» κ. Φωτίου Κόντογλου ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν τῶν μεγάλων ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας οὗτος προσφέρει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος.

Ὁ κ. Κόντογλου δὲν εἶναι μόνον ὁ πηγαῖος καὶ πρωτότυπος λογοτέχνης, ὅστις προσφέρει ὑγιᾶ πνευματικὴν τροφήν εἰς τὰς χιλιάδας τῶν ἀναγνωστῶν του, ἀλλ' εἶναι καὶ ὁ «γραφίδι τε καὶ χρωστήρι τῆς ὀρθοδόξου ἀγιογραφίας ἐνθους ὑπέρμαχος». Οὗτος δὲν ἐκόσμησε μόνον πλείστους ἑλληνικοὺς ναοὺς μὲ θαυμασίας τοιχογραφίας προβαλλούσας καὶ συνεχιζούσας τὴν λαμπρὰν βυζαντινὴν παράδοσιν τῆς ὀρθοδόξου ἀγιογραφίας, ἀλλὰ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν προβολὴν ταύτης καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ Ἀμερικῇ καὶ τῇ Εὐρώπῃ. Χαρακτηριστικὸν λ. χ. εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος μαθηταὶ τοῦ κ. Κόντογλου, κληθέντες καὶ μεταβάντες εἰς Βέλγιον, ἐτοιχογράφησαν τὸν Ναὸν τῆς περιφήμου ἐν Chevetogne μονῆς, ἣδη δὲ ἐργάζονται εἰς τὴν κρύπτην.

Ἐπειτα δέον νὰ ἐξαρθῇ, ὅτι ὁ ἐκλεκτὸς οὗτος ἀγιογράφος καὶ λογοτέχνης εἶναι ὁ ἀγνὸς ἰδεολόγος, ὁ μὴ γνωρίζων συμβιβασμοὺς φλογερὸς ὑπερασπιστὴς τοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος, ὁ ἀκαταπόνητος τῆς Ὀρθοδοξίας ἀγωνιστὴς καὶ ὑμνητὴς τῶν πατρικῶν μας παραδόσεων, ὅστις σπουδαίως συνεβάλετο εἰς τὸ νὰ διανοιχθοῦν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πολλῶν οἱ πνευματικοὶ ὀφθαλμοὶ πρὸς θεᾶν τῶν ἀπαραιμύλων πνευματικῶν θησαυρῶν, τοὺς ὁποίους ἐκκληροδότησαν εἰς ἡμᾶς οἱ πατέρες μας.

Δικαίωσις τῶν ἐλπίδων.

Τὸ ἐν Αὐζάνῃ συνελθὸν Παγκόσμιον Συνέδριον Χριστιανικῆς Νεολαίας, ὡς καὶ ἡ ἐν Θεσσαλονικῇ γενομένη Συνδιάσκεψις τῆς Παγκυριατικῆς Φοιτητικῆς Ὀμοσπονδίας, ἀπέδειξεν, ὅτι αἱ πανανθρώπινοι ἐλπίδες περὶ ἀνατολῆς καλύτερων διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἡμερῶν, δὲν εἶναι κεναὶ περιεχομένου, ἀλλ' ἀνταποκρίνονται εἰς μίαν ζῶσαν πραγματικότητα.

Ἡ σπουδαιότερα δικαίωσις τῶν ἐλπίδων τούτων εἶναι ἀκριβῶς τὸ ὅτι εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου δὲν παρατηρεῖται μόνον ὁ ἠθικὸς καὶ πνευματικὸς ἀποχρωματισμὸς, τὸν ὁποῖον μνημονεύει τὸ κύριον ἄρθρον τοῦ παρόντος φύλλου τῆς «Ἐκκλησίας», ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἡ ἀναγεννητικὴ προσπάθεια, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἐλπιδοφόρος παγκόσμιος κίνησις τῆς χριστιανικῆς νεολαίας.

Ἐν τῇ κινήσει ταύτῃ σπουδαῖον ῥόλον καλεῖται νὰ διαδραματίσῃ ἡ Ὀρθόδοξος Νεολαία. Αὕτη διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτῆς πρέπει νὰ δείξῃ εἰς τοὺς νέους τοῦ κόσμου, ὅτι ἡ μόνη ὁδὸς ἐξόδου τῆς ἀνθρωπότητος ἐκ τοῦ χάους, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου αὕτη εὐρίσκειται, εἶναι ἡ ἐπιστροφή εἰς τὴν περὶ τῆς θεώσεως τῆς ζωῆς ὀρθόδοξον ἀντίληψιν. Δι' αὐτὸ εἶναι ἄξια συγχαρητηρίων αἱ μετασχοῦσαι τῶν συνεδρίων τούτων ἀντιπροσωπεῖται τῆς ὀρθοδόξου νεολαίας, αἵτινες κατὰ τρόπον ἄριστον ἔδωκαν τὴν μαρτυρίαν περὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀνακαινιστικῆς ἀποστολῆς τῆς Ὀρθοδοξίας.

Διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν τεχνῶν.

Ἄξιον ἰδιαίτερας ἐξάρσεως τυγχάνει τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν Ὑφηγητὴς τῆς Χριστιανικῆς καὶ Βυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας κ. Καλοκῆρης, περαινὼν τὴν σειρὰν τῶν εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» δημοσιευθεισῶν λίαν διαφωτιστικῶν μελετῶν περὶ τῆς «οὐσίας τῆς ὀρθοδόξου ἀγιογραφίας», τονίζει ὅτι «πρὸς ἐπίσπευσιν τῆς λίαν ἐφετῆς ἀναγεννήσεως» τῆς ὀρθοδόξου ἀγιογραφίας καὶ πρὸς προφύλαξιν αὐτῆς ἐκ τυχόν ὀλισθημάτων, δέον ὅπως λάβῃ ταύτην «οὐσιαστικῶς ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτῆς ἢ ἰθύνουσα Ἐκκλησία. Δύο τοῦλάχιστον «Ἀνώτεροι Σχολαὶ Ὀρθοδόξου Ἀγιογραφίας» ἰδρύνουμαι ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ λειτουργοῦσαι ὑπὸ τὴν κατεῦθυνσίν της εἶναι ἀπαραίτητοι σήμερον παρ' ἡμῶν, ὅπως ἐγένετο ἡδη εἰς ἄλλας ὀρθοδόξους χώρας... Εἰς τὰς σχολὰς αὐτάς, παραλλήλως πρὸς τὴν τεχνικὴν τῆς ἀγιογραφίας, τὴν τεχνοτροπίαν καὶ τὴν εἰκονογραφίαν της, θὰ διδάσκονται καὶ ἡ ἱστορία τῆς Λατρίας καὶ ἡ Λειτουργικὴ καὶ τὰ θεμελιώδη τοῦ Δόγματος καὶ τῆς Χριστιανικῆς Αἰσθητικῆς καὶ ἰδίᾳ ἡ σχέσις πάντων αὐτῶν πρὸς τὴν ἀγιογραφίαν».

Ἡ «Ἐκκλησία» χαίρει, διότι ἡ πρότασις αὕτη τοῦ κ. Ὑφηγητοῦ εἶναι κατὰ πάντα σύμφωνος πρὸς παλαιότεραν παρατήρησιν τῆς παρουσίας στήλης, τονίζουσαν τὴν ἀνάγκην τῆς παρ' ἡμῶν ἰδρύσεως Ἀκαδημίας Ἐκκλησιαστικῶν τεχνῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ διδάσκονται οὐ μόνον τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἀγιογραφίαν, ἀλλὰ καὶ πάντα ὅσα θὰ συνετέλουν εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῶν καθ' ὅλον ἐκκλησιαστικῶν μας τεχνῶν (βυζαντινῆς μουσικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς κ.λ.π.). Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ δείξωμεν ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, ἵνα ὑπὸ τὴν ἐνοποιὸν πνοὴν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀξιοποιηθῇ ἡ παράδοσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας τεχνῶν, ἀναγεννωμένη ἐν τῷ πνευματικῷ κλίματι τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου καὶ ἐντασσομένη ὀργανικῶς καὶ ἁρμονικῶς εἰς τὴν σημερινὴν πνευματικὴν ἀτμόσφαιραν.

Θὰ λείψῃ τὸ ἄτοπον.

Καθ' ἃ ἐπληροφόρησεν ἡμᾶς ὁ ἡμερήσιος τύπος, ὁ ῥεπουμπλικάνος Γερουσιαστῆς τῆς Νέας Ὑερσέης κ. Κέιζ ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν Κογκρέσσον σχέδιον περὶ ἀναγνωρίσεως ἐν Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὡς ἰσοτίμου πρὸς τὰς λοιπὰς «μειζονας» θρησκευτικὰς ὁμολογίας,

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηνᾶγορου ἀπεστάλη τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτῳ τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

« Ἀρχιεπίσκοπον Θεόκλητον

Ἀθῆνας

Πανορθόδοξος Διάσκεψις Ρόδου ἀνεβλήθη ἐπὶ παρόντος. Ἀκολουθεῖ γράμμα.

Πατριάρχης Ἀθηνᾶγορας»

— Ἐπὶ τῇ ἀνακηρύξει τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Κύπρου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτος ἀπέστειλεν εἰς Κύπρον τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

« Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου Μακάριον

Λευκωσίαν

Χαίρω, διότι μακροὶ ἀγῶνες, σταυρώσεις ἀρχιερέων, θάνατοι, διωγμοί, στερήσεις, ἐξορίαι ὑμῶν καὶ ἀγίων ἀδελφῶν, Διγενῆ, Ε. Ο. Κ. Α., Κυπριακοῦ λαοῦ ἐπέφεραν ἀνεξαρτησίαν Κύπρου καὶ συγχαίρων ἐπεύχομαι πᾶσιν Ὑμῶν ἐνότητα, χαράν, δόξαν καὶ εὐημερίαν.

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος

οἶαι εἶναι ὁ Ῥωμαιοκαθολικισμός; ὁ Προτεσταντισμός καὶ ὁ Ἰουδαϊσμός. Οὕτω κατὰ τὸ προτεινόμενον σχέδιον θὰ λείψῃ τὸ ἄτοπον τοῦ νὰ μὴ τυγχάνῃ ἢ ἐν Ἀμερικῇ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μεταχειρίσεως ἴσης καὶ ἀναλόγου πρὸς ἐκείνην, τῆς ὁποίας τυγχάνουν αἱ λοιπαὶ «μειζόνες» ὁμολογίαι.

Ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι ἡ γενομένη πρότασις θὰ εὖρη ἀπήχησιν εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν Κογκρέσσον, δοθέντος, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν ἀριθμεῖ μόνον ἀνὰ τὸν κόσμον ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων πιστῶν, ἀλλ' ἔχει καὶ τὸν γνήσιον οἰκουμενικὸν χαρακτήρα, ὅστις πρὸ πάντων ἐξασφαλίζεται εἰς αὐτὴν ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ τὴν μόνην νόμιμον καὶ ἀνόθευτον συνέχειαν τῆς ἡνωμένης καὶ ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας τῶν πρώτων αἰώνων.

Ἡ καταπολέμησις τῆς ἐγκληματικότητος.

Εἶναι εὐχάριστον, ὅτι τὸ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὑπουργοῦ κ. Καλλιᾶ «Συντονιστικὸν Συμβούλιον μέτρων προλήψεως καὶ καταστολῆς τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀνηλίκων», ἀποτελούμενον ἐξ ἀντιπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας, δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ σωματείων καὶ ἐταιρειῶν, ἀσχολουμένων μετὰ τὴν ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ ἐξόψωσιν τῆς ἐλληνικῆς νεολαίας, ἤρξαστο ἀσχολούμενον σοβαρῶς περὶ τὴν ἐξέυρεσιν τῶν κατευθύνσεων, αἵτινες πρέπει νὰ διέπουν τὴν καθ' ὄλον προσπάθειαν διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀνηλίκων.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

« Ἐδχαριστοῦμεν ἐγκαρδίως Ὑμετέραν Ἀγαπητὴν Μακαριότητα δια συγχαρητηρίους Ἀδότης εὐχὰς ἐπὶ τῇ ἀνακηρύξει Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ διαβιβάζομεν αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης διὰ σημαντικὴν συμβολὴν Ὑμῶν ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας Κύπρου».

† Ὁ Κύπρον Μακάριος

Ἀποστολικὴ Διακονία. Ὡς καὶ κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἔτη, οὕτω καὶ κατὰ τὴν τρέχουσαν θερινὴν περίοδον, κληρικοὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ ὑπηρετούντων καὶ δὴ οἱ Πανος. Ἀρχιμανδρίται Παντέλ. Χρυσοφάκης καὶ Παῦλος Πολυμερόπουλος καὶ ὁ Αἰδεσ. Εὐάγγελος Μαντζουνέας ἐπεσκέφθησαν ἐπανειλημμένως τὰς θερινὰς Κατασκηνώσεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρσηκευμάτων ἐν Πεντέλῃ (τῇ 4ῃ καὶ 11ῃ Αὐγούστου) καὶ Ἁγίῳ Ἀνδρέᾳ (τῇ 29ῃ Ἰουλίου καὶ 11ῃ Αὐγούστου), ὡς καὶ τῆς «Ἐστίας Ἐργαζομένου Παιδιοῦ» ἐν Ἁγίῳ Ἀνδρέᾳ ὡσαύτως (τῇ 26ῃ Ἰουλίου καὶ 13ῃ Αὐγούστου), ἐτέλεσαν ἐν αὐταῖς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν, ὡμίλησαν ἐπικαίρως πρὸς τοὺς τροφίμους τῶν Κατασκηνώσεων τούτων καὶ διένειμαν εἰς αὐτοὺς δωρεὰν κατάλληλα ἐντυπα, περιοδικὰ καὶ εἰκόνας τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Τόσον τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν λόγῳ Κατασκηνώσεων, ὅσον καὶ οἱ τρόφιμοι αὐτῶν παρηκολούθησαν μετ' ἰδιαίτερας προσοχῆς καὶ κατανύξεως τὴν τε Θεῖαν Λειτουργίαν καὶ τὰς σχετικὰς ὁμιλίας.

Ἄξιον ὅλως ἰδιαίτερας ἐξάρσεως τυγχάνει τὸ γεγονός, ὅτι, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, καὶ κατόπιν εἰδικῆς προετοιμασίας, προσήλθον πρὸς μετὰ-

Ἐλπίζομεν, ὅτι ἡ παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ παρουσία ἀντιπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας δὲν θὰ προσλάβῃ τυπικὸν χαρακτήρα, ἀλλὰ θὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ κατανοήσουν οἱ ἀρμόδιοι, ὅτι ἡ τελεσφόρος καὶ ἀποτελεσματικὴ ἀντιμετώπισις καὶ ἐξουδετέρωσις τῆς ἐγκληματικότητος θὰ ἐπιτευχθῇ μόνον, ὅταν ἡ κοινωνία ἀναγεννηθῇ πνευματικῶς ὑπὸ τὴν πνοὴν καὶ ἐπίδρασιν τῶν ἀνακαινιστικῶν ἀρχῶν, μέσων καὶ δυνάμεων, τὰς ὁποίας ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία.

Ἐκθεσις τῶν κειμηλίων.

Ὁρθῶς ἐχαιρετίσθη ἐν τῷ «Βήματι» ἡ ὄψθεῖσα ἰδέα, ὅπως, μερίμνη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κρήτης, ὀργανωθῇ μία παγκρήτιος ἐκθεσις τῶν κειμηλίων τῶν κρητικῶν μονῶν, αἵτινες διασφύζον ἀνεκτιμήτους παλαιὸς θησαυροὺς (χειρόγραφα, παλαιὰ βιβλία, παλαιὰς εἰκόνας, ἅγια λείψανα, παλαιὰ ἱερά ἄμφια καὶ σκεύη κ.τ.τ.).

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τοιοῦτον εἶδος ἐκθέσεις, γινόμεναι μάλιστα οὐ μόνον εἰς τὴν Κρήτην, ἀλλ' εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, αἵτινα φυλάσσουν τοιοῦτους ἐκκλησιαστικοὺς θησαυροὺς, οὐ μόνον θὰ συντελέσουν εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ αὐτοὺς ὁ ἐλληνικὸς λαός, ἀλλὰ καὶ θὰ ἔχον ὡς ἀποτελεσματικὴν τὴν προβολὴν τῆς λαμπρᾶς ταύτης κληρονομίας μας καὶ τὴν σύμφωνον πρὸς τὰς παραδόσεις μας αἰσθητικὴν καλλιέργειαν τῶν ἐπισκεπτῶν τῶν ἐκθέσεων τούτων.

ληψιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων 1600 παιδιά τῶν ἀνωτέρω Κατασκηνώσεων.

— Τὴν 22αν Αὐγούστου ἐγένετο, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μοῦθι Πεντέλης ἡ ἐναρξίς τῶν μαθημάτων τοῦ Φροντιστηρίου Κατηχητικῶν στελεχῶν. Κατὰ τὴν τελεσθεῖσαν, ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἱ. Μοῦθης, θείαν Λειτουργίαν ἐπὶ τῇ ἐναρξί, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος ἐξῆρε τὸ ἔργον τοῦ Κατηχητοῦ, ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς προσελθόντας Κατηχητὰς πατρικὰς συμβουλὰς καὶ παραίνεσις καὶ νῦχῆθη εἰς αὐτοὺς, ὅπως ἡ ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ φοίτησις αὐτῶν ἀποβῆ καρποφόρος διὰ τὸ ὑψηλὸν ἔργον αὐτῶν.

Ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο ἡ ἐναρξίς τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς, βάσει τοῦ καταρτισθέντος ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας προγράμματος. Τὸ πρῶτον μάθημα «περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς Κατηχήσεως σήμερον καὶ τῶν γενικωτέρων ἐπιδιώξεων τῶν νέων ἐνιαίων Κατηχητικῶν βοηθημάτων» ἐδίδαξεν ὁ Κατηχητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Γενικός Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κ. Ἀνδρέας Φυτράκης.

Κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐναρξέως παρευρέθησαν, ἐκτὸς τοῦ Μακαριωτάτου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κορινθίας κ. Προκόπιος, οἱ Διευθυνταὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ οἱ μέλλοντες νὰ διδάξωσιν ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ Κατηχητικῶν Στελεχῶν. Ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ προσήλθον 40 Κατηχητικὰ στελέχη ἐκ 38 Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐπικρατείας. Ἐξ αὐτῶν 28 εἶναι Κληρικοὶ καὶ 12 λαϊκοί.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος προήδρευσε συνεδρίων τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. τοῦ Ο.Δ.Ε.Π καὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἔσχε δ' ὡσαύτως συνεργασίας μετὰ τῶν βοηθῶν αὐτοῦ Ἐπισκόπων καὶ διευθυντῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπηρεσιῶν.

— Κατὰ τὸ ἀπὸ 1-25 Αὐγούστου διάστημα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη κατὰ σειράν μεταξὺ ἄλλων τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Παντελεήμονος Ἰλισσοῦ, τὸν Ἀρεοπαγίτην κ. Χατζηδάκη, τὴν κ. Δηλαβέρη, τὸν Πρεσβευτὴν κ. Ἀντωνόπουλον, τὸν βουλευτὴν κ. Πολυζωγόπουλον, τὸν Στρατηγὸν κ. Παναγόπουλον, τὸν Δήμαρχον Ἀθηναίων κ. Τσουκαλᾶν, τὸν Ὑπουργὸν Οἰκισμοῦ κ. Κεφαλογιάννην, τὸν Στρατηγὸν κ. Νικολόπουλον, τὸν δημοσιογράφον κ. Ψαθάν, τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Χωροφυλακῆς Στρατηγὸν κ. Βαρδουλάκη, ὃν καὶ ἀντεπεσκέφθη, Ἑλληνοπαῖδας ἐκ Γαλλίας, τὸν ἐξ Ἀμερικῆς Ἱερέα κ. Παπαδόπουλον κ.ἄ.

— Τῇ 12ῃ Αὐγούστου ὁ Μακαριώτατος παρέστη εἰς τὸ Συνέδριον τῶν ὑπὸ τῆς «Ἐθνικῆς Ἑστίας» φιλοξενουμένων Γυμνασιαρχῶν, εἰς τὸ ὅποιον καὶ ὠμίλησεν.

— Τῇ 15ῃ Αὐγούστου ὁ Μακαριώτατος ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱερῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν.

— Τῇ 20ῃ Αὐγούστου προέστη ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἀ' Νεκροταφείου τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τοῦ εἰς Κύριον ἐκδημήσαντος Μητροπολίτου πρ. Ἐλευθερουπόλεως κυρίου Σωφρονίου.

— Τῇ 22α τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος παρέστη εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐναρξέως τῶν μαθημάτων τοῦ Φροντιστηρίου Κατηχητικῶν Στελεχῶν ἐν τῇ Ἱ. Μοῦθι Πεντέλης.

*

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θυμακοῦ κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ἐν Κυριακαῖς καὶ ἑορταῖς ἐχοροστάτησεν, ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς ἱερῶν ναοῦ τοῦ Πειραιῶς.

— Τῇ 11ῃ Αὐγούστου μετὰ τοῦ Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Θεοκλήτου Ἀβραντινῆ ἐπεσκέφθη πρὸς ὑπηρεσιακὴν ἐπιθεώρησιν τοὺς ἱεροὺς ναοὺς Ἁγ. Ἐλευθερίου Καμινίου, Μεταμορφώσεως Π. Κοκκινιάς, Ἁγ. Τριάδος Κορυδαλλοῦ, Γενεσίου Θεοτόκου Νικαίας, Ἁγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου Νικαίας, Ἁγ. Βαρβάρας Ἀμφιάλης, Ἁγ. Ἀντωνίου Κοκκινό-

βράχου Ἀμφιάλης, Ἁγ. Γεωργίου Κεραστίνου καὶ Ἁγίου Παντελεήμονος Κεραστίνου.

*

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων τῇ 31ῃ Ἰουλίου, ἐντολῇ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ἐχειροτόνησεν εἰς πρεσβύτερον τὸν ἱεροδιάκονον Μαρίνον Γεωργακόπουλον.

— Κατὰ μῆνα Αὐγούστου ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς διαφόρους Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

— Τῇ 1ῃ Αὐγούστου προέστη συσκέψεως εἰδικῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἐν Ἑλβετίᾳ παιδουπόλεως Πεσπαλάτσι, διὰ τὸ σύστημα λειτουργίας τοῦ ἀνεγερθησομένου νέου Ὀρφανοτροφείου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

— Τῇ 6ῃ Αὐγούστου, ἐντολῇ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ἐχειροτόνησεν εἰς πρεσβύτερον τὸν ἱεροδιάκονον Παναγιώτην Παπαπαναγιώτου ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Μεταμορφώσεως Λεωφ. Συγγροῦ.

— Τῇ 7ῃ Αὐγούστου ἐντολῇ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἐχειροτόνησεν εἰς πρεσβύτερον τὸν ἱεροδιάκονον Πέτρον Παπαϊωάννου ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν.

— Τῇ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ ἐκπροσωπῶν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον, ἐτέλεσεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Καπνικαρέας μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Μπαλάνου.

— Τῇ 23ῃ Αὐγούστου ἐπεσκέφθη τὸν ἀσθενοῦντα Ἐπίσκοπον Ἀβύδου κ. Εἰρηναῖον καὶ διεβίβασε τὰς εὐχὰς τοῦ Μακ. διὰ τὴν ἀνάρρωσιν αὐτοῦ.

Τῇ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ ἐξεπροσώπησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὴν ἐν τῇ Ρουμανικῇ Πρεσβείᾳ δοθεῖσαν δεξίωσιν.

— Τῇ 24ῃ Αὐγούστου ὑπεδέχθη ἐκ μέρους τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ Ἑλληνικοῦ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλεπίου κ. Ἡλίαν.

— Τῇ 25ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς προήδρευσε τῆς Ἐφορείας τοῦ Ἐκκλησι. Ὀρφανοτροφείου Βουλαγαμένης.

— Τῇ 27ῃ Αὐγούστου ἀπένευμε ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου τὰ βραβεῖα εἰς τοὺς βραβευθέντας ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας Προλήψεως Ἀτυχημάτων.

— Τῇ 29ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς ὠμίλησεν εἰς τὸ Φροντιστήριον Κατηχητικῶν Στελεχῶν ἐν Πεντέλῃ με θέμα «Ὁ Κατηχητὴς καὶ αἱ ζῆναι προπαγάνδαι».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ

Τῇ 22ῃ Ἰουλίου ἀπεβίωσεν εἰς ἡλικίαν 75 ἐτῶν ὁ Μητροπολίτης Κυδωνίων Ἀγαθάγγελος. Ὁ ἀειμνήστος ἐγεννήθη ἐν Λουλέμπουργκας τῆς Θράκης, ἔνθα καὶ τὰ πρῶτα γράμματα ἐδιδάχθη. Ἀκολούθως μετέβη εἰς Ἀδριανούπολιν φοιτήσας εἰς τὸ ἐκεῖ Γυμνάσιον. Εἰσήχθη ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Ἱ. Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης, ἐξ ἧς ἀποφοίτησεν ἐν ἔτει 1909. Εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου προσήλθεν ὁ ἀειμνήστος τῷ 1908, χειροτονηθεὶς εἰς Διάκονον. Ὑπηρέτησε τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως ὡς Ἱεροκλήρυξ καὶ καθηγητὴς εἰς διαφόρους θέσεις ἐν Ἀδριανουπόλει, Χαλκηδόνι, Γαλατᾷ καὶ Πέραν. Ἐν ἔτει 1924 ἐχειροτονήθη εἰς Πρεσβύτερον, μετ' οὗ πολὺ δὲ προήχθη εἰς Ἐπίσκοπον Ἐλαίας, ἀναλαβὼν τὴν Ἀρχιερατικὴν Προϊσταμένην τῆς Κοινότητος Γαλατᾶ, μέχρις οὗ ἐν ἔτει 1943, εἰς ἐπιβραβεῦσιν τῆς γονίμου αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δράσεως, προήχθη εἰς Μητροπολίτην Κυδωνίων.

Ἡ νεκρώσιμος Ἀκολουθία ἐψάλη ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ τῇ 23ῃ Ἰουλίου, χοροστατοῦντος τοῦ Παν. Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου καὶ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Ἀρχιερέων. Παρήσαν ὡσαύτως οἱ ἐν ΚΠόλει σεβ. Ἀρχιερεῖς καὶ πλῆθος λαοῦ. Τὸν ἐπικήδειον ἐξεφώνησε ὁ Πανος. Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου κ. Γαβριήλ.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς

Τῇ 19ῃ καὶ 20ῃ Ἰουνίου ἐγένετο ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Βοστώνης «Ὁ Τίμιος Σταυρὸς» ἡ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τῶν διπλωμάτων εἰς τοὺς ἀποφοιτήσαντας ἐκ τῆς Σχολῆς. Κατ' αὐτὴν παρέστησαν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρας καὶ Κληρικὸς τῆς περιφέρειας. Κατ' αὐτὴν ἐγένετο καὶ ἡ θεμελιώσις τοῦ Παρεκκλησίου τῆς Σχολῆς, ὅπερ ἀνεγείρεται πρωτοβουλία τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνορθόδοξου Νεολαίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Άρχιεπισκοπή Άθηνων

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως ἐνὸς τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Παναγίας Βλαχερνῶν Ἀμφιάλης Πειραιῶς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νεομισμένα πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω. Τὸ πρῶτιστον ἔσται τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2ῃ Αὐγούστου 1960.

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Έχοντες υπ' όψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Νόμου 2200/1940, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσιν μίαν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱ. Ναῶν: 1) Ἀγίων Ἀναργύρων Πλάκας Λαυρίου, 2) Ἀγίου Ἀυτωνίου Αὐλῶνος, 3) Ἀγίου Γεωργίου Παληάγιαννης (Πηγῆς Μελισσιῶν), 4) Ἀγίου Δημητρίου Κουβαρᾶ, 5) Ζωοδόχου Πηγῆς Μελισσιῶν β) Ἀγίου Ἰωάννου Θεολόγου Μέλι Μεγάρων, καὶ 6) Ἀγίας Αἰκατερίνης Νέων Λιοσίων, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, πρὸς ἀνακήρυξιν των ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 12ῃ Αὐγούστου 1960

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος

Ἱερὰ Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Στερουμένης τῆς ἐνορίας «Ἅγιος Χαράλαμπος» Δάφνης τακτικοῦ Ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 19ῃ Ἰουλίου 1960.

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιος

Στερουμένης τῆς ἐνορίας Βάλτσας τακτικοῦ Ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α. Νόμου 2200 «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 19ῃ Ἰουλίου 1960

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιος

Ἱερὰ Μητρόπολις Κασσανδρείας

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προτιθέμενοι νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱ. Ναοῦ «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» Λακκώματος, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τῆς Πολιτείας

ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τὸ δελτίον «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰς διακελευόμενας πιστοποιήσεις.

Ἐν Πολυγύρῳ τῇ 28ῃ Ἰουλίου 1960

† Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» καὶ προτιθέμενοι νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Νέας Γωνιάς), καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τῆς Πολιτείας ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τὸ δελτίον «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰς διακελευόμενας πιστοποιήσεις.

Ἐν Πολυγύρῳ τῇ 9ῃ Αὐγούστου 1960.

† Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος

Ἱερὰ Μητρόπολις Γρεβενῶν

Έχοντες υπ' όψει τὸ ἄρθρον 46 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων παρὰ ταῖς κάτωθι ἐνορίας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐπαρχίας, ἦτοι: 1) Ἀναβρύτων, 2) Ἀνθρακιάς, 3) Γεωργίτσας, 4) Γρηᾶς, 5) Δεσπότου, 6) Διπόρου, 7) Ἐξάρχου, 8) Καρπεροῦ, 9) Καληράχης, 10) Κατόκαλης, 11) Κέντρου καὶ Ἀγαλλαίων, 12) Κιβωτοῦ, 13) Κληματακίου, 14) Κοσματίου, 15) Κηπουργιού-Λαγκαδιάς, 16) Μαυραναίων, 17) Μαυρονόρου, 18) Μελισσίου, 19) Μηλιάς, 20) Μικροκλεισούρας, 21) Μικρολειβάδου, 22) Μοναχτιοῦ, 23) Παλαιοχωρίου-Βεντζίου, 24) Παλιουργιάς, 25) Παναγίας, 26) Πανοράματος, 27) Περιβολίου, 28) Πηγαδίτσας, 29) Πιστικοῦ καὶ Ἀγάπης, 30) Πόρου καὶ Λαγκαδικίων, 31) Πριονίων, 32) Προσβόρου, 33) Πύλωροι, 34) Σαρακίνας, 35) Ταξιάρχου καὶ 36) Τρικάμου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ δελτίῳ «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ ἄνω Α.Ν. 2200/1940 ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Γρεβενοῖς τῇ 31ῃ Ἰουλίου 1960

† Ὁ Γρεβενῶν Χρυσόστομος

Ἱ. Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Έχοντες υπ' όψει τὸ ἄρθρον 46 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν χρεύουσαν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Μικροῦ Εὐδερίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα μας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν, προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὴν ὡς ἄνω ἐνορίαν.

Ἐν Καρδίτῃ τῇ 27ῃ Ἰουλίου 1960

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος Κύριλλος

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Έχοντες υπ' όψει τὰ ἄρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Ἀγρινίῳ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἅγιος Δημήτριος, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 27ῃ Ἰουλίου 1960

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἰερόθεος

Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 παραγρ. 1 Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Καρυῶν τ. δ. Οἰνοῦντος, ἵνα ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ δελτίον «Ἐκκλησία» τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 30ῇ Ἰουλίου 1960.

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Κυπριανὸς

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 παραγρ. 1 Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἄνω καὶ Κάτω Καστάνιας τ. δ. Βοϊῶν, ἵνα ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ δελτίον «Ἐκκλησία» τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 2ῃ Αὐγούστου 1960

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Κυπριανὸς

Ἱερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Νόμου 2200/40, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, νὰ καταλάβωσι τὰς χρεουστὰς ἐφημεριακὰς θέσεις α') Τιμίου Προδρόμου Λισβορίου, β) Ζωοδόχου Πηγῆς Βαρεῖας - Μυτιλήνης γ') Ἀγ. Γεωργίου Κεραμιῶν καὶ δ') Ἀγ. Γεωργίου Ν. Κυδωνιῶν, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα Πιστοποιητικά πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1960.

† Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Νόμου 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Βασιλείου Πελοπίου, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ προσόντα τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πρὸς κατάληψιν τῆς ἐν λόγῳ ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά τῶν, προκειμένων νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Πύργῳ τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1960.

† Ὁ Ἡλείας Γερμανὸς

Ἱ. Μητρόπολις Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 παραγρ. 2 τοῦ Ἀν. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κεκαυνοσιμένα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων 1) Τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Εἰσοδίων Θεοτόκου τῆς Ἐνορίας Γηρομερίου, 2) Ἀγίου Δημητρίου Βουβοποτάμου, 3) Δώδεκα Ἀποστόλων Βρυσέλλας 4) Ἀγίου Νικολάου Ζερβοχωρίου, 5) Προφήτου Ἡλιοῦ Λειβαρδαρίου, 6) Ἀγίου Δημητρίου Μεσοβουνίου, 7) Ἀγ. Παντελεήμονος Μπυγαζίου, 8) Ἀγίου Γεωργίου Παλαμπᾶ 9) Κοιμ. Θεοτόκου Τσαμαντᾶ, 10) Ἀγίου Βλασίου Φροσύνης, 11) Ἀγ. Κων/τίνου καὶ Ἐλένης Πολυμερίου, 12) Κοιμ. Θεοτόκου Ἀχλαδιάς, 13) Ἀγίου Γεωργίου Καρβουναρίου καὶ 14) Ἀγίου Μηνᾶ Μορφίου, ἵνα ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων Ἐφημερίων πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω Ἐφημεριακῶν θέσεων.

Ἐν Παραμυθίᾳ τῇ 3ῃ Αὐγούστου 1960

† Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου Τίτος

Ἱερά Μητρόπολις Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν ἐνοριῶν 1) Ἀγίου Ἀθανασίου Κουλουρίου 2) Μετ. τοῦ Σωτήρος Κουλούρας 3) Ἀγ. Σπυρίδων Μύρων 4) Ἀγίου Ἀθανασίου Κρανῶνος 5) Ἀγίου Ἀθανασίου Πλατυκάμπου 6) Ἀγίου Βησσαρίωνος Ραχοῦλας, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ κεκτημένους τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως πρὸς κατάληψιν μιᾶς ἐκ τῶν ὡς ἄνω θέσεων ὑποβάλλωσιν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης τὰ δικαιολογητικά τῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 5ῃ Αὐγούστου 1960

† Ὁ Λαρίσης Ἰάκωβος

Ἱερά Μητρόπολις Βερροίας καὶ Ναούσης

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 παραγρ. 2 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κεκαυνοσιμένα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις 1) τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίων Ἀναργύρων, τῆς πόλεως Βερροίας, 2) τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Δημητρίου, τοῦ χωρίου Πολυδένδρι, 3) τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου, τοῦ χωρίου Νησελουδίου - Παλαιοχώρας καὶ 4) τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ὁσίας Παρασκευῆς Ἐλαφίνας - Χαράδρας, ἵνα ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης σχετικῆν αἴτησιν, μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων ἐφημερίων πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω ἐφημεριακῶν θέσεων.

Ἐν Βερροίᾳ τῇ 13ῃ Αὐγούστου 1960.

† Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης Καλλίνικος

« Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α »**ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

† Ὁ Πατρῶν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδ. Σπεράντσα, Χρειαζέται δυνάμεις ἠθικὰς.

Οἱ ἐθρονιστήριοι λόγοι τῶν νέων Ἱεραρχῶν.

Ἄρχιμ. Χρυσστόμου Δεληγιαννοπούλου, Ἡ κατὰ τὸν Ἀπ. Παῦλον ἐν Χριστῷ δουλεία καὶ ὁ ἀπελευθερωθεὶς ἄνθρωπος.

Ἄρχιμ. Εὐθυμίου Ἐλευθεριάδου, Ὁσῖος Κορδοῦνης ὁ ὁμολογητὴς.

Γεωργίου Γαλίτη, Αἰ περὶ κλήρου ἰδέαι τοῦ Κοραῆ (Τέλος).

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.